

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Irodahivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Adják a bankot.

Budapest, máj. 29.

(s) Adják a bankot az osztrákok, erősen adják a bankot. Nagy hetkén idekinálják nekünk az önálló jegybankot, azt remélve, hogy megjedünk tőle. Adják a bankot.

Csak egy baj van. Az a baj, hogy ez a hetke ajánlat az osztrák németektől jön; ők kínálják nekünk a sajtójukban, még pedig kissé, úgy tetszik, elsielve. Olyasmit kínálnak, amit hiába fogadnánk el tőlük, nincs módjukban megadni, ha még oly szívesen fogadnók is. És bizony mi szívesen elvonnók, sokkal szívesebben, mint amilyen szívesen adnák ők, ha rákerülne a sor, hogy komoly ajánlat legyen abból, ami most most léha ijesztgetés. Csak léha ijesztgetés bizony — és ez a baj — mindaddig, a míg tudjuk és a németek is tudják, hogy ő felsége semmiképp sem nyerhető meg egy közös intézmény kettéválasztásának. Ha ez a baj nem volna, ha az uralkodó hozzájárulásával ajánlanák fel nekünk az önálló magyar nemzeti bankot, nos, akkor néznék csak meg, micsoda illumináció lenne itt Budapesten és széles ez országban!

A többi aztán bátran ránk bizhatnák sorsunkért aggódó osztrák testvéreink. Ránk bizhatnák bátran a valutánkat, majd csak födel alá hoznók valahogy. Nem kellene, hogy résztvevő testvéri lelkők a miatt teljék meg bánattal, hogy a mi aranyunk külföldre vándorol; majd csak megpróbálnók itthon marasztani az osztrákok jóakaró pártfogása nélkül is. Nem bizony, félannyira sem rettegünk mi attól a falra festett veszedelemtől, mint odaát hiszik; inkább azt kívánók, hogy ülne már a nyakunkra az a rég várt veszedelem. Persze hiába várjuk addig, míg csak az osztrák közvélemény minoritása ijesztget vele bennünket, a nélkül,

hogy megkérdeznék, mit szól hozzá — az osztrák császár?

Ilyenformán semmi komolyság sincs abban a tervben, amely a kiegyezés válságából azon a radikális uton keresi a kibontakozást, hogy a bankügy differenciáit szüntessék meg a közös bankügy megszüntetésével. Ellenben igenis egészen komoly és nagyon érdemes a megfontolásra az a másik plánum, amely az osztrák pártok kompromisszumára s az osztrák parlament munkaképességének visszaszerzésére akar kísérletet tenni. Ez végre helyes expediens, olyan, a milyent régen óhajtottunk volna. Ez végre az a helyes gondolat, amelyből kiindulva, talán el lehet érni a monarchiára olyan nagyon kívánatos eredményhez.

Igenis, az osztrák parlament munkaképességét kell újra megteremteni. Vajjon nem vették-e észre az osztrák politikusok, hogy Széll Kálmánnak egész kiegyezési politikája ezen sarkallott? Nem látják-e, hogy mikor az ischli klauzulát megdöntötte, akkor is ez a gondolat inspirálta, a mellett, hogy a magyar alkotmány épségét is megvédte a fenyegető veszedelemtől? Hiszen éppen azért kellett volna az a klauzula, hogy ne kelljen az osztrák parlament. Ha meg nem határozott időre lehetett volna Ausztriában a kiegyezést oktrojálni, akkor meg nem határozott időre fölösleges lett volna az osztrák parlament. Ha ellenben csak négy-öt évre lehet életbeléptetni a kiegyezést a szükségparagraffussal, akkor már jóval ennek a határidőnek a leforgása előtt égető szükségessé várná az osztrák parlament egybehívását.

Természetesen a magyar miniszterelnök nem állíthatja helyre az osztrák parlamentarizmus épségét. Erre Széll Kálmán nem is vállalkozhatott. De legalább azon volt, hogy megszabja azt a határt, amelyen túl az

osztrák parlament a kiegyezés érdekében nem nélkülözhető. És arra a határra odaállította, mint elkerülhetetlen következményt, a gazdasági különválást. Az osztrákok gazdasági önzésétől várta, hogy rendbehozzák a maguk belső dolgait, ha azt nem akarják, hogy a végső terminus leteltével kérelmetlenül bekövetkezzék a gazdasági közösség megszűnése.

Ez a gondolat kezd végre földeregeni az osztrák politikusok elméjében. De még mindig nem egészen. Még mindig csak odáig jutottak el, hogy előbb a nyelvviszályt akarják egymás közt elintézni, s csak azután, hogy így egymás közt rendbejöttek, csak azután látnának hozzá a kiegyezésnek a parlamentben való letárgyalásához. Ez kétségtelenül a leghelyesebb expediens eddig mindazok között, amelyek odaát felmerültek, de még mindig nem egészen az, amitől biztosan lehet remélni a kiegyezés zavarából való kibontakozást. A nyelvkérdéssel nem lehet olyan könnyen és olyan gyorsan végezni, amint a kiegyezés sorsának biztosítása érdekében kívánatos volna. A visszavonhatatlanul utolsó provizórium ideje lejár és hamarabb itt lehet a vége, mintsem a nyelvkérdés megoldásának akár az elejére is eljuthatnának. A kiegyezési javaslatok letárgyalásához idő kell obstrukció nélkül is és a magyar parlament idejével is számot kell vetniök. Itt újabb halasztásra hiába spekulálnának. Ahhoz tehát, hogy teljesen megnyugtató legyen a kibontakozás terve mind a két félre nézve, még egy dolog szükséges: tessék felfüggeszteni az osztrák pártoknak a maguk nyelvviszályát a kiegyezés letárgyalásának idejére; tessék megteremteni a rendes parlamenti állapotokat először legalább arra az időre, míg a kiegyezés parlamenti uton létre jöhet; és akkor aztán még ha újra

T Á R C A.

Csatatéren. *)

Irta: Ábrányi Emil.

Hah, kigyúl a vérem! Itt, ezen a téren,
Itt dörgött az ágyú, villámlott a kard!
Cézár dolyfős hadja, zsoldosok csapatja
Itt támadta bőszen a szabad magyart!
Mintha most is látnám zászlóink lengését,
Mintha most is látnám honvédek hadát,
A mint bátran, híven, mély sebbel a szíven,
Vívna a hazáért fenséges csatát.

Reggeltől napestig állották a harcot,
S egy hatalmas sánc volt minden férfi-mell.
A halál elfáradt a kaszabolásban,
De a haza-védők nem fáradtak el!
Hős volt valamennyi! Mert hős az lehet csak,
Akinél a jelszó: Törvény, haza, jog!
A ki haldokolva ezt sohajtja büszkén:
Felséges szabadság! Én érted halok!

Csak egy Maratonja volt a görög népnek,
Hol a perzsák száma csaknem húszszoros.
Nálunk minden haretér egy-egy Maraton volt
S egy-egy Termopile minden hegyszoros.
Ó micsoda hadrend állott sikra itt is,
Mámoros jókedvtől sasként vijjgók:

*) Szavallják május 30-án a kápolnai csatatéren, az elesett honvédek emlékoszlopánál.

Vén huszárok mellett pelyhes állu ifjak,
A kiken még ott ég az anyai csók.

Itt harcoltak vígan az egri diákok,
Vérüket harmatként itta be a hant.
Most ők adtak leckét a kevély tanárnak,
A ki nemzetünkre korbáccsal rohant.
Százkileneből százhat fűlesapott honvédnek,
Járni a szabadság szent tanfolyamát.
Olyan érettségit tettek e diákok,
A minél diésőbbet ezer év se lát!

Ötvenszer virult el a tavasz rózsája,
Pázsit fedi lágyan a halottakat.
De örökké nyílik, hervadást nem ismer
A vér szent rózsája, amely itt fakadt!
Nyíljon is örökké, mert megváltó hajnalt
Mint a Grál kehelylye, ez a vér vetett.
Ez a bőven omló vér volt a keresztiség,
Melyből Magyarország újjászületett.

Templom vagy, Kápolna! és az oltár benned
Ez az emlékoszlop! Jéjj hát ide nép!
Esküdjék mindenki fölemelt homlokkal,
Hogy e nyugvó hősök nyomdokába lép.
Esküdjünk mindnyájan, hogy nyomukban járunk,
Hogy a haza bennünk hű védőt talál,
Hogy visszuk előre s drága nemzetünkért
Édes lesz az élet és szép a halál!

Miatyánk az égben, ki örök fenségben
Vértanúk közt trónolsz: hallgass ide ránk!
Legyen nálunk bézég, munka és diésőség,
Boldoguljon végre a mi bús hazánk!

A hány fűszál zsendül itt e csatatéren,
Melyre napsugárként süt a diadal:
Annyi évig álljon, annyi évig éljen
Viruló hazában a szabad magyar!

A tüzerhadnagy.

A Budapesti Napló eredeti tárcája.

Irta: Molnár Ferenc.

Hogy egy fordulónál az olajfák közül kibukkant a tenger, a kisasszony megrántotta a gyeplőt, s azontul a fehér csacsi lépésben ment. Most már leérték így a parti utra, mellettük volt a tenger aranykék tükre, teli izzóvörös, fémsárga futkosó sugár-szalagocskákkal, fölötté a tavaszi ég szeliden, enyhén, néhány gondolatkönyű, foszladozó felhőskével.

A csacsi egy kis kétkerekű uri fogatot huzott, abban ült a kisasszony, a tizenhat eszten-dős. Haját kissé megborította a tengeri szellő, édes örömmel nézett a kékül messziségbe, s ha már túl lett volna az érettségén, ennyi derűs kétség mellett bizonyára Homéroszra gondolt volna. De így csak arra a futra gondolt, aki felé a kétkerekű szekérke kocogott, s akivel — az igazat megvallva — tegnap este óta haragban volt. Itt a fordulónál, ahol először látszik a tenger, eszébe jutott, hogy most már nagyon közel van a nyaralóhoz, és hogy utóvégre is meg kell csinálni a találkozás tervezetét.

— Most lassan menjünk — mondta a csacsinak — mert nekem gondolkoznom kell.

Kis kalapját maga mellé tette az ülésre, s annyira megbizott a fehér csacsiiban, hogy le is hunyta a szemét. Valami édesen fájó gondolat

kezdődnek is az egész herce-hurca, meg volna legalább az az egy megnyugvásuk, hogy megvan a kiegyezés.

Ha az osztrákok még ennyi önmegtartózkodásra sem képesek a maguk gazdasági érdekeinek és a monarchia nagyhatalmi állásának kedvéért, hogyan, kicsoda arccal követelhetnek tőlünk még újabb áldozatokat? Hogyan követelhetik Széll Kálmántól, hogy lemondjon a paritásnak az új bankaktában biztosított arról a mértékéről, amely különben is már a Bánffy-féle kiegyezésben befejezett dolog volt s amely semmiképpen sem lehet már újabb alku tárgya?

Gondolják meg ezeket az osztrákok és szálljanak magukba. Gondolják meg ezeket a helyett, hogy olyan hetykén adják a bankot. Magyarország egyszer csak nagyon komolyan találja venni és akkor ők — mindent elvesztettek.

BELFÖLD.

„Káros tulzások”. Bécsből különös kommentárt írat magának a *Pesti Hírlap* pénteki vezércikkünk egyik passzusához. Laptársunk tudósítása szerint kézzől-kézre járt tegnap az osztrák miniszterek közt a német fordítása annak a cikknek, amelynek egyik passzusa ez volt:

A fáciit pedig az lesz, hogy *menni fog* Thun, s ha ebbe a bukott miniszterbe belekapaszkodik a szláv többség, hát *menni fog* a többség is, s ha egy huron fog ebben a kérdésben pendülni az egész reichsrath, hát akkor az *egész reichsrath is menni fog*.

Az egyik miniszter állítólag a következő kommentárt fűzte hozzá:

A cikkirő nem fejezte be logikusan akövetkeztetését. Csak akkor lett volna „komplet” az érvelése, ha még ezt a tételt is hozzátészi:

— És ha *ő felsége* nem cselekszik a mi kedvünk szerint, hát akkor *ő felsége is menni fog*.

Nem tudjuk, hogy ez a megjegyzés csakis megdöbbenéssel; de az mindenesetre kijelentjük, hogy senkinek sem engedjük meg a mi gondolataink kiegészítését. Minket úgy ismer a magyar közönség, hogy a magunk gondolatát — mindig a magunké — egészen kimondjuk. És tiltakozunk ellene, hogy bárki is ilyen illojális utógondolatot magyarázzon bele abba, amit mi egész nyíltsággal, minden fenntartás nélkül irtunk. Laptársunknak arra a megjegyzésére, amely azt feszegeti, hogy az ilyen cikkeket mennyire lehetnek hasznára a magyar álláspontnak, mennyire nem, csak az a megjegyzésünk, hogy a magyar érdekek védelmében nem fogadunk el tanítást senkitől, csak a magunk lelkiismeretétől.

járta át arra az elhatározásra, hogy most tervet csinál.

— György... — mondta félhangosan, szinte lehelve, hozzátoldva a röppenő finom szelőkéséhez ezt a nevet.

— György — mondta még egyszer, s ekkor már fájt is neki kissé az a név.

— En voltam a csacsi, — kezdte a tervelgetést — magam sem tudom, miért. Hozott egy rózsát György, így volt, igen, és én nem fogadtam el. Azt hiszem, azért nem fogadtam el, hogy visszautasíthassam. Pedig nagyon szerettem volna azt a rózsát...

A csacsi nyugtalanodni kezdett. A kisasszony fölnyitotta a szemét, aztán ujrালেhunyt, tovább gondolkozott:

— Most ha meglátom, leugrom a taligáról, és már messziről a kezemet fogom nyújtani neki. Aztán, ha magunkra maradunk (legjobb volna a tenger mellett), csak azt fogom neki mondani: György, ne bántuk mi egymást. Ha én rózsát kapok magától, ezentul elteszem. És maga se beszéljen idegen lányokkal, ha én is ott vagyok. Ne tegyük egymást fölfont fültékenyű. György — fogom mondani — én nagyon szeretem magát, én meg tudnék halni magáért, György. És akkor, tudom, megizzennének mögöttünk az olajfák, nagyon fogom érezni a tavaszt, és akkor György meg fog engem csókolni. És én akkor még egyszer fogom neki mondani: György, maga az én első szerelmem, és én úgy szeretnék meghalni magáért, György...

A csacsi megállott. A kisasszony ijedten kapott a gyeplő után, mintha rajtakapták volna ezen a félig érzett, félig elutottatott tavaszi vallomáson. És ahogy fölkapta a fejét, jobbról, a taliga mellett meglátott egy katonát. Egy tüzérhadnagy volt, lovon. Ugyanabba az irányba ment, amelybe ők a csacsi-

A nemes-ócsai mandátum. A képviselőház hetedik bíráló-bizottsága, mint annak idején megirtuk, a megtámadott nemes-ócsai választásra vonatkozólag vizsgálatot rendelt s *Orley* Kálmán előadót bízta meg annak megejtésével. A vizsgáló-biztos május 30-át és 31-ét, valamint június 2-ik napját tűzte ki a vizsgálat határidejűl s a komáromi járásbíróóság helyiségében tartja meg.

A képviselőház a pünkösdi szünet után június 2-án, pénteken déli 12 órakor tartja első ülését.

A kiegyezés válsága.

— A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, május 29.

Széll Kálmánnak ma közel két óra hosszat tartó kihallgatása volt ő felségénél. Hogy a kihallgatásan mi került szóba, az természetesen az ügy mai állásában elvonja magát a nyilvánosság elől. Annnyit azonban jelezhetünk, hogy immár nem csupán a magyar és az osztrák kormány között a bankkérdésben mutatkozó konfliktusról van szó, hanem egyuttal arról is, hogy az osztrák *belpolitikában* minő fordulatnak kell beállania, hogy a megkezdett kiegyezési ügy ismét megrendíthetők.

Itteni politikai körökben kétféle megoldási módokat ventillálnak. Az egyik, amely úgy látszik, hogy a német szabadelpváltból indul ki, a *banknak kettősítése* mellett foglal állást. Mint-hogy úgy látszik, hogy a bankkérdésben a két kormányt összehozni nem lehet, s minthogy továbbá mind e pillanatig mind a két kormány merően ragaszkodik előző álláspontjához, ennél fogva a németek részéről az az eszme merült föl, hogy jól van, szűnjék meg a bankközösség s legyen Magyarországnak önálló jegy kibocsátó intézete. Ez az ajánlat azonban alig vehető komolyan. Még pedig két okból nem. Először azért, mert a németek részéről ez fenyegetés akar lenni. Azt hiszik ugyanis, hogy a magyar kormány, mihelyt konkrétan ez előtt az ajánlat előtt áll, meghátrál és nem lesz bátorosága az önálló jegy kibocsátó intézet felállításához; mert bár a németek koncedálják, hogy a magyar nemzetnek az önálló bank régi közjogi óhajta, de azt hiszik, hogy olyan óvatos és körültekintő finacier, mint Széll Kálmán, a valutaszabályozás előtt nem meri a magyar pénzügyeket egészen önállókká tenni.

csival. Most ő is leeresztette a kantárszárát, s hagyta, hogy lova lehajtott fővel lépkedjen előre. Ő maga a csipőre tett kézzel, déleegen ült a nyeregben, és csinos jelenség volt itt a lajfényes uton. A kisasszony felé nézett, valami mosolyféle suhant át az arcán, úgy, hogy a kisasszony már arra gondolt, hogy nagyot üt a csacsiarra és itt hagyja a tüzért. Am akkor eszébe jutott, hogy hisz annak a szép, reszkető orru paripának csak egy sarkantyúrintés kell, s megvan a szegény: az utóéletés, a pirulás.

És az az ostoba csacsi, amelyet kedve lett volna e pillanatban számárnak nevezni, csak esőndesen poroszkált újból előre, egy-egy gaz után szagolva; nagyon szegénytelen és szánalomra méltó jelenség volt a tüzes paripa mellett.

A tüzér pedig elhagyta a mosolygást és a tengert kezdte nézegetni. A kezét nem vette le a csipőjéről.

Már föltűnt a távolban Györgyék fehér nyaralója a ciprusok között, a parton. A terv még mindig nem volt készen, s tíz perc múlva már ott lesznek, bármily lassan lépeget is a csacsi. Megállni nem lehet, mit gondolna a tüzér.

— Hol is hagytuk el? — gondolta a kisasszony. — Igen, György, mi ne bántuk egymást többé. Boconátot kérek magától, mert tegnap nem fogadtam el a rózsát...

(A tüzér köhéscelt.)
... soha többé nem teszem. György, lássa be, hogy szebb a béke...

(A tüzér a lova nyakát veregette, félre nem érthető polka-rítusban.)

... és én inkább meghalnék magáért...
hopp!

(A tüzér nagyon közeledik a csacsi-fogathoz.)

A kisasszony most már úgy érezte, mintha lássu, de biztos pirosság kezdene előlenni az

Továbbá azt remélik a németek, hogy ugyancsak Széll Kálmánnak pénzügyi körültekintése és óvatossága vissza fogja rettenteni attól a gondolatától, hogy egy önálló magyar jegybank csinálja meg tisztán Magyarország számára az aranyvalutát, mert — így kalkulálnak a németek — Széll Kálmánnak ez esetben számolnia kellene a készpénzfizetéseknel forgalomba jövő arany kivándorlásának veszélyével.

Mind ezekből az látszik, hogy a németek részéről ez merőben taktikai fogás. Egyébiránt a másik ok, amiért alig kell komolyan foglalkozni ezzel az ötlettel, az, hogy ő felségénél a jegybank kettősítése a dolgok mostani állása szorint legyőzhetetlen akadályokra bukkanna. Ő felségénél, aki a közös intézményeket a legnagyobb gondossággal kívánja megőrizni, nem számíthat kedvező fogadtatásra oly expediens, amely az adott pillanat zavarait egy eddig közös intézménynek kettősítésével akarná megoldani.

A másik kombináció, amely a mai nap folyamán fölmerült, az *osztrák parlament munkaképességének helyreállítása*. Ez, úgy látszik, a lengyelklubból ered. Nevezetes politikai állásu lengyel államférfiak azon fáradoznak, hogy a németek által adott nemzeti programnak mértékletes hangját nem ugyan a Thun-kabinet, hanem annak valamelyik utódja arra használja föl, hogy a csehekkel az egyezséget megkösse és a munkaképes parlament aztán azonnal belemenne a kiegyezésnek alkotmányos letárgyalásába. Tudvalevőleg ebben az esetben elesik a Széll-féle formula és nem 1903-ig szóló önálló rendelkezés, hanem 1907-ig szóló kereskedelmi és vámszövetség jönne létre. A németek mérsékeltabb táborában ez az eszme rokonszenves fogadtatásra talált, de az ifju-csehek nagy része és a német exaltáltak határozottan ellenszenves állást foglaltak ellene.

Az osztrák és a magyar kormány között fennforgó ellentétek áthidalása körül gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter is buzgóan fáradozik. Ez időszerekt az ellentétek kiegyenlítése majdnem lehetetlennek látszik. Thun még semmit sem változtatott álláspontján, amely tudvalevőleg merőben negatív. Ugyanis ebből áll: a bankparitást semmi esetre, minden egyébéről lehetne vele

arcán, s ezzel a vérrrel mintha egy csöpp dac szállt volna a fejébe.

— Dehogy fogom mondani, hogy meghalnék érte... pedig...

Itt megint elértekenyűlt. De a tüzér már akkor egészen közel léptetett a kocsí mellett. A kisasszony vállat vont:

— Még elbizza magát a haszontalan. Még csak az hiányzik az ilyen fiuknak, hogy az ember meghaljon értük. Másnap aztán azt beszélük, hogy úgy hull miattuk a lány, mint a légy! Eh...!

Igy bosszantotta, ingerelte magát. A tüzér most már merész, sőt ha igazságosan kell itélnünk, szemtelen lett. Lovaglóostorával a csacsi felé hadonázott. A kisasszony úgy tett, mintha nem törődne vele. De a tüzérnek azért olyan glaszkezeztűje volt, aminőt ritkán látni. És milyen csöpp kéz!

— György ur, én kissé sokat hisz magáról. Nem is tudom, milyen címen uralkodik fölöttem, mint valami király. Én utóvégre is felnőtt leány vagyok...

(A tüzér a generálmarsot dudolja.)

... és utóvégre is örüljön, hogy rokonszenvezem önnel.

Hideg borzongás suhant végig a testén: a tüzér megütötte, gyöngéden ugyan, de mégis, a csacsi.

A kisasszony fölkapta a fejét, tüzben égett az arca, ahogy tekintetét a tüzérre szögezte. Az komolyan ült a nyeregben, óh, olyan szép volt így a napugáron... Barnára égett arcában szeliden világotlított kék szeme. A kisasszonyra nézett, mereven, aztán, miután így egymásba akadt a pillantásuk, a sapkához emelte a kezét, szalutált, mint aki ajtót tévesztett és sarkantyuba kapta a lovát. Elvágatott, porzott utána az ut. A kisasszony pedig ebben a pillanatban — de csak egy pillanatig — azt gondolta, hogy ha a

beszélni. Széll Kálmán pedig ugyancsak mereven ragaszkodik álláspontjához, melyet magasabb rendű érdekekből is fenn kell tartani, t. i. a bankparitást minden áron. Ragaszkodnia kell ehhez, mert ha ezt elejti, akkor önmagától fölbomlik a paktum, amely az 1902-ben benyújtandó és tiz évre szóló kereskedelmi és vámszövetséget az obstrukció ellen már eleve biztosítja.

Nagy hatást tett idevaló politikai körökre a Magyar Távirati Irodának egy kommunikéje, amelyet egyenesen Széll Kálmán inspirációjára vezetnek vissza és amely szembeszáll az osztrák félhivatalos sajtóirodának azzal a közlésével, mintha Széll Kálmán a bankparitáshoz azért ragaszkodnék, hogy a közönséget megtámadja. Ezt az önmagában véve is komikus vádat ez a kommuniké azzal cáfolja meg, hogy hiszen ha a bankparitást Magyarországnak Ausztria koncedálja, ami különben is a *Badeni-Bánffy* kiegyezésben befejezett dolog volt, akkor nemcsak a mostani önálló rendelkezés jönne létre 1903-ig, illetőleg 1904-ig, hanem további tiz esztendőre, 1913-ig biztosítva volna a vámterület közössége.

Itt azt hiszik, hogy ez a döntő argumentuma Széll Kálmánnak a maga álláspontja mellett a legnagyobb súlylyal fog esni a latba ő felsége mérlegelésénél.

Ez idő szerint tehát még változatlan a helyzet. Folytak élénk alkudozások az osztrák pártok között, folytak lázas megbeszélések az osztrák államférfiak között, de a két kormány taktikai és politikai pozíciója másféle változást nem szenvedett.

Itt azt hiszik, hogy ő felsége holnap fogja a döntő szót kimondani. A döntésnek folytonos halasztgatását arra vezetik vissza, hogy időközben ő felsége arra nézve tesz előkészületeket, hogy Thunt ki és mi váltás fel? Ő felsége, úgy látzik, nehezen bírható arra, hogy hivatalnok-minisztériumot nevezzen ki és azzal oktrojáltassa a 14. §. révén a kiegyezést, mert ez esetben nem volna biztosítva a kiegyezés az ellen, hogy későbbi időben a parlament elé terjesztve, óriási többséggel elvetetik. A koronának kívánsága minden valószínűség szerint az, hogy Thunt egy kien-gesztelési minisztérium váltsa föl valamely mérsékelt feudális arisztokratának vezetése alatt, amely

tüzér nem lett volna olyan szemtelen, nem kellett volna elvágtatnia...

A nyaraló már ott volt, közel. Látni lehetett a terrazon Györgyöt, fehér flanelruhában, matrósapkával a fején. A bajszát pödörte s messzi elnézett a verőfényes tengeren.

A kisasszony most meglegyintette ostorával a csacsit, s összegezte a tervet:

— György, ne higgye, hogy nekem imponál a fehér flanelruhájával. Láttam én már ilyet, különbet is...

Messzi előtte vágatott a tüzer a nyaralón is, a tengerparton. Még mindig vágatott...

Akkor megállt a csacsigópat a nyaraló előtt és a kisasszony eleresztette a gyeplőt. György elébe szaladt.

— Isten hozta, szép kis lány!

A kisasszony mosolygott és mondta:

— Jó napot.

— No szálljon már le! Miért olyan jókedvű? Akkor újból enyhe fuvallat, inkább suhanó áramlás kelt a levegőben a tenger felől, talán néhány elszabadult édes tavaszi gondolat volt. Megborzolta a kisasszony haját, úgy, hogy el kellett simitania az arcából, éppen, amikor mondta:

— Miért? Mert az egész uton kacérkodtam egy fess tüzerhadnaggyal!

A fiu nagy szemet meresztett.

— Nem tetszik? — mondta nevetve a kisasszony — szaladjon utána, ott vágatni!

És a parti ut felé mutatott, ahol nagyon messziről a felszálló fehér porból kicsillant a napsugáron egy vágató katoná.

kabinet elvben létrehozna a kompromisszumot németek és csehek között a nyelvviszály-kérdésben és ezen az elvi alapon helyreállítaná a parlament munkaképességét, megszüntetné a kiegyezést, tehát ez esetben a vámszövetséget és azután hozzálatna a nyelvrendeletek által okozott nemzetiségi konfliktus elintézéséhez.

A mai nap egyéb hírei a következők:

Döntés előtt.

Budapest, május 29.

A Budapesti Tudósítónak jelentik Bécsből: Széll Kálmán miniszterelnök Lukács László pénzügyminiszterrel, Darányi Ignác földművelésügyi és Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszterrel tegnap este ide érkezett. A magyar miniszterek ma a bank-gassei magyar minisztériumban értekezletet tartottak, melyben br. Fejérváry Géza honvédelmi és gr. Széchényi Manó ő felsége személye körüli miniszter is résztvettek. A miniszterek jelenlegi bécsi tartózkodása több napra van tervbe véve.

Bécs, május 29.

Széll Kálmán miniszterelnököt ma délután 3 órakor a király magánkihallgatáson fogadta, amely másfél óráig tartott.

Bécs, május 29.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A király ma délután 3 órakor másfél óráig tartó kihallgatáson fogadta Széll Kálmán miniszterelnököt. A magyar miniszterek holnap is itt maradnak.

Bécs, május 29.

Gróf Góluhowski külügyminiszter ma délután a király személye körüli minisztériumban fél óra hosszat tanácskozott Széll Kálmán miniszterelnökkel.

Bécs, május 29.

Széll miniszterelnök délután három óráig a magyar minisztérium palotájában maradt, akkor hivta ő felsége audienciára. A miniszterelnök részletes jelentést tett budapesti utjáról. Magyar politikusok beszéltek, hogy Széll azt mondta a királynak, hogy minisztertársaival és a szabad-élvü párt vezető férfival folytatott tárgyalásai megerősítették őt abban, hogy álláspontjától nem tégedhet.

A döntés holnap, vagy legkésőbb holnapután meglesz.

A Széll-formula ellen.

A Magyar Távirati Irodának jelentik Bécsből:

Nemcsak a kormánypártok, de az ellenzéki pártoknak kiváló tagjai is azt az ajánlatot tették Széll Kálmán miniszterelnöknek, hogy eddigi magatartásába vetett bizalmuk kifejezésével *manifestáltni fogják, hogy a kiegyezés kérdésében az egész országgyűlés és az egész ország támogatja Széll Kálmánt.* A miniszterelnök, mint értesülünk, nagyon kérte, hogy tartózkodjanak minden tüntető megnyilatkozástól, amintohy egész törekvése, főképp az utóbbi napokban, a kedélyek megnyugtatására és az ellentétek mérséklésére irányult. Világos, hogy a magyar kormány szándékainak és céljainak helytelen magyarázata jelentékenyen növelte az Ausztriában most uralkodó kiegyezésellenes áramlatot. Csak arról van most szó, hogy életbelépjen egy korábbi megállapodás, amely a Széll-féle formulában csak újabb garanciát nyert, amennyiben még az ellenzék is bizonyos kötelezettségeket vállalt a kiegyezésnek 1902-ben a vámszövetség alapján való parlamentáris megkötésére nézve. E féle garanciája a vámszövetségnek Andrássy Gyula óta sohasem volt. A vámközösség osztrák hívei soha sem voltak annyira biztosítva a vámszövetség megszilárdulása tekintetében. A paktum értelmében az országgyűlés összes pártjai ugyszólván kezességet vállalnak a kiegyezésnek 1903-ig való parlamentáris megkötéséért és mégis Ausztriában a vámszövetség létrejvetelére való kilátás állítólagos eszökkenésére hivatkozva, a megállapított vámszövetség revízióját követelik Magyarország kárára. Megjegyzendő még, hogy az 1903-ig terjedő határidőt csak az osztrák Reichsrath viszonyaira való tekintettel tűzték ki és akkor fog csak igazán kitűnni, mekkora értéke van a Széll-féle formulának a vámpolitikai állapot megszilárdulására nézve, ha majd Ausztriában a mai parlamenti zavarok megszűnnek. A legnagyobb ráfogás az, hogy a Széll-féle formulát, a kiegyezésnek ezt az utolsó erős oszlopát a vámszövetség ellen irányuló fegyvernek tekintik, amelynek ugyszólván pajzsul ellene szegeznek a bankparitás megtagadását. Majd belátják Ausztriában, ha talán későn is, mennyire igazságtalan ez a vád, és mi csak azt kívánhatjuk tiszta szívből, bár csak Ausztriában is sikerülne a pártokat a kiegyezésnek annyira kedvező alapon egyesíteni, amint Széll Kálmán miniszterelnöknek eddig sikerült.

A Magyar Távirati Irodának a Széll-féle formuláról szóló ezen kommunikéjéhez a *Fremdenblatt* a következő megjegyzéseket fűzi:

Ismerjük a fontosságát a magyar kormány és az ellenzék között létrejött kompromisszum ama rendelkezésének, amely a jövődöbéli kiegyezés tárgyalása ellenében minden obstrukciót kizár. Nem is jutott eszébe Ausztriában senkinek, hogy Széll miniszterelnököt személyesen valamilyen szakadást vágyakkal vádolja, de az az állítása a kommunikének, hogy az 1903-iki dátumot az osztrák reichsrath állapotaira való tekintetből tűzték ki, egészen helytelen. Ez a dátum egyes-egyedül annak a magyar törekvésnek köszönhető, hogy a kereskedelmi és vámszövetségre nézve ugyanazon határidő lépjen életbe, amely a külfölddel kötött kereskedelmi szerződésekre nézve érvényben van. Bizonyosága ennek a tendenciának az a körülmény, hogy a Széll-féle klauzula szerint a vámközösség csak az esetben maradna egy évvel tovább, vagyis 1904. végéig érvényben, ha a külfölddel kötött kereskedelmi szerződéseket is meghosszabbítják egy évre, a mi teljesen valószínűtlen. Az 1903-iki dátum jelentőségének más világításban való feltüntetése tehát egészen hiábavaló törekvés.

(Egy interview.)

Bécs, május 29.

A Wiener Allgemeine Zeitung a következő interview közli *Bankkülönválás — az egyedüli kivétel ut* cím alatt:

A jobboldal egyik kiváló politikusa, aki abban a helyzetben van, hogy a kiegyezés kérdését átkintse, egyik szerkesztőnk fogadta és kifejtette előtte véleményét a jelenlegi helyzetről. A beszélgetés következőleg folyt le:

— Mily benyomást tett a jobboldalra a kiegyezési válság eddigi befolyása?

— A főbenyomás röviden ebben foglalható össze: A Széll-féle kiegyezési politika teljesen csődöt mondott, még ha gróf Thun lemondana és Széll ur magyar miniszterelnök lenne is. A dolog tudniillik így áll: gróf Thun, azt mindenki tudja, aki ismeri az osztrák miniszterelnököt, semmiesetre sem fogja Ausztriában életbe léptetni a magyar követeléseket a 14. §. alapján. Megteheti-e egy másik, még ismeretlen államférfi azt, amit a magyar miniszterelnök nem akar megtenni? Nem hiszem és Magyarországon sem hiszi senki. De tegyük fel, hogy ez a valószínűtlen dolog megtörténik. Akkor is ennek a 14. §. alapján kibocsátott szükségrendeletnek még el kell nyernie a parlament felmentését és ez soha és semmi körülmények közt nem fog megtörténni. Sőt tovább megyek, meg vagyok győződve, hogy nemcsak a jobboldal szavazza egy emberként ez ellen, hanem még az obstrukció is ez esetre azonnal leszerelne, hogy ezt a szükségrendeletet visszautasítsa. Azt fogják mondani, hogy még egy másik ut is van: munkaképessé tenni a parlamentet, a kiegyezést parlamentari uton letárgyalni, mert akkor a Széll-féle klauzula életbelépésének első feltételei elesnek. Igaz, hogy nem ismerem azt az eszközt, amelylyel ezt a célt el lehetne érni és nem tudom, mily módon sikerülne a parlamentet azonnal munkaképessé tenni. De még ha ez megtörténnék is, egyáltalában képzeltető-e, hogy parlamentáris kiegyezés mellett is a bank-akta többséget találna mindazok után, mik a legutóbbi időben történtek? Nem. Az új bank-egyezményt óriási többséggel elvetnék és az osztrák

parlament ez akarattalváltatása direkt következménye volna a mostani konfliktusnak. Így tehát már ma bizonyos, hogy a magyarok nem fogják megkapni az új bankszabadalmat, sem parlamenti uton, sem a 14. §. segítségével. Hogy ez a tény mikor fog formailag is kifejezésre jutni, vajjon most mindjárt, vagy három hónap, vagy egy év múlva, az egyre megy. Egy dolog bizonyos: a magyarok, hála Széll ur kiegyezési politikájának, ex nunc elvesztették az új bankszabadalmat. Ez az első látható eredménye a Széll-féle formulának Magyarországra nézve: elvesztése a legértékesebb vívmánynak, melyet Magyarország az új kiegyezésnél ért. Csak most tűnik ki, és erre a körülményre fektetem a fősúlyt, mily óriási hiba volt magyar szempontból megcsinálni a Széll-féle formulát az osztrák kormányval való megegyezés nélkül. Széll ur bizonyára szándéka ellenére vermet ázott, melyben az új bankprivilegium örökre eltűnt. Nem lehet elég gyakran hangsúlyozni azt a tényt, hogy a magyar miniszterelnök nem tartotta érdemesnek az osztrák kormányt értesíteni az ischli formula megváltoztatására irányuló szándékairól. Ez a formai, vagy mondjuk inkább formátlan eljárás, Ausztriának ez a semmibe vetése vált forrásává annak a kolosszális elkeseredésnek, mely itt mindenkinek lelkén erőt vett Magyarország ellen. Mert még a materialista korunkban is nemcsak anyagi előnyök és hátrányok, hanem lelki momentumok is irányadók az eredmények folyására és éppen ebben az esetben megint, hogy Bismarck kifejezését használjuk, egy imponderabilis dolog játszsza a főszerepet a politikában. Ausztriát ignorálták és nem szabad feledni, hogy egy nép sokkal könnyebben elviseli a károsodást, mint a megaláztatást. Széll ur előtt a magyar politika nagyon is szem előtt tartotta ezt az axiómát és arra szorított, hogy Ausztriát csak anyagilag károsítsa. Ön bizonyára tudja, hogy a jobboldalon sokat kolportáltak azt a hírt, hogy már most a két ország gazdasági különválására kerülhet a dolog. Hiszi ön, hogy ennek a hírnél tényleges alapja van? Én nem hiszem, amennyiben a vámegegyésről van szó. Meg vagyok győződve, hogy a válság a bankkülönválással fog végződni, minek osztrák részről bizonyára nem áll akadály az útjában. De lehetséges-e a bankkülönválás magyar szempontból? Ezt innét nem könnyű megítélnünk. Wekerle lehetetlennek tartotta, de ez 7 vagy 8 évvel ezelőtt volt; azóta Magyarország is tovább fejlődhetett és csak a minap olvastam egy nagy budapesti lapban, hogy a bankkülönválás esete a magyar papirok nagy kedveltségnek örvendenének a külföldön. Én tehát csak abban foglalhatom össze véleményemet: a bankkülönválás az egyedüli út, mely a mostani válság zürzavarából kivezet. Mert az új bankprivilegiumot a magyarok már elvesztették, a régít, a mint mondják, egyetlenegy napig sem tűrhetik tovább. Tehát...

A bankkérdés.

Bécs, május 29.

A *Fremdenblatt* ma hosszabban reflektál a *Pester Lloyd* tegnapi cikkére s ezeket mondja:

A *Pester Lloyd* megint azt igyekszik bebizonyítani, hogy a bankkérdésben a magyar álláspont nem tűr semmiféle kompromisszumot, legalább nem a bankkérdés lényegére nézve. A mi a pártok ismert paktumával megegyezik, nem szorul újabb magyarázatra; ami vele ellenkezik, azt minden további vitatás nélkül is vissza kell utasítani. E szerint már a magyar pártokkal kötött paktumhoz sem szabad hozzányulnunk. Ámbár tehát a „*Pester Lloyd*” álláspontja szerint minden további érvelés teljesen fölösleges, sőt megengedhetetlen is, mégis vitába bocsátkozik az osztrák publicisztikával és újra visszautasít a vámszerződéssel való minden junktimot, amelyet az osztrák sajtó a két tárgy természetéből levont. Helyezkedjünk tehát a „*Pester Lloyd*”-nak arra az álláspontjára, hogy tényleg nincs semmiféle összefüggés a bankkérdés és a vámszövetség között és hogy ez a két ügy belső rokonság és kölcsönhatás nélkül idegenül áll szoban egymással. De akkor annál jogosultabb az a kérdés, miért vonják bele a kiegyezés többi részleteit is a bankjavaslat körül támadt differenciákba és miért nem volna lehetséges azt, ami a nézeteltéréseken kívül esik, a vitás kérdéstől elválasztani. Ha egyáltalán nincs junktim a bankjavaslat és a kereskedelmi- és vámszerződés között, akkor érthetetlen, hogy miért kell a bankjavaslatot június 2-án a kereskedelmi és vámszerződéssel egy idő-

ben előterjeszteni a magyar országgyűlésen. Miért nem lehetne a bankjavaslatot egyelőre függőben tartani? Mig azok a javaslatok, amelyek nem vitásak, elintéződnek, azok, amelyekre nézve még függőben vannak a differenciák, később kerülhetnek tárgyalásra. A *Pester Lloyd* nem tagadhatja, hogy ez csak logikai következménye volna az ő felfogásának, amely a bankkérdés és a kereskedelmi és vámszövetség között minden összefüggést határozottan megtagad.

Bécs, május 29.

A jobboldal egyik előkelő vezérferfia egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a krízis a bank kettősöttségével fog megoldódni, ami Ausztria részéről nem fog nehézségekre ütközni.

A bécsi lapok hírei.

Bécs, május 29.

A *Neues Wiener Abendblatt* így ír a kiegyezési válságról: A magyar miniszterek ideérkeztek a végből, hogy a felségsé döntését tudomásul vegyék. A király döntését még a hét első felére várják. De hogy mely irányban fog ez megtörténni, a tekintetben ez órában ezt a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Hir szerint még egy koronatanács lesz a király elnöklése alatt és aztán egy vagy két napra bekövetkeznek a legfelsőbb döntés. Egyelőre bizonyos dolog az, hogy mindkét kormány megmaradt eddigi álláspontján. Abból, hogy mindenféle kompromisszum létesülése kizártnak látszik, az következik, hogy vagy Széll, vagy Thun, vagy pedig mindkét kormány menni fog. Magyarországon Széll demissziójában nem biznak, ellenben Thunét bizonyosra veszik.

A *Neue Freie Presse* estilapja így ír: A mostani feszült helyzetben az a kérdés merül fel, hogy vajjon a Reichsrath egybehívása nem volna-e a legjobb kibúvó. Parlamenti körökben azt mondják, hogy a lengyel klub tagjai közt erős a vágyakozás ez után. E klubban azt is állítják, hogy Thunnak az a szándéka, hogy a Reichsrathot amugy sobtében összehívja, azután a pártokhoz appellál, hogy a nyelvkérdésre való tekintet nélkül a kiegyezés feletti parlamenti tárgyalás által a Széll-formula elessék. Nehéz is más utat találni, mert nincs osztrák ember, a ki a magyar követelményeknek megfelelő kiegyezést a Reichsrath nélkül megkötne, mert ennek utólagos jóváhagyására nem lehetne számítani, sőt azzal is számot kell vetni, hogy a németek oly többséget tudnának ily kiegyezés ellen toborzani, a mely azt elvetné. Könnyen érthető tehát azok a hírek, hogy Ausztriában elkerülhetetlen a miniszterváltás, mert határozottan szükség van egy békekabinetre.

Ugyancsak a *Neue Freie Presse*-nek Budapestről még a következőket telegrafálják: Amint halljuk, mértékadó és nagyon fontos politikai körök, olyanok is, akik nem függnek össze a parlamenti pártokkal, azon fáradoznak, hogy egész befolyásukat latba vessék a végből, hogy a Reichsrath egybehívását és ezáltal a kiegyezési válság megoldását megkönnyítsék. Ezekben a körökben annak a nézetnek hódolnak, hogy a Reichsrath egybehívása oly sürgős, hogy más kabinetet kellene kinevezni, ha Thunnak nincs meg az akarata, vagy pedig tekintettel eddigi politikájára, meg van köve a keze. Arra utalnak, hogy Thunnak a jobboldali pártok végrehajtóbizottságában tartott, a német programot tárgyzó beszéde már magában is azt bizonyítja, hogy a német követelések nemcsak megvitathatók, hanem tényleg máris vita tárgyát képezik: ennél fogva semmi sem hiányzik arra, hogy a békítési akciót már most meg ne kezdjék.

Cseh felfogás.

Bécs, május 29.

Prágából táviratozzák, hogy az ottani cseh pártvezérek nézete szerint, Thun bukása esetére *Kismanseggnek* van a legtöbb kilátása a miniszterelnökké való kinevezetésre.

Egy ottani értekezleten, amelyen dr. Herold elnökölt, a szónokok kifejtették, hogy a kiegyezési válságban a legközelebbi napokban meglesz a döntés. Herold szubjektív felfogása szerint Bécsben nem törhet ki a kormányválság. Szerinte *modus vivendi* fognak találni a legégetőbb kérdések megoldására. A 14. §. alapján kibocsátandó törvényt a cseh képviselőknek még nem mutatták meg.

A birodalmi tanács egybehívása.

Bécs, május 29.

A *Wiener Abendpost* a lapszemlét a következő sorokkal vezeti be:

Még mindig a kiegyezés kérdése uralja a belpolitikai diskussziót. Mint a következőkben közölt lapvéleményekből kitűnik, több oldalról a reichsrath sürgős egybehívását mondják a helyzet legelső követelményének. E részben a lapok előtt bizonyára a magyar bankkövetelések visszautasítása lebeg oly célként, melyre első sorban kell törekedni és melynek biztos elérését a reichsrath egybegyűlése volna hivatva biztosítani. Nagyonbár azonban ellejejtik, hogy ezen túl még egy magasabb pozitív cél is van, t. i. a kiegyezési mű létrejötte. Vajjon ez azonban a parlament azonnali egybegyűlése által elérhető-e, erre a lapok, ugylátszik, kevesebbet gondolnak. Eppen az e pillanatban igen izgatott hangulata az itteni sajtónak azt az aggodalmat kelti, hogy az esetleges parlamenti tárgyalásban a felszított szenvedély felemészthetné az egész kiegyezési művet. Érthető, ha egyes lapok, melyek a parlament pusztá együttlétét öncélnak tekintik, annak azonnali egybehívása mellett szólnak fel; de végre is figyelmet érdemel magának a kiegyezésnek érdeke is, illetőleg a lakosság ama számos termelő és szerző köreinek érdeke, melyek éppen a legutóbbi időben elég gyakran nyilvánították azt az óhaját, hogy a kiegyezési akció finalizáltság és a tühretetlen függő állapot megszűnjék. Nézetünk szerint a reichsrath azonnali egybehívására irányuló agitáció avval az utógondolattal, hogy a kiegyezési mű meghiúsíttassék, lelkiismeretlenség; a nélkül a pozitív bizonyosság nélkül pedig, hogy a kiegyezési mű végre tető alá jusson, legalább is meglehetősen könnyelmű eljárás, akár a különböző pártok publicisztikai közegétől indul ki, akár irányadó és igen fontos politikai körökből, olyanokból is, melyek a parlamenti pártokkal nincsenek közvetlen összefüggésben.

KÜLFÖLD.

Virradat.

— A Dreyfus-pör revíziója. —

Budapest, május 29.

A cserka el van vetve. A semmitőszék egyesült tanácsainak negyvenöt bírāja előtt ma kezdődött meg Dreyfusné perújítási kérvényének a tárgyalása. Az előadó, aki heteken és heteken át dolgozott a jelentésen, köztudomás szerint oda konkludál, hogy Dreyfusné kérelmének hely adandó és Dreyfus új haditörvényszék elé állítandó. Ezt kívánja a Dreyfus-család ügyvédje is, s ez az, amittől a kleriko-militarizmus a legjobban irtózik. Ha márle nem lehet tagadni az elkövetett összes törvénytelenégeket és hamisításokat, legalább semmissétek meg egyszerűen az első ítéletet s ne állítsák Dreyfust új katonai bírák elé, akik kénytelenek legyenek őt a törvényalapján és katonai becsületükre ártatlannak nyilvánítani. Mert ez lesz az új hadbírósg ítélete, ha volt valaha ítélet, a melyet a józan észszel előre meg lehetett jósolni. És ez az, aminek a bekövetkeztét a katonapárt minden áron meg akarná akadályozni. Csakhogy ma már ez a párt tehetetlen. A vizsgálati aktáknak a sajtó útján való közlése annyira kijózanította a közvéleményt, hogy a vezérkari és antisemita sajtó szitkozódása és piszkolódásai süket fülekre találnak és nincs már többé olyan együgyű francia polgár, akire a német intervencióval való rémítetés a legcsekélyebb hatással is lehetne. Valamikor pedig ez volt a vezérkar pártjának legerősebb fegyvere. *Rocheport* és a *Libre Parole* most már csak annyit tehetnek, hogy szidják, sárral dobálják Ballot-Beaupré előadót, akit mostanáig — amíg azt hitték, hogy a revízió mellőzését fogja javasolni — dicséretekkel halmoztak el. Mindez azonban nem zavarja a párisiak nyugalmát, a kik higgadtan, bár nagy érdeklődéssel várják a tárgyalás kimenetelét.

(Tárgyalás előtt.)

Ugyanegy emeleten, egymás tőszomszédságában kezdtek ma tárgyalni Páris két nagy afférjét: a Dreyfus- és a *Déroulde*-ügyet. A randórság és az

ügyészség nagyszabású intézkedéseket tett, hogy a revizionisták és az antirevizionisták összekoecanását megakadályozza. A folyosót sorompóval zárták el és mind a két oldalon rendőrök vigyáznak, hogy a rendet meg ne zavarják. A tárgyalóterembe csak kevés embert bocsátottak be. A belépő-jegyeket szigorúan ellenőrzik, sőt még az óvatossági intézkedéseket az utolsó pillanatban fokozták. A folyosón ötven gárdaista ügyelt a rendre; a semmitőszéki palota téjékán számos gyalogos és lovasrendőr őrködött. A tárgyalóterembe mindössze száz hallgatót bocsátottak be; ezenkívül még száz újságírónak szorítottak helyet, ezek közül is száznak állnia kellett.

(A tanácskozásterem.)

(*met.*) A semmitőszéki polgári tanácsának hatalmas nagy terében ma délután megkezdődött a szokásos ünnepies formák között a *revizió tárgyalása*. Az egyesített három tanács bírói karának csak egyetlenegy tagja hiányzott betegsége miatt, a többi 44 megjelent.

A terem egy kis részét a közönség számára tartották fenn. A hallgatóság legnagyobb részt újságírókból és ügyvédekkel került ki. Csak néhány hölgy volt a meghívottak között. Az előző dobogó mögött egy sor széklet tartottak fenn a legfőbb bírói kar személyes ismerőseinek, nagyobbá bíráknak.

A tágas csarnok öt ablaka a Szajnára nyílik. Falai túl vannak halmozva mindenféle kevéssé izléses, sőt bántóan dus ékítésekkel. Három festmény díszíti az aranyozott faragványokkal teli magas falakat. Kettő az igazságot szimbolizálja, az előzői karosszék mögött pedig Jézus képe függ.

Délután nagy lett az élénkség az igazságügyi palota folyosóján, mert az esküdtészeki teremben éppen a *Déroulde*-pórt tárgyalták. Magában a semmitőszék tárgyaló termében halotti csend. A kiszámu közönség szinte suttyogva beszélt.

(A bírói kar bevonulása.)

Pár perccel 12 óra után megjelent az ajtóban egy terebmitos és elkialította:

— *Messieurs, la cour!*

Abban a pillanatban a szomszédos teremből bevonult a semmitőszék egész bírói kara bíborpalástban.

Legelől jött *Mazeau* első elnök, aki elfoglalta a magas karosszékét; utána következett *Loeu*, a büntetőtanács elnöke, majd *Tanor*, harmadiknak *Ballot-Beaupré*, az előadó, aki egyttal a polgári tanácsnak is elnöke. Az elnököktől jobbra-balra két sor karosszék állott a semmitőszéki bírák számára.

A közönség feszült figyelemmel nézte a hermelin galléros, érdemrendektől csillogó elnökök és a bíborpalástos bírák elhelyezkedését. Valamivel előbb megjelentek a védők emelvényén: *Mornard*, *Demange* és *Mimerel* ügyvédek. A közönség soraiban foglaltak helyet *Hadamardné*, *Dreyfus* anyósa, fivére *Mathieu*, továbbá sógora, *Trarieux* szenátor és *Lépine* volt rendőrfőnök.

A tárgyalás megkezdését a törvényszéki jegyző jelezte, hangos szóval bejelentvén:

— *Affaire Dreyfus!*

Mazeau első elnök, egy galambösz haju, kiberetvált szakállu aggyastyán, nyomban átadta a szót *Ballot-Beaupré* előadónak, aki minden bevezetés nélkül azonnal hozzáfogott jelentésének a felolvasásához:

(Ballot-Beaupré jelentése.)

— 1894. decemberében *Dreyfus* Alfréd vezérkari kapitányt a következő körülmények között ítélte el *hazárdulás miatt* a haditörvényszék, így kezdte az előadó, s felsorolta azokat az ösmeretes momentumokat, amelyek *Dreyfus*ra tereltek a gyanut, majd részletesen fejtegette ki, mint bízták meg *Du Paty de Clam*ot a vizsgálattal és milyen módon kísérte *Henry* a katonai fogházba *Dreyfust*.

Paty de Clam nyomozásának minden egyes adatára hosszasan kiterjeszkedik az elaborátum és részletesen fejtegeti, hogy *Dreyfus* folyvást csak *ártatlanságát* hangoztatta. Legelőször is azt mondta *Henry*nek:

— *Ez az átkozott aljas vád lesz halálom. Mondja meg az igazságot.*

Henry azt felelte akkor:

— *Ahhoz nincs jogom!*

Az előadó aztán leírja a hadügyminisztériumban *du Paty de Clam* irodájában végbe ment diktálási jelenetet, amelynek *Cochefert* is tanuja volt. *Du Paty de Clam* szerint, amikor figyelmeztette *Dreyfust* az irás meglepő hasonlóságára, *Dreyfus* felkiáltott:

— *Ellopták az írástomat!*

*D'Ormescheville*hez, a hadi törvényszék előadóhoz így szólt *Dreyfus*:

— *Immár hat hétnél tovább tartanak vizsgálat alatt. Esküszöm, hogy ártatlan vagyok.* El-

zsi ember vagyok és mindent föláltoztam, hogy Franciaországot szolgálhassam. Borzasztó az a mártírjum, a mit szenvedek.

Itt az előadói jelentés áttér *D'Ormescheville* jelentésére, amely *Dreyfus* magánéletéről, több asszonyval való viszonyáról, németországi utazásairól szól s mindarról, ami együtt véve terhelő bizonyíték volt *Dreyfus* lefokozása és száműzetése mellett.

D'Ormescheville jelentése arra a konklúzióra jut, hogy *Dreyfus* simulékony, sőt majdnem alázatos jellemű volt és kémszolgálatokra alkalmasnak látszott. E jelentésnek felolvasása után *Ballot-Beaupré* a tények jogi méltatására tér át és azt mondja, hogy az ítélet megsemmisítéséről két okból nem lehet szó, mert:

1. ezt csak az igazságügyminiszter kérheti,

2. mert a törvény az erre vonatkozó határozatra nem jogosítja fel az egyesült kamarákat, hanem csak a büntetőtanácsot.

Tehát csak a revizióról lehet szó.

Ballot-Beaupré visszapillantást vet a reviziókérelemre és aztán utal *Esterházy*nak *Dreyfus* *Mathieu* által történt följelentésére, *Esterházy* megjelenésére a haditörvényszék előtt, amely őt felmentette, továbbá *Zoldán* *j'accuse* levelére, *Caraignac*nak a képviselőházban mondott beszédére, valamint *Henry* hamisításainak leleplezésére és ennek öngyilkosságára és hozzáteszi, hogy ezek szerint a *revizió* a *Dreyfus*-pörben hozott ítéletre alkalmazható. *Ballot-Beaupré* aztán felolvassa a képviselőház vizsgáló bizottsága által adott és a revizióra nézve kedvezőtlen véleményt, amelyet az igazságügyminiszter nem követelt, hanem a büntetőtanácsot megbizta ez ügyvel, amely is a reviziókérelmet jogszerűnek találta és határozatában kimondta, hogy a kérelem e formában teljesíthető és megindította a vizsgálatot.

Az előadó aztán *jogi szempontból* fejtegeti a revizionális eljárás előfeltételeit és azt a tételt állítja fel, hogy kellek alapos feltevése a tévedésnek, valamint komoly kétekyek elegendők arra, hogy reviziót vonjanak maguk után. Különböző eseteket tárgyal, amelyekben a semmitőszék valamely ítéletet új bíróság elé utalással vagy a nélkül megsemmisítette és azt mondja, hogy ha az ártatlanság evidens volna, az új bíróság elé utalás haszontalan lenne.

A szabály — ugymond — az, hogy új haditörvényszék ítéletéhez kell appellálni. Felsorolja a precedens eseteket, és azokból a *Dreyfus*-ügyre alkalmazza a következtetést. Majd így folytatja:

— Ezek után át kell térnem személyes véleményem és meggyőződéseim kifejtésére.

A közönség soraiban mozgás támad.

Rövid szünet után *Ballot-Beaupré* ismertette azt a két tény, amelyek a *revizió* elrendelését szükségessé teszik. Ezek: először az irázzakértők homlokegyenest ellenkező véleményei és másodsor *Henry* hamisítása. Majd *Mornard* ügyvéd memorandumát ösmerteti az előadó és különösen részletesen foglalkozik azzal a törvénytelenességgel, hogy a haditörvényszék elé titkos aktákat terjesztettek, amelyeket sem a védő, sem a vádlott nem látott s amelyeknek másolatait *Mercier* tábornok saját bevallása szerint elégették. A memorandum minden kétséget kizár arra nézve, hogy ezeknek a titkos aktáknak előterjesztése tényleg megtörtént s maga *Casimir-Périer* erre nézve azt mondta:

— *Mercier* tábornok közölte velem, hogy a *cette canaille* de *D. . .* kezdetű iratot a haditörvényszéknek előterjesztették, de én azt hittem, hogy a védelemnek erről tudomása volt. — *Mercier* és *Boisdeffre* a hivatalos titokra hivatkozva, kijelentették, hogy nincs mit vallaniok a törvényszék előtt, mert a törvényszék nem tárgyal semmiféle panaszt. *Mornard* memorandum a ebből azt következtette, hogy ez a hallgatás vallomásnak tekinthető és azt mondja, hogy nem megsértése a hivatalos titoknak, ha valaki megerősíti, hogy a törvényt nem szegték meg. *Mornard* memorandum a szerint bebizonyult, hogy a *cette canaille* de *D. . .* kifejezést tartalmazó irat nem vonatkozhatik *Dreyfus*ra, ami magában is elegendő, új faktum a perújításra.

Itt a tárgyalást félbeszakították. A jelentés felolvasását mély eszobben fogadta a hallgatóság, amelyre az láthatólag nagy hatást gyakorolt.

Miután az ülést újból megnyitották, *Ballot-Beaupré* azokat a tényeket adja elő, amelyekre *Dreyfus* *Lucie* kérelme támaszkodik, nevezetesen *Henry* hamisításait, kapcsolatban *Henry* és *Du Paty de Clam* üzelmeivel, hogy *Dreyfus* elítéltetését keresztülvigyék és fenntartsák. *Henry*nek a haditörvényszék előtt tett vallomása lesújtó volt, de nem alapult semmiféle bizonyítékon. *Lépine*, aki jelen volt a tárgyaláson, azt mondja, hogy *Henry* úgy viselkedett, mint egy porosz. Azt kiáltotta:

— *Ő bűnös, én tudom, én megesküszöm rá!*

A bírákra ez mély hatást tett. Később *Henry* igyekezett meghusítani *Picquart* fíradozását, aki arról akarta meggyőzni *Boisdeffre*t, hogy a *bordereau Esterházy* műve. Az előadó elaborátuma bőven foglalkozik *Du Paty de Clam* és *Henry* titkos hal-

záival; *Henry*nek a *Libre Parole*hoz küldött jelentésével, amelyben közölte *Dreyfus* latartóztatását, s amelyet *Cuignet* százados *Du Paty de Clam*nak tulajdonít. Felsorolja azokat a körülményeket, melyekből *Picquart* meggyőződött *Dreyfus* ártatlanságáról, továbbá *Du Paty de Clam* és *Henry* üzelmeit, amelyekkel a reviziót lehetetlennek akarták tenni. Kiemeli *Mornard* jelentéséből azokat a makinációkat, amelyekben *Esterházy* vez eszköze volt *Du Paty de Clam*nak és *Henry*nek, végül fölolvasta azokat a tanuvallomásokat, melyek a *Figaroban* is napvilágot láttak s azoknak során *Esterházy*nak a köztársaság elnökéhez intézett levelét is, amelyben a fátyolos hölgyről és ama bizonyos mentőokmányokról szólt. A jelentés még két más hamisításról is megemlékezik. Az egyik egy idegen katonai attasénak a levelére vonatkozik, melyben egy törles és egy *D. betűnek* a törült szó helyébe való illesztése látható, a másik *Pannizzardinak* 1894, november 2-iki sifirrozott táviratának helytelen interpretációjára vonatkozik. Ezt a táviratot *Paleologue* kibetűzte, de annak helyébe *Henry* hamis szöveget csempesztett.

Utolsóan hagyta az előadó az irázzakértők ellentmondó véleményeinek szembeállítását, s amikor csipős gunnyal beszélt *Bertillon* szakvéleményének képtelenségeiről, a közönség soraiban itt-ott elfojtott nevetés hallatszott. A *bordereau* keletkezésének találgatására, s az e tekintetben nyilvánvaló ellenmondásokra nagy sulyt vetett *Mornard* s ezt az előadó *Ballot-Beaupré* kiválóan hangsúlyozza, mert erre, mint a revizió elrendelésének szükségszerű okára alapította okfejtését. Bejelentette, hogy indítványának megokolása közben még egyszer és részletesebben fog foglalkozni azzal a körülménnyel, hogy az a papiros, amelyre a *bordereau* írták, ugyanolyan, mint a minőt abban az időben *Walsin-Esterházy* használt. *Mornard* kimutatja, hogy nem *Dreyfus* a *bordereau* szerzője, mert ő nem küldött volna el oly kevéssé titkos okmányokat, mint amilyenek abban említettek és hogy a *bordereau* szerzője nem tüztértsz volt.

A memorandum *Rogetnek* és más tiszteknek a *bordereau*ra vonatkozó vallomását cáfolja és kifejtji, hogy *Dreyfus* nem írhatta ezt a mondatot: *Je vais partir en manoeuvres*.

A memorandum végül oda konkludál, hogy a *bordereau* anyagi tartalma nem *Dreyfus*ra, hanem *Esterházyra* terhelő. *Mornard* aztán még a titkos iratesomó tartalmatlan voltát bizonyítja be és végül *Dreyfus* állítólagos beismeréséről azt mondja, hogy *Lebrun-Renaud* bizonyára tévedett, mert *Dreyfus* mindig ártatlanságát hangoztatta.

Aztán a tárgyalás folytatását holnapra halasztották és az ülést berokesztették.

Páris, május 29.

Ballot-Beaupré a semmitőszék mai ülésén tett jelentésének végén felolvasta *Talbot* angol tábornoknak a semmitőszékhez diplomáciai uton érkezett levelét, amelyben kijelenti, hogy mint katonai attasénak sohasem volt dolga *Esterházy*-val. Azzal a nyilatkozattal, amelyet *Esterházy*ról *Gallifet* előtt tett, csak azt akarta bizonyítani, hogy *Esterházy* jelleme a katonai attasék körében ismeretes volt.

(A végtárgyalás programja.)

Minden valószínűség szerint pénteken este vagy szombatn hirdetik ki az ítéletet. Holnap vagy holnapután *Manau* megteszi indítványát, csütörtökön *Mornard* adja elő védőbeszédét. Maga a tárgyalás valószínűleg csütörtök estig tart.

(A közvélemény.)

A *Figaro* ma befejezi a *Dreyfus*-ügyre vonatkozó közleményeit s végül annak az aggodalomnak ad kifejezést, hogy az ítélet megsemmisítésével és *Dreyfus*nek új hadi törvényszék elé állításával csak meghosszabbítják a válságot. A *Figaro* azt kívánja, hogy az ítéletet semmisítsék meg, a nélkül, hogy *Dreyfus* új haditörvényszék elé állítsanak.

A reakcionárius sajtó világában siralmasan viseli magát. *Rochefort* dühösen támad *Ballot-Beaupré* előadó ellen. Ugyanezt teszi a *Libre Parole* is, amely egyiránt szidja a kormányt meg az az előadót, akit pedig mostanáig, mint *Quesnay* de *Beaurepaire*nek a polgári tanács elnökségében való utódját egékig emelt. Azt mondja még *Ballot-Beaupré*ről, hogy a kormány rájlesztett a német intervencióval való fenyegetéssel.

A *Libre Parole*t, amely valamennyi közhatalom ellen izgat, tuilicitálja a *Gaulois*, amely heteken át azt hirdette, hogy *Ballot-Beaupré* előadói jelentésébe az egész országnak bele kell nyugodni. Ma azt írja:

— Ha *Ballot-Beaupré* következtetéseit tisztán jogi természetűek volnának, elfogadnók őket; de nem azok, tehát nem hajolhatunk meg előttük. De föltéve még azt, hogy *Dreyfus* csakugyan ártatlan, akkor a revizió elvetése után az ítélet megsemmisítésével vissza lehetne adni neki a szabadságát.

A Galois tehát csak azt nem akarja, hogy Dreyfust ártatlannak nyilvánítsák, és cikkét ezzel végzi:

— Bármi történjék is különben, mi megmaradunk régi zászlónk mellett; nagyobb tisztességben brezzük magunkat a Roget tábornok társaságában, mint Piquart alezredek mellett.

Az *Aurora* újra közli Zolának Fauréhoz intézett 1898. január 13-iki híres levelét, a *J'accuse*-t; s vezér-
oikkéik, melynek a címe: *Győzelem*, meleg szavakkal emlékezik meg Dreyfusról, kinek a házába újra beköltözött a boldogság.

HIREK.

Őn után!

☆ Bács megye főispánja, Vojnich báró, Isten segédelmével néhány hét alatt kiheverti azt a szerencsétlenséget, amely a Bristol-fogadót liftjén érte. Akkor ő is el fog mosolyodni azon a furcsaságon, hogy azért érte ez a baleset, mert a környezete udvarias volt vele szemben. Ha akkor ott a liften nem mondja neki az a kis társaság, hogy: — Csak őn után, méltóságos uram! — akkor most nem fekszik a Vörös Kereszt-kórházban. Persze, bolondság volna az udvarias urakat megvádolni, de hát közvetve, mint a régi tradíciók követői, ők lettek az okai ennek a balesetnek. Nem lehetnek róla, mert nálunk erősen tartja magát a szokás: hölgynek és magasabb rangú férfiak elsőbbséget adni, ha törrik, ha szakad. *Őn után*, ha a robogó kocsi-sor között kell átmenni lövésny után a Stefánia-uton; *őn után*, ha bál után a sáros utcán bukdaesolunk hazafelé: *őn után*, ha a tátrai csucok közt máskéülünk négykézláb, vagy a liftből kecmegünk ki. *Őn után* mindig és mindenütt, mert az udvarias-ság a fő. Az angol udvariasság törvényei közt már régóta rendet csinált az az elv, hogy a nagyobb rangú urat, vagy a hölgyet mindig úgy kell kísérni, mintha mi védnök; tehát a gyalogjárón mi férfiak megyünk a kocsiut felől, kivilágítatlan lépcsőn mi botorkálunk előre, sáros utcán a mi kárunkon, hogy ne mondjam: sárunkon okulva kerüli ki a hölgy a pocsolját, s a lomnici csúcs ösvényein mi reszkírozunk meg előbb a lezuhanást. Az *őn után* furcsa ragaszkodás egy rosszult formulázott uuvariassági felszólításhoz. Az operettekben már régóta elfordult az a tréfa, hogy a herceg odakiáltja udvarmestereinek: „*On, meujen a pokolba!*” — mire az udvarmester mély meghajlással feleli: „*csak őn után, őn után!*” Olyasforma dolog ez, mintha ahhoz ragaszkodnánk, hogy *kedves egészségére*, még azzal szemben is, aki tévedésből feketekává helyett tintát ivott. Az *őn után* egy furcsa tévedés, mert csak bizonyos esetekben jogosult, éppúgy, mint az az állítólagos szabály is, hogy a hölgy a férfi jobboldalán haladjon. Ez utóbbi téren már haladtunk egy kicsit, mert az arasznyi gyalogjárón az udvariassági szabály ellenére is mi térünk le a sárba, de az *őn utánból* — úgy látszik — nem akarunk engedni. Uram, határozzuk el, hogy a sötét lépcsőn fittyet hányunk az *après vous* magyar fordításának, s mi megyünk előre, s hogy ezental a liftet is veszedelmes eszköznek fogjuk elismerni. Ime két tanulság a báró Vojnich esetéből: az első az, hogy a lift olyan, mint a petróleum: az nem szakad le, ez meg nem robban; de már az kellemlen, hogy egyáltalán szó van a le nem szakadásról és a nem robbanásról. A második tanulság az, hogy minden dolognak a magyar fordítása tovább él, és alaposabban, mint az eredetije, lásd az *őn után*. Az *après vous* már meghalt Párisban, de nálunk még mindig okoz gondatlanságból eredő súlyos testi sértéseket. Élismerik, hogy ez igaz? Én is.

De csak őnök után.

Budapest, május 29.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kériük azo-

kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Daranyi Ignác* földmívelésügyi miniszter hivatalos távolléte miatt kedden, folyó hó 30-án nem tart kihallgatást.

— **A király látogatása.** Bécsből jelentik nekünk, hogy a király ma bajor ezredének egyenruhájában, a Hubertus-rend nagykeresztjével ékesítve, negyedőráig tartó látogatást tett *Luitpold* régenshercegnél, leányánál és unokáinál.

— **Ferenc Ferdinánd főherceg Berlinben.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg nővérének látogatására ma Potsdamba érkezett. Este *Berlinben* Vilmos császárnál és *Augusta Viktória* császárnénál ebéd volt, melyben *Ferenc Ferdinánd* főherceg, továbbá *Albrecht* württembergi herceg és neje, *Saigyény* osztrák-magyar nagykövet és dr. *Kopp* bírnok hercegek, *Eulow* stb. vettek részt. A főherceg jelen lesz a holnapi díszszemlén.

— **Apponyi Albert családi öröme.** Gróf *Apponyi Albert* nejének ma reggel kis leánya született. Gróf *Apponyi Albert* itthon tartózkodik családjá körében és ma már sokan gratuláltak neki családi öröméhez.

— **Schlauch püspök Gyulán.** *Gyuláról* jelentik, hogy *Schlauch* Lőrinc bíboros érsek szombaton érkezett oda s a vasutnál nagy közönség fogadta, élén *Lukács György* főispánnal, aki a város nevében üdvözölte a főpapot. A bíboros vasárnap a szeretet hatalmáról tartott a templomban szép beszédet. Küldöttségeket is fogadott, többek között *Gyulai Pált* és *Schumacher* Sándor dán tudóst, akikkel hangosabban elbeszélgetett. A bíboros ma délután utazott el Gyuláról.

— **A kolini ünnep után.** Mint Bécsből írják, a király tegnap délelőtt magánkihallgatáson fogadta báró *Fejérváry Géza* honvédelmi minisztert, aki a kolini csata emlékszóbrának ünnepségéről tett jelentést ő felségének. Az ünnepségen a 12. számú magyar gyalogezredet tisztí küldöttség képviselte s a magyar lobogót is megfelelő számban kifizették.

— **A házezred hazatérése.** Négy heti táborzás után ma délután 3 órakor érkezett a 32-ik gyalogezred a pilis-csabi táborból, *Michel* ezredes vezetésével. Az ezred a *Mária Terezia*-császárnéban helyezkedett el.

— **Dáró Vojnich főispán állapota.** A *Bristol*-szállóban szerencsétlenül járt főispán állapota teljesen javul. Báró *Vojnich* az éjszakát nyugodt álomban töltötte s már vendégeit is fogadta.

— **Ünnep a kápolnai csatatéren.** A kápolnai csata ötvenedik évfordulóját holnap ülik meg azon a síkon, ahol a szabadságharc egyik legvéresebb epizódja folyt le s ahol annyhi hős honvéd aluszsa örök álmát a zöldelő hantok alatt. Az ünnep kegyelet eszméjét az egri kaszinó elnöke, *Kopácsy* Dezso vetette föl, aki erre a célra tevékeny bizottságot szervezett és lelkes hazafisággal föl tudta kelteni egész Heves vármegye érdeklődését, sőt holnap az ország minden részéből deputációk fognak összegyűlni emlékezetes csatatéren. A deputációk közt legmeghatóbb lesz az agg honvédeké, akiket a budapesti menedékház küld oda, s akik felszázaddal ezeltől maguk is ott harcoltak vitézül a névelen félistenek ármádiájában. Az ünnep kedden, délelőtt 10 órakor kezdődik a kápolnai plébánia templomban, ahol *Te Deum*ot tartanak. Az ünnepes mise után az egész közönség kivonul a csatatéren fölállított honvéd-emlékhez, ahol a bizottság elnöke ünnepi beszédet mond s utána az egri jogakadémianak egyik ifjú polgára el fogja szavalni *Abrányi* Emil költeményét. (Mai tárcánk élén közöljük.) Déliben diszlokoma fejezi be az ünnepet. A rendező bizottság meghívta közéletünk sok kitünőségét, akik közül a holnap reggeli gyorsvonattal többen utaznak *Kápolnára*. *Kossuth* Ferenc levélben értesítette a bizottságot, hogy az ünnepen részt vesz és az emlékszóponál ő is meg fog emlékezni a szabadságért elesett hősről.

— **Perczel Mór halála a képviselőházban.** A képviselőház pénteken, június 2-ikén tartandó ülésén meg fog emlékezni *Perczel* Mórról, a múlt héten elhunyt honvédtábornokról. Egyik alelnök be fogja jelenteni a szabadságharc vitéz tábornokának a halálát. *Perczel* Mór tudvalevőleg tagja volt a képviselőháznak, és indítványozni fogja, hogy a képviselőház jegyzőkönyvében fejezze ki részvétét. Ugyanílyan formában parentálta el 1892-ben gróf *Andrássy* Tivadar alelnök *Klapka* tábornokot.

— **Elhunyt kanonok.** *Aráról* táviratozza tudósítók, hogy ott ma *Winterhalter* Antal kanonok 80 éves korában meghalt. Az elhunyt kanonok jószívűségéről és aldatkészségéről volt ismeretes. Életében 30.000 forintot meghaladó jótékony alapítványokat tett, míg végrendeletében 28.000 forintot hagyott jótékony célokra.

— **Panasz a vizsgákra.** A filozopterek az egyetem legesendesebb népe. Ha választás van a körben vagy tüntetés az utcán, a legkevesebb a szereplők között a bölcsészettan hallgató. Azok otthon ülnek a nagy könyvek előtt vagy vásótt gyerekeket tanítanak olesó pénzért. S most mégis ők azok, akik gyüleészenek. Reformokat akarnak a tanárképzés terén. Nem a tanulni való dolgában akarnak segíteni a dolgukon, hanem a vizsgarendet óhajítják reformálni. Az a panaszuk, hogy a vizsgák a mostani rend szerint teljességgel nem humánusak. Ha valaki megbukik a vizsgán, egy esztendőre buktatják el, holott rövidebb idő is elég lenne ahhoz, hogy újra vizsgázzék. Ha a magyar nyelvől bukik meg, akkor nem engedik meg, hogy szaktárgyakból vizsgázzék. Az alap- és a szakvizsga közt szigoruan betartják a félesztendői határidőt, szóval nagyon pazaron bának a vizsgarend az ifjuság idejével, ami pedig drága. Mert a filozopterek legnagyobb része szegény ember, aki mind hamarabb kenyérhez szeretne jutni... Végül abban állapodtak meg, hogy memorandum szedik minden panaszukat s gondoskodnak arról, hogy írások eljussanak az illetékes fórumok elé.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** *Zelenka* Pál püspök és *Szentiványi* Árpád kerületi felügyelő a tiszai ág. hitv. evangélikus egyházkerületnek ez évi rendes közgyűlését *augusztus hó 8-12. napjaira Nyíregyházára* hívták össze. A meghívónak 72 pontra terjedő tárgysorozatában számos közérdekű és az egyház belső intenzív fejlődésére nagy horderejű kérdés van felvéve. Ezek között szerepelnek: a *lelkészek választására*, az egyházkerület ügyrendjére és nyugdíjintézetére vonatkozó szabályrendeletek; a borsod-gömöri és ungvári misszió-köröknek *Ózd*, illetve Ungvári központtal történt megalakítása; a *lelkészi fizetések* újból való összeráisa; a *vallásoktatásnak* a nem evangélikus nép- és középiskolákban való ellenőrzése; a kárpóti fürdőtelepek imabázák és lelkészi szolgálat berendezése; az ev. ref. egyházzal a kéri és geresdi szerződéses szellemében *egyesülőkötés*, a szórványokban élő híveknek *kölcsönös gondozása*, egyuttal pedig a két testvéregyház külön jogainak kölcsönös megóvása tárgyában; az *állami dotációk felmentésének* kérdése; az eperjesi kollégium ősi pártfogóságát illető jogok gyakorlásának szabályozása; az eperjesi tanítóképző intézetnek négy osztályúvá és gyakorló iskolával való berendezése s a budapesti tudományegyetem körében egy ág. hitv. evang. teológiai fakultás államköltségen való szervezésének kérdése. Ez utóbbi tárggyal az egyházkerületbe bekelezett tizenegy egyházmegyének július hónapban tartandó rendes közgyűlései is foglalkozni fognak.

— **Kossuth szobra Marosvásárhelyen.** A marosvásárhelyi Kossuth-szobor leleplezése iránt, amely június 11-én lesz nagy ünnepélyességgel, egész Erdélyben nagy érdeklődés mutatkozik. Maros-Tordamegye egész magyarsága a megye székvárosába fog erre a napra özönlöni. Az ünnepélyen ott lesz *Kossuth* Ferenc is s kivüle sok politikai és irodalmi kitünőség. *Pósa* Lajos és *Szabolcska* Mihály saját verseiket fogják elszavalni. Az ünnep részletes programja különben a következők:

Június 10-én délután fél 6 órakor az érkezők fogadása az alsóvárosi indóházánál. Este 8 órakor ismerkedési estély *László György* vendéglőjében. *Június 11-én* reggel 5 órakor az Onkentes Tízoltó-Egyesület zenekara ébresztővel járja le a városot. Délelőtt 10 és fél órakor *Kossuth* Ferenc ünnepélyes fogadása az alsóvárosi indóházánál. Délelőtt fél 12 órakor a leleplezési ünnepély kezdete. 1. *Himnusz*, éneklik az egyesített dalárdák. 2. *Ünnepi beszédet* mond s a szobrot leleplezi dr. *Kabdebó* Ferenc kir. közjegyző. 3. *Alkalmi költemény*, írta és előadja: *Szabolcska* Mihály. 4. *Játszik* az Onkentes Tízoltó-Egyesület zenekara. 5. *Ünnepi beszéd*, tartja *Bedőházi* János gimnáziumi tanár. 6. *Éljen és magyar hazánk*, előadja a szent-gercei vegyes székely népdalárda. 7. *Alkalmi költemény*, írta és előadja: *Pósa* Lajos. 8. A szobor megkoszorúzása a küldöttségek által. 9. A szobrot a város közönségének gondozásába a végreható-bizottság nevében — átadja *Oroszlán* István. 10. A szobrot átvétele a városi hatóság által. 11. *Szózat*, előadják az egyesített dalárdák. Délután 2 órakor közönbéd a *Letzter* Samu kerthelyiségben. Délután fél 5 órakor szótzene az Erzsébet-ligetben. Este fél 8 órakor diszlokádás *Krocsányi* Ignác színtársulata által a *Transilvánia* színterében, a rendes helyárak mellett. Ugyanekkor táncestély az Erzsébet-ligetben.

— **Vesztróczy haldoklik.** *Vesztróczy* István, a VI-ik kerület volt előjárója, akit tudvalevőleg letartóztattak, mert özvegy *Nagy* Ferenccel kaució-szedeléseket folytatott, nagy beteg. A gyűjtőfogóházban van s dr. *Nevitz* Dezso, a fogház főorvosa paralízis progresszívát konstatait nála. Az *agylágyulás* egyre terjed és a halál már csak hetek kérdése.

— **Elkeseredett szerb tanár.** *Bécsből* jelentik, hogy az éjeli egy a *Dunaparton* cirkáló rendőr éppen abban a pillanatban akadályozott meg egy embert öngyilkosságának végrehajtásában, amikor az a *Dunába* akart ugrani. A szerencsétlent a rendőrségre vitték, ahol elmondta, hogy *Koszarovicnak* hívják és belgrádi főiskolai tanár. Hosszabb ideig tanárkodott *Szerajevóban*, *Zágrábban* és *Budapestben*. Két gyermeke van, akik közül a legidősebb kilenc éves. *Budapestben* csak adóságha verte magát és családjával együtt *Zimonya*ba költözött. Felesége azt írta neki, hogy nincs miből élnők s a lakásból is ki akarják tenni őket; azért akart öngyilkos lenni.

— **A Sima Ferenc csődje.** Magyarország legboldogabb embere valószínűleg Sima Ferenc. Igaz ugyan, hogy kérezo nem igen van neki annyi, mint például Károlyi Pistának, de roppant mód szeretik. Olyan alkalommal győzhető meg erről, ami a legalkalmasabb próbája a ragaszkodásnak. Ha valaki csödbe jut, rendszeren otthagyják még a barátai is. Veleis megessett ez a kellemetlenség s ahelyett, hogy veszni hagynák, mint ahogy ez volna a dolog természetes rendje — hívei táborba gyűlnek s nagy lelkes tömeggel akarják megvédeni a veszedelemtől a vezért. Ha valami megverekedhető veszedelem fenyegetné Simát, nem is volna annak tanácsos mutogatni magát a szentesi piacon. De hát csőd, csőd... Az ellen a népszerűség se fegyver. A tömegben is átveri magát s ha ölegetni kezdi az áldozatot, a leghangosabb éljen se segít. A szentesiek tudniillik meg a körülölköző községek lakói nagy népgyűlést csináltak tegnap a Sima dolgában. Két tudósításunk is van róla. Az egyik azt mondja, hogy nem igen volt lelkes a hangulat, a másik ellenben úgy számol be róla, hogy életüket és vérüket ajánlották föl a hívek, a vezérnek. Pedig csak pénz kellene, sok pénz... Határozatba ment, hogy fölszólítja *Vadnay* Andor főispánt, hogy keressen magának más megyét s minthogy ez a fölhívás nem igen kínálkozik eredményesnek, megkérlik a helygymisztert is arra, hogy vigye el tőlük *Vadnayt*. Szóval úgy látszik az az általános hit, hogy a főispán teszi tönkre Simát.

— **Korányi tanár Potsdamban, Vilmos császár és Augustza Viktoria császárné** tegnap fogadták Potsdamban a tuberkulosis-ellenes kongresszuson részt vett képviselőket. A német császár a casseli dalárnyepélyre ment erre a napra Potsdamba. A fogadásra a magyarok közül egyedül *Korányi* professzor volt hivatalos. A császár a ceret *Ratibor* herceggel kezdte meg, balfelé indulva a teremben, míg a császárné és *Leyden* professzor jobbfelé indultak. A császárné különösen sokat társalgott *Korányi* professzorral, akitől azt kérdezte, mint van megelégedve a kongresszussal és annak lefolyásával. *Korányi* kijelentette, hogy a kongresszus sikere nagy befolyással lesz a társadalom minden rétegére s a tudóvész ellen való védekezés remélhetőleg mindenfelé meg fog indulni. A császárné ezután azokról a szép napokról beszélt, amelyeket ő előbb és a császár utjabban Magyarországon töltött s hogy a császár még most is gyakran megemlékszik arról a nagyszerű fogadtatásról és a leirhatatlan magyar vendégiszereferéről, amelyben Budapesten részesültek. *Korányi* tanár erre azt mondta, hogy az a nagy lelkesedés egy császár személyét, mint a nagy német kultúrmetet illetie, amely előtt tisztelettel hajlunk meg s amelylyel igyekszünk lépést tartani. Érdekes volt ránk magyarokra nézve a társalgás is, amelyet a császár folytatott *Korányi* professzorral. Vilmos császár ugyanis is iránt érdeklődött, hogy miként terjed a tudóvész Magyarországon. Midőn *Korányi* azt mondta, hogy nemcsak a felső, szegényebb megyékben, hanem a gazdagabb, tiszta magyar déli részeken is gyakran előfordul a gümőkór, azt mondta a császár, hogy valóban nagy kár volna, ha ezen ádáz vész az erőteljes és ellentálló magyar törzset támadná meg. A császár érdeklődött még a tudóvészellenes óvintézkedések iránt, amelyeket Magyarországon eddig tettek. *Korányi* professzor feleltette az általános higiénikus intézkedéseket és szanatóriumi törekvéseket, melyek az országot most foglalkoztatják. A cerce hétvégéd óráig tartott, s ezalatt a három idősebb herceg egyenkint bemutatkozott a küldötteknek. A cerce után a császári pár visszavonult és a vendégek a szomszéd termekben felállított gazdag buffében sokáig beszéltek még a császári pár kiváló szeretetreméltóságáról.

— **Silberstein Ötvös Adolf irodalmi hagyatéka.** A *Silberstein Ötvös* Adolf hátrahagyott családjának felsegélyezésére egyesült három irodalmi testület: a *Budapesti Újságírók Egyesülete*, *Ottón Irók és Hírlapírók Köre* és a *Pester Lloyd* szerkesztősége arra kéri mindazokat, akiknek a *Silberstein Ötvös* Adolf műveire vonatkozó gyűjtő ívet küldötték, hogy — tekintet nélkül a gyűjtés eredményére — sziveskedjenek a gyűjtő ívet az említt testületek egyikének legkésőbb június 5-ig visszaküldeni.

— **Várospusztító patkányok.** Egy szerencsétlen angol város, *Lawrence*, nemskára elmondhatja magáról, hogy elpusztították a patkányok. Nem maradt ott épen se élelmiszer, se épület, annyi a patkány. A város már több ízben ezrével vásárolta össze a macskát, hogy valamiképpen mégis védekezhessék a furcsa ellenség ellen, de az eredmény az lett, hogy a patkányok agyonharapták a macskákat. Most a *Lawrence*ciak is modern eszközökhöz folyamodtak. Ugy irtják ki a patkányokat, ahogy nemrégiben *Löffler* német tudós az egereket irtotta ki Görögországból. Beoltanak néhány patkányt veszedelmes bacillussal, és ezek inficiálják aztán a többi, úgy, hogy rövid idő múltán valamennyi elpusztul.

— **A főispán és a pártok Komárommegyében.** Ismeretes dolog, hogy azok a támadások, melyekben a legutóbbi időkben *Sárközy Aurél* főispánnak része volt, kizárólag abból a nagyfokú izgatottságból eredtek, amely *Bánffy Dezso* kormányzásának utolsó napjaiban a pártokon vagy a parlamentben, mint azok kivül erőt vett. A nemes-ócsai választás, amelynek előkészületei ebbe az időbe estek, éppen azért különösen heves küzdelemmel fejlődött, ami abból is látszik, hogy egy szónyi többség döntötte el. Az ezzel járó elkeseredés aztán bűnbakokat keresett a választási elnök és a főispán személyében. Az előbbinek eljárását igazolta a VII. bírálóbizottság határozata, amely a nemes-ócsai választás ügyében a vizsgálatot csupán néhány szavazat jogosult voltának kérdésére és arra szorította, hogy a második szavazatszedő küldetés eljárása mennyiben alapult a megyében szokásos gyakorlaton. A főispán ellen intézett támadások, amint ismeretes, szintén a nemes-ócsai választásra vonatkoztak, politikai és egyéni jellemet azonban egyáltalában nem érintették, most pedig, midőn a politikai szenvedelmek lehűltek, a vármegye közönsége egyértelműleg dokumentálta egyrészt, hogy a pártok között a régi jó viszony helyreállt, másrészt, hogy a népszerű főispán iránt teljes bizalommal viseltetik. A vármegye mai közgyűlésén a napirend előtt *Baranyay Géza* nagybirtokos, a megye független elemeinek egyik vezérférfa nagyszámú, tekintélyes bizottsági tag megbízásából szólalva fel, foglalkozott a főispán ellen irányuló támadásokkal. Kijelentette, hogy bár ő maga s megbízói a közügyek terén működőkkel szemben a tárgyilagos kritikát helytén valónak, sőt szükségesnek tartják, azokat a személyes támadásokat, amelyek az utóbbi időben *Sárközy Aurél* főispán ellen irányultak, leghatározottabban elítéli. A főispán jellemét s működését közvetlen tapasztalásból s nem csupán egyoldalú információkból ismervén, megjegyzésük, hogy ezek a támadások alaptalanok s azért kijelentik, hogy a főispán iránt azzal a változatlan tisztelettel és ragaszkodással viseltetnek, a melyet öt évi működése alatt egyenes jelleme s mindenkor csak a közjóra irányuló munkássága révén a vármegye közönségénél méltán kiérdemelt. *Baranyay Géza* beszédét sűrű eljenzések szakították meg s általános helyeslés kísérte. Ezután *Ghyecz Elemér*, a függetlenségi párt tekintélyes tagja jelentette ki, hogy hozzájárul a bizalom és ragaszkodás nyilvánulásához. *Sárközy* főispán azzal köszöntö meg az ovációt, hogy tetteire nézve ugyan saját lelkismeretében mindenkor megnyugvást lelt, de az általános bizalom és ragaszkodás megnyilatkozása meglehetősen.

— **A szerkesztő ur a határcsárdában.** *Kispestnek*, amint nagyobbra és nagyobbra nőtt, sajtotja is kerekedett valahonnan. Kormánypárti is, meg ellenzéki is — községi értelemben. *Goromba* és *gorombább*. De a leggorombább a *Kispest-Szentlőrinci Lapok*, amelynek egy *Darázs* című vicces melléklete is van. Ez a legszélsebb ellenzéket képviseli. A bíróról, jegyzőről egyszerűen csak ilyenformán emlékezik meg: — az a zivány, a betörő, a tolvaj — s egy-egy számában minimálisan ötven sajtópörre való anyag van fölhalmozva. Tessék csak kiszámítani, hogy micsoda piszkolódás gyűl össze a derék kis lap hasábjain esztendőnk alatt. Annyi, hogy már a muskályokban nagyon túrmos kispesti előjáróság is megcsokallotta s a szerkesztőt, akinek *Seper Kajetan* a neve, kitoloncoltatta a községből. Különös elintézése az úgynek, de különös az úgy is. S azóta a szerkesztő ur a Határcsárda nevezetű fogadóban — sörözik. Abszolúte nincs sok dolga. Az elbarátok ellátják minden jóval, étellel, itallal, minden szivarokkal s hogy ne unja meg magát, ki-kilátogatnak hozzá. Delutánonkint vig élet van a határcsárdában. Poharzás, talán kugliznak is, de hogy énekelnek is a bor mellett, az bizonyos. Ez micsoda *darazsas* nóta!... A lap pedig még gorombább, mint amilyen az előtt volt. Állítólag most már más a szerkesztője, de voltaképpen ugy áll a dolog, hogy a szerkesztő ur a határcsárdában is foglalkozik publicisztikával s cikkeket küld a lapjának, amikben a bírót, jegyzőt tolvajszággal, csalással, rablóiulkossággal vádolja — szóval ellátja szellemileg a kis újságot. S az előjáróság toborzólkolva nézi, hogy hogyan szed le róla minden tiszttséget a jeles kis sajtótermék s nem tehet semmit ellenében, mert a határcsárda már kívül esik a hatalmkörén. Szóval a kispesti bíróság sem tartozik éppen a legkellemesebb állapotok közé.

— **Vasuti elgázolás.** A ferencvárosi teherpályaudvaron ma délelőtt egy tehervonat elütötte *Schamer Aladár* ötvenkét éves roznyói születésű pályafelügyelőt. A szerencsétlen ember olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy a mentők eszméletlenül szállították el, de utközben meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézethe vitték.

— **A Stangens Reisebureau kedveskedései.** Hozzászoktunk ahhoz, hogy külföldi üzletemberek, akik a mi zsrunkon hisznek, a legarcatlanabb módon figurázzák ki Magyarországot. Ösmerünk nálunk letelepedett iparosokat és gyárosokat, akik magyar pénzen milliionsokká lettek, de azért, ahol csak tehetik, lépten-nyomon egyet ütnek a mi nemzeti érzületünkön. Ezeket az elősdiéket rég bojkottálnia kellett volna a magyar közönségnek. De bojkottálnia kellene az olyan külföldi vállalatokat is, amelyek szívesen gyűjtik zsebükbé a magyar pénzt s viszonzásul azon vannak, hogy minket barbárokknak főszenek le a külföldön. Ilyesmit követett el a *Stangens Reisebureau* nevű utazási iroda, amely üzleti műveleteinek szívesen és gyakran keres teret Magyarországon. Ez a vállalat egy lapot ad ki *Stangens Verkehrszeitung* címen, amelynek egyik legutóbbi számában Magyarországgal, illetve *Ofen-Pest*-tel is foglalkozik és a miatt jajgat, hogy Budapest lassankint megmagyarosodott s ott most már kevesen beszélnek a civilizáció nyelvét, a németet. „A német utasok — ugymond a lap — észrevették, s ez gyakran ismétlődött, hogy a rendőrközegek nem felelnek a kérdéseikre azért, mert vagy nem tudnak németül, vagy nem akarnak németül beszélni. Így aztán érthető, hogy a németek kerülnek az ilyen városokat, ahol nyelvüket nem értik, ahol talán még udvariatlanul is bántanak velük és ahol végre is nem találni semmi különös látnivalót.” Ezzel kedveskedik egy utazási iroda, amely szép pénzt szed be tőlünk. Köszönjük, hogy konstátálta azt az örvendetes tényt, hogy Budapest immár magyar. Ezt azonban *Stangen* ur nélkül is tudjuk. A magyar közönség ezek után azonban helyesen cselekszik, ha derék barátunkat, a *Stangens Reisebureau* című vállalatot bojkottálja és más, kevésbé ellenséges utazási irodákkal köti meg üzleteit.

— **Üngylikos tengerész-kapitány. Pólából táviratozzák, hogy** *Blayleben* Ottó lovag, korvett-kapitány ma ott revolverrel agyonlőtte magát. A lovag 41 éves volt s a legutóbbi előléptésekor lett törzstiszt. Gyógyíthatatlan idegbaja kergette a halálba.

— **A kiscelli takarékpénztár bajai.** *Szombat* helyről telegrafálják: A kiscelli takarékpénztár ügyében vasárnap délután 3 órakor a kiscelli Korona vendéglő termében a csődnek egyezség útján való megszüntetésére a kiegyezés közvetítésével megbízott szombathelyi mezőgazdasági-takarék- és hitelbank meghívására értekezletet tartottak, a melyen a hitelezők és az érdekeltek részint személyesen, részint jogi megbízott által képviselve teljes számban jelen voltak. A szombathelyi bankok *Ernusz József* dr. alelnök, *Feleki Ignác* ügyvivő igazgató és *Feldmann Bódog* dr. intézett ügyére képviselték.

Ernusz József ismertette az egybejövettel célját és az érdekelteket méltányos egyezség létesítésére hívja fel. *Feleki* igazgató előterjeszti a mérleg számszerinti adatait, amelyek szerint a cselekvő vagyon 500.000 forint, a szenvedő vagyon 1.200.000 forint. A bank által végzett nyomozások szerint a bukott takarékpénztár igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjainak vagyonából bírói- és hosszadalmas per útján mintegy 400.000 forint fedezet remélhető, ezzel a cselekvő-vagyon körülbelül 900.000 forintra emelkednek; a mutatózó hiány tehát 350.000 forintra tehető, mely 28%-os tökevesztésnek felel meg. Ehhez járul, hogy a csőd és az igazgatóság- és felügyelőbizottsági tagok ellen indítandó kérés kimeneteli perre befejezésére legkevesebb 6 évi időtartamot számíva 5%-os kamatvesztés mellett csak kamatvesztéses címén is 30% hiány merül fel. 10% számítható eszéköltség és egyéb felmerülő költségek címén, az egész hiány összesen 68%-ra rugna, és e szerint a hitelezők követelésükért 32, a legjobb esetet véve 35 százalékot kapnának a csőd lebonyolítása után. *Feleki* bankigazgató információt szerzett ezenkívül még a hitelezők néhány jogi képviselőjénél is, különösen azoknál, kik megeren ragaszkodtak ügyfeleik követeléseinek teljes kielégítéséhez vagy legfeljebb csak 20%-os engedményre voltak hajlandók. Ezeknek legvérmesebb számítása szerint az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok vagyona 700.000 forint fedezetet nyújt. Feltéve tehát ezt a legkedvezőbb esetet is, a fenntemített 32%-os kvótához a magasabban számított fedezet által még 25%-ot számítva, összesen tehát a lehető legkedvezőbb esetben 57%-os kvóta mutatkoznék. Ebből a számításból kiindulva, a bankigazgató a hitelező érdekeltségnek 60%-os kvótát helyezett kiállításba az 1899. január 1-én fennállott követelésekre nézve.

Az érdekeltség részéről felszólaltak tübben, kijelentvén, hogy a helyzet komolyságára való tekintettel hajlandók az egyezkedésre és tökeleengedésre, azonban nincsenek abban a helyzetben, hogy a bank által kiállításba helyezett 60%-os egyezség elfogadásáról végérvényesen nyilatkozzanak mindaddig, míg ez érdemben az összes hitelezőkkel megállapodásra nem jutottak.

Az értekezlet erre elhatározta, hogy a hitelezők végrehajtott bizottságot választanak, amelyet az egyezkedési tárgyalásokkal megbíznak. A közvetítéssel megbízott bank kiállításba helyezett, hogy az egyezség létrejövétől számítható hat hónap alatt az egész ügyet lebonyolítja és a követeléseket a kvóta szerint kielégenti.

— **Egy hányatott élet vége.** Mikor ezelőtt ötven esztendővel Világosnál a szabadságharcban vége lett s Klapka is kapitulált Komáromban, *Ujházy László*, a komáromi vár polgári kormányzója és Sáros megye főispánja utlevelet kapott az ellenségétől azzal a feltétellel, hogy soha nem tér többé vissza Magyarországra. Körülbelül negyven évvel ezelőtt Amerikába ment. Magával vitte természetesen a gyermekeit is, három fiát és két leányát. A kisebbik, Iona tízennégy éves lehetett abban az időben s innen kezdve változatos, hányatott életet élt. Már olyan nagyon fiatalon beleszeretett egy Madarász Vilmos nevű fiatal emberbe s mivelhogy tudta, hogy az apja nem egyezik bele abba, hogy a teljességgel nem komoly fiatal ember felesége legyen, megszökött a szép fiuval s hosszútutás után Missouriban esküdtek meg. Az apja dühös volt, de a tényről szemben hibával lett volna minden olyan igyekezet, hogy változtasson azon, a mi megtörtént, tehát megbékült a gyerekekkel. A boldogság azonban rövid ideig tartott. Madarász hazajáratott pénztér Magyarországra s egyszer a feleségét is magával hozta, 1855-ben. Mielőtt azonban hazaértek volna, nagyanyja meghalt s örökségét egészen kikapta. Az volt a gondja, hogy minél hamarabb elverje a pénzt. Ez sikerült is neki hamarosan s a felesége, akkor már két gyermekkel egyedül ment vissza Amerikába. A férj aztán itthon elzúllott, míg az asszony Texasban földet vásárolt s nagy energiával emberré nevelte a gyermekeit. Férje időközben már teljesen vagyontalannul kiment hozzá s ki akart békülni vele, de az asszony már nem bízott meg benne s hajthatatlan maradt. Csendesen élt azután mostanáig s most újra nagyon szomorú alkalomból hallunk róla. Meggyilkolták. Hirtelen kigyuladt a háza s a szobában holtan találták a már öreg asszonyt. Egész testét sebek borították s a gyilkos csak azért gyújtotta föl a házat, hogy azt a látszatot adja a bűnének, hogy áldozata bennégett a lángok között. A gyilkossággal egy napszámot gyanúsítanak, akit már el is fogtak.

— **Andor úri Salamon.** Ezt a nevet egy *ungvári* rendőrtisztviselő érdemelte ki alább következő fura ítéletével. A dolog úgy esett, hogy egyik *ungvári* vaskereskedő üzletébe beállított egy gazdaember és kérte, hogy adjanak neki két kapát. A segéd nagy örömmel adta át a kívánt tárgyakat, mire a gazdaember azokat szépen megköszönve, távozni akart.

— Nem oda Buda! — kiáltott utána a segéd. — Hol a pénz, bácsi?

— A pénz? az nincs! Nem hoztam magammal, de hát én nem rendeltem a kapákat, hanem csak kértem, hogy adjanak; ha pedig kéresemre adtak, úgy nem kell érte fizetnem. Szólt, s ezzel ismét indult. A segéd azonban nem engedte oly könnyen az atyáit, aki végre két fogát ajánlotta fel a két kapáért. A segéd évődésnek vette a dolgot, fogott egy nagy harapófogót, s a leültetett atyáival kinyitatta száját, hogy a felajánlott két fogát kihuzza. A gazda le is ült, ki is nyitotta a száját, a segéd azonban fogat még sem huzhatott, mert a gazdának összes fogai hiányoztak. Így persze perpatvar támadt köztük, aminek a folytatása az lett, hogy a gazda a kapákat nem adta vissza, a segéd pedig a gazdát a városházára kísértette. It mindkettőjük a szokásos módon kihallgatták, s a következő ítéletet hozták:

— Mínt hogy a kereskedő-segéd a kapák áráért hajlandó volt a panaszlott két fogával megelégedni, s ezt bizonyítja az is, hogy a segéd a harapófogót tényleg a kezébe vette, s panaszlottal a fogkihúzás céljából száját kinyitatta, — a kapák a gazdaembernek ítéletnek, minden további kártérítés nélkül.

— **Halálozás.** *Zachár Gyula* budapesti ítéltábla bíró tegnap reggel hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Pár hónappal ezelőtt a tárgyalás szünete alatt villámsreggelit evett s utána heves nyomorfallás támadta meg. A gyomorjagy állandó maradt s most kioltotta életét. *Zachár* egyike volt a királyi tábla legképzettebb kriminalistáinak. Temezése holnap délután három órakor lesz az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint az első kerületben lévő Aranykakas-utca 2. számú gyászházából. A temetésre úgy kártársai, mint az összes bíróságok kiküldöttéi kivonulnak.

Felsenburg Mór, dr. Arányi Gusztáv ismert fővárosi orvos édesatyja, 66 éves korában tegnap Bécsben meghalt.

— **Öngyilkos kínai diplomata.** Berlinből táviratozta tudósítónk, hogy *Chemin* kínai követségi attasé, aki fivérének, a berlini kínai követség titkárának meglátogatására jött, szíven lötte magát. *Chemin* súlyos heteg volt s azért le akart mondani állásáról, hogy visszatérjen hazájába. Berlinben több orvos konzultált, de egyikük sem bízta. Ez annyira elkészerítette, hogy véget vetett életének. Testvérének megírta, hogy gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba. Az öngyilkosnak testvére *Khinába* fogja vinni *Chemin* holttestét.

— **Házasság.** Gróf *Hoyos Wenckheim* Fülöp tartalékos huszárhadnagy ma vezette oltárhoz *Lenygyelen Donna Paolo Borghese* hercegnőt, *Donna Elena Borghese* sulmonai hercegné, született *Apponyi* grófnő leányát.

Fényes esküvő volt tegnap a Dohány-utcai zsidótemplomban. *Köhner* Alfréd nagybirtokos, *Köhner* Ágost fővárosi bizottsági tag fia vezette oltárhoz *Köhner* Renée kisasszonyt, *Köhner* Zsigmondnak, a pesti zenéi hitközség elnökének leányát. A fényesen kivilágított szentegyházat délszaki növényekkel, virágfüzerekkel díszítették s drága szőnyegekken vonult az előkelő násznép helyére. Ott voltak *Márkus* József főpolgármester, *Bródy* Zsigmond, *Sváb* Károly és *Béla*váry *Burchard* Konrad főrendiházi tagok, *Chorin*, *Falk*, *Neményi*, *Weisz* *Berthold*, *Mezei* *Mór*, *Neumann* *Armin*, *Nagy* *Sándor* országgyűlési képviselők és a pénzügyi számos előkelősége. Dr. *Kohn* *Samuel* főrabbi költői szavarnyal beszédet adta össze a fiatal párt. Az ünnepi szertartás fényét különösen emelte *Diósy* *Handel* *Berta*, operánk kitűnő művésznőjének éneke, aki rendkívül mély hatást tett *Schubert* egy kántatójának érzelmes előadásával. Kivüle még *Burger* *Zsigmond* és *Grünfeld* *Vilmos*, és két kiváló zeneművésznek játéka emelték *Lazarus* főkantort egyházi énekeinek művészi hatását.

— **Asszony, asszony, az akarok lenni...** Tessék uj-görögge lefordítani ezt a nóát, — hadd legyen az athéni hölgyeknek harci-daluk! Mert tényleg nagyban készülnek a háborúsra a hellén leányok, akik az Iliásból tudják, hogy valamikor asszonyért verkedtek a férfiak. Ez az új Iliás egészen más: itt a hölgyek versenyeznek a férfi kögyéért! Ugy áll a dolog, hogy a szép athéni hölgyek nagy mozgalmat indítottak azok ellen a férfiak ellen, akik nem akarnak — megházasodni. A minap impozáns gyűlést tartottak, amelyen igen sok nő és leány vett részt *Athén* legelőkelőbb köréből is.

— Asszony, asszony, az akarok lenni! — Ez volt a jellegje ennek a gyűlekezetnek és a tartalma minden elmondott beszédnek.

— Szomorú dolog, — mondá az egyik szép szónok, — hogy az agglegények száma évről évre jésztök mérvben szaporodik és ezzel együtt természetesen azoknak a lányoknak a száma is, akik nem kapnak férjet. Határozzuk el egyhangulag, hogy kérvénnyel fordulunk a parlamenthez, alkosson egy törvényt, amely így szóljon: —

— Halljuk! Halljuk! — kiabálták össze-vissza kipirult arccal a tünetőök. És az indítványozó hölgy felolvasta a javaslatát:

— Minden agglegény, aki negyven évnél idősebb, agglegényadót köteles fizetni!

Viharosan zúgott föl a helyeslés, meg a taps és alig akarták meghallgatni a következő szónokot, egy tapasztalt, szomorú vén leányt, aki a következő megjegyzést kockáztatta:

— Nem lesz eredménye a mi petíciónknak, mert a parlamentben is a legtöbb képviselő agglegény. Hihetetlen, hogy ezek új adót vetnének ki önmagukra...

Most kiváncsian várják, hogy minő álláspontot fog az agglegény-parlament a hölgyek petíciójával szemben elfoglalni.

— **Maximum áldomás.** Mert *magnum* áldomásnak a leglenézőbb kicsinyléssel sem lehet nevezni azt, amelyről itt szó lesz. A magyar vendéglősök, fogadóskok és kávéskok országos egyesületének ez évi közgyűlése augusztus 18-án lesz, Nagyváradon. A gyűlés után hatalmas banketten fognak részt venni a kongresszisták, amely bankettre eddig a következő ital-adományok vannak bejelentve:

Mum és társa (pezsgő)	100 üveg
François	300 "
Carte Clanche	200 "
Litke	300 "
Törley	400 "
Dreher sör	25 hordó
Kőbányai serfőző	25 "
Királyserfőző	50 "
Összesen: 1300 üveg	

pezsgő és 100 hordó sör.

Hogy ezt a horribilis italmennyiséget kik, hol és mikor fogják meginni, azt igazán érdekes volna tudni.

— **Miért szeretik a hölgyek a gyorsírást?** Most ünnepelte Bécsben a Gabelsberger Egyesület fennállásának ötvenedik évfordulóját és ebből az alkalomból albumot is adtak ki, amelyhez írók és művészek is járultak hozzá a maguk módja szerint való adalékokkal. *Wilhelm* *Pál*, egy elmés fiatal író néhány sorban megfejtette, hogy miért szeretik a hölgyek a gyorsírást. Ime, az okok:

I. Mert a gyorsírásban nincs helyesírás.
II. Mert a gyorsíró nem törődik az interpunkciókkal.
III. Mert a gyorsírásban mások beszédjeit tetszés szerint rövidíthetjük.

A laikus ember nem is sejtens, hogy mennyire utócs foglalkozás — a gyorsírás.

— **Arbnez Péter. mint csendőr.** Ebnek marad meg az eb, csak a nyakörve változik, — mondta egy cinikus államférfi, amikor a kormányrendszer megváltoztatásának a szükségességét hangoztatták előtte. De, ami ebben a képes mondásban igazság, az nemcsak a változó kormányokra vonatkozik, hanem a népek különböző nemzedékeire is. Mert a néplelek állandó, amelyet a kornak haladása a maga igazi mivoltából sohase fog kiforgatni, csak a "nyakörve" változik. Lám, az az *Arbnez Péter*, aki valamikor fekete csuhában villogó szemmel nézte a máglyák tüzeiben a szenvedő áldozatokat, korunkban újra föltámadt, csakhogy most nyalka csendőrsapkát és — egyenruhát visel ez a lánghet spanyol típus. A kegyetlenségnek az a hírhedt fantáziája, a mely valamikor az inkvizitorokat inspirálta, nem veszett ki a spanyol fajtából, valamint az a szánalmas *Don Quijote* se, aki tavaly Amerika ellon szállt sikra. Így ujluknak meg a régi típusok.

A föltámadt inkvizítorról a *Vida Nueva* című spanyol folyóirat ezeket írja:

A *barcelonai* bombamerénylet óta ötvennyolc nap mult el. Negyszáz embert elfogtak, de nem akadtak a merénylő nyomára. A csendőrség körében az a hír terjedt el, hogy tízezer pezétát kap az, aki kézre keríti a gonoszlevőt. Egy csendőrhadnagy nyolc emberével elhatározta, hogy megszerzi a tízezer pezétát és evégből a föld alatt két kintókamrárt rendezett be.

1896. augusztus 4-én három, később ismét több foglyot szállítottak oda. Kezüket élesszerű pléhdarabokkal szorították össze, úgy, hogy a pléh mélyen bevágódott a husukba. Így megkötözve arra kényszerítették őket, hogy éjjel-nappal föl s alá futkossanak a börtönben. A ki megállt, korbácsütéssel nógatták a futásra. Éltet, italt nem kaptak. Aki a szomjúságtól gyötörtetve vizet kért, ezt a feleletet kapta:

— Ha azt valold, amit mi akarunk, kapsz vizet.

Az egyik fogoly nagy szomjúságában kiitta a kis lámpa piszkos olaját; a másik odavászorgott a rácos ablakhoz és száraz nyelvvel néhány esőcseppet nyalt le a vasrácsról, a harmadik a nedves falat nyalagatta kinyájában. Három nap mulva a foglyok nem voltak eszméletnél és ekkor megkezdődött az eszméletre keltés munkája. A foglyot úgy akarták talpra állítani, hogy a körme alá fadarabokat vertek bele. Aki fájdalomában kiáltott, annak a száját fölpekeltek. Volt egy kintóeszköz, amellyel a foglyt fölső- és alsó ajkát letépték a foghuaról. E borzalmas kínzás következtében az egyik fogoly elvesztette az esztét. Néhány foglyot tüzes vassal elűtöttek és aki, hogy meneküljön a kintástól, magára vállalta a bombamerényletet, annak ezt mondták kintói:

— A bombavetőt már megtaláltuk, nekéd más bűnöd van.

És elmondották neki, mivel kell magát valódnia. A foglyok egyike valóságos óriás volt, amikor a börtönbe került. Amikor onnan kikerült, a gyöngeségtől reszketett a keze és teste tele volt sebbel. Többször megpróbálta, hogy fejét a falon szétzuza, amint hogy a többi fogoly is kérte kintóját, hogy pusztítsa el, de ne kinozza. Az öngyilkossági kísérlet napirenden volt. Az egyik foglyot azon kapták rajta, hogy a földön fekvé vasszöveget akart a mellébe szurni.

A *Vida Nueva* nek ez a leleplezése nagy konsternációt idézett elő egész Spanyolországban, úgy, hogy a legutóbbi minisztertanácsban elhatározták, hogy revidéálják a bombamerénylők pörét. Így kerül majd *Arbnez Péter* csendőrhadnagy uniformisban bírái elé!

— **A tréfa.** Párisból írja tudósítónk a következő megrázó esetet: *Gillon* párisi ügyvéd elválvá élt a feleségtől. Két gyermeke, a tizenöt éves *Ives* és az egy évvel fiatalabb *Mari*, havonként egyszer meglátogatták. Ma is ott ebédelték a gyermekek apjuknál, aki egy félórásra tavozott otthonról. Közben *Ives*, a fiu levette a fáról apja vadászpuskáját és a testvéreinek szegezte.

— *Mari*, akarod, hogy megöljelek?

A leány kacagva felelt:

— Ölj meg, de gyorsan ám.

Ives egy kicsit hátralépett s a következő pillanatban elsütötte a fegyvert. A leány holtan rogyott össze. A fiu egy sarokban gubbasztott és a csakhamar megjelent rendőrtiszt kérdéseire zavart, össze-függéstelen válaszokat adott. A katasztrófától megörült.

— **Mulatság Kispesztén.** A kispesti ev. ref. egyházközség július 1-én az odaváló vígadóban hangversenyvel egybekötött táncmulatságot rendez a saját orgonájára javára. A hangversenyen közreműködnek: *Radics* *Béla* zenekara, *Pintér* *Pál* cimbalomművész és a kispesti dalárda *Szerez* *Ferenc* vezette alatt. A hangverseny délután három órakor kezdődik.

— A kék hadnagy. És ekkor az apa ekként szól a tolokodó udvarlónhoz:

— Hadnagy úr, ne jöjjön többé házukba és hagyjon békét leányomnak!

— De én imádom őt...

— Akkor vegye el!

— Nem tehetem, kékvér vagyok, maga pedig csak kékítőmester.

— Hát akkor hallgasson a szavamra, mert különben még „kékebb” lesz.

A hadnagy távozott, de visszatért. És ekkor elfogyott az öreg kékítőmester türelme és elhatározta, hogy megszabadul a tolokodó udvarlótól. Lefogatta legényeivel a fiatal hadnagyot és megfűrésztötte egy kék festékekkel telt kádban. A hadnagy dühösen és kéken haza sietett és órák hosszáig azon fázadozott, hogy lemossa magáról a festéket, amely egész testét, haját és arcaát belepette. Fázadozása hiábavaló volt. Végre oda üzeneteket a kékítőmesterhez, hogy adja vissza arcaának természetes színét, különben!...

— Az én festékem — válaszolt büszkén a kékítőmester — igazi, jó festék, — azt nem lehet lemosni!

A hadnagy most reklámja a kékítőmester jó festékének, amelyet kémiai uton fognak róla levenni. Csakhogy ez eltart néhány hétig, addig a hadnagy az „kék virága” marad a modern orosz romantikának.*

T. i. Moszkvában esett meg ez a história.

— Apólóni tanult felvétele. A magyar vörös-kereszt-egylet hivatásos betegápolónk kiképzése céljából július 1-én, az Erzsébet-kórházban új hat hály tanfolyamot nyit. Az úresésben levő 11 helyre pályázhatik minden kifogástalan erkölcsű nő 20—40 életév között, aki a feladatra meggyőződésből szánja rá magát és úgy testileg, mint szellemileg erre teljesen alkalmas. A folyamodványok, vagy a vidéki választmányok és főkegyeltek útján, vagy közvetlenül az egyleti igazgatóságához (IV., Keoske-méti-utca 5. szám) legkésőbb folyó évi június hó 18-áig a következő okmányokkal felszerelve terjesztendők be: a) keresztlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat, b) ha az illető kiskorú, vagy férjzetlen, beleegyezése a férjének, szülőinek, vagy gyámnak, c) erkölcsi bizonyítvány, d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul beszél, írni és olvasni tud és kellő felfogási képességgel bír, e) hatóság bizonyítvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, f) egészségi és himlőtől való bizonyítvány. A közelebbi feltételek az igazgatóságnál tudhatók meg.

— Krivány áldozatai. Megirtuk, hogy Krivány bíkszásztái folytán Aradvármege alispánját, főügyészt és árvászeki elnökét felfüggesztették állásuktól. A felfüggesztetett megyei tisztviselők helyének betöltését illetőleg megindultak a kombinációk. Alispán-jelöltként Urbán Iván nagybirtokos és Dalnok Nagy Lajos főjegyzőt emlegetik, árvászeki elnöknek Ortutay Gyula képviselőt és Kiss Lajos helyettes elnököt, főügyészek pedig Szathmáry Bélát, vagy Keresztes Gyulát. A felfüggesztett tisztviselők lemondását valószínűleg elfogadják a közgyűlés s így a június 3-iki választás mozgalmának ígérkezik.

— A büntetés elől. Bede István rendőr tegnap Kőbányán letartóztatta Skafszki Adolf kádárt, aki lopás miatt már többször volt büntetve és akit egy Kispesten elkövetett betöréses lopással is gyanúsítanak. A K. kerületi kapitányságon Skafszki még megmozdítása előtt halántékra lökte magát s meghalt.

— Bankóhamisítás. A pécsi rendőrség, mint levelezők táviratozta, ma bankóhamisítás miatt letartóztatta a Hochrein József és fia litografáló-intézet egyik főnökét, Hochrein Ottót, aki rokonával, Göpöl Gyula mechanikuskal tízes bankókat hamisított. A szomszédos postahivatal tizesbankó-egyesítőben utóbbi időben mind sürűbben találtak hamis tizeseket, melyeket fényképeszeti uton csináltak, kitűnő utánzatban, csakis a kék nyomás volt valamivel sötétebb és a piros számok elmosódottak. Göpöl Eszéken fogták el, akkor, amidőn 23 db. tizesbankót akart értékesíteni. A Hochrein-féle litografáló-intézetet a hatvanas években alapították. Hochreinek azelőtt rajzoló művészek voltak.

— Eszékről jelentik, hogy tegnap délután egy tisztességesen öltözött, állítólag bécsi születésű férfit tartóztattak le, mert egy üzletben hamis tízforintot akart felváltani. Mikor elfogták, még 15 darab hamis tízest dobott el. Személyazonosságát még nem állapították meg.

— Összedőlt épület. Brüsszélből táviratozzák, hogy tegnap ott nagy zivatar támadt, éppen akkor, amikor a Szent Ulrik-kápolnában bucsu volt. A kö-

zönség közül sokan, — köztük több gyermek — a zenepavilonba menekültek, amely a nagy teher következtében összedőlt. A romok tizenkét gyermeket maguk alá temettek. Ezek közül hét súlyosan megsebesült, egy pedig meghalt.

— Zivatar és jég. Biharmegyében — mint jelentik — nagy zivatarkok dülnek tegnap éjjel óta. Nemcsak a vetésekben és gyümölcsösökben tettek kárt a nagy viharok, hanem egész községeket megromogtattak. A felhőszakadás sok helyen valóságos árvízveszedelmet támasztott. A felhőkkel leszáradó víz-tömeg elöntötte a községeket. A rohanó ár sok helyütt egész házakat sodort magával, a szél pedig a fákat tövestől kiszakgattta.

Székelviharok jelentik, hogy ott a szélvihart és felsőszakadást jégeső követte. Egy nap alatt hatszor verte el a jég Székelyhid és Hegyköz-Szentmiklós környékét, úgy hogy mindenféle termést tökéletesen elvert. A lakosság nagy nyomornak néz előle.

Nagybeszerekről táviratozzák, hogy Torontálme-gyének csaknem egész felső részét elverte a jég és különösen a buzában meg a szőlőben tett kárt. Pár-dány, Jánosföld, Ivánka községben galambtojás nagy-ságu jég esett és a termés nyolctizedrészét elverte.

— Bomba az asztalalkóban. Trucei párisi bu-torkereskedő nem rég megvásárolta egy elhalálozott bányamezőnk lakásberendezését. A butorkerak-tárban voltak már két hét óta, ma véletlenül kinyitogatta az egyik íróasztal fiókjait. Nagy remélésre az egyik fiókban négy könnyen robbanó dinamitbombát pillantott meg. Nyomban a rendőrségre sietett, amely a veszedelmes robbanó szereket óvatosan elvitette. Ha a bombák véletlenül felrobbannak, az egész ház, melyben a bolt volt, rombadől volna.

— Kerékpáros szerencsétlenség. Pischinger Nán-dor zenekadémiai tanár tegnap egy barátjával kerékpáron Főhóra rándult ki. Utközben Pischinger néhány lépésnyire hátramaradt. Barátja egyszerre egy kiálló kőben megbotlott és fölborult. A közvetlenül nyomába haladó zenetanárnak már nem volt ideje kitérni és teljes sebességgel neki hajtott felbukott társának. Az iram oly erős volt, hogy Pischinger lerepült gépéről és életveszélyes sérüléseket szenvedve, eszméletlenül terült el a földön. Társa, akinek komolyabb baja nem történt, Újpestre rohant és onnét hívta segítségül a mentőket. A szerencsétlen embert haldokolva vitték az újpesti gróf Károlyi-féle kórházba.

— Féljegyzések egy szerencsétlenségről. Egy német lapban elmondja valaki, hogy mit gondolt az alatt a rövid idő alatt, ameddig egy vasuti összeütközés tart. „1897-ben az egolsheimi vasuti szerencsétlenségnek majd hogy áldozata nem lettem — írja — s a katasztrófa alatt a következő gondolataim támadtak:

— Vasuti szerencsétlenség történt. Magam fölött látom a kettéhasadt waggontetőn át az eget. Most hamar föl kell ngranom az ülésre, hogy a lábam össze ne törjék.

Sohasem álmotam erről a szerencsétlenségről, de az összeütközés után még jó ideig minden waggonközkenésnél úgy megijedtem, hogy beteg lettem belőle.”

— Bicikl és hipnotizmus. Azt minden biciklista tudja, hogy mennyivel könnyebb úgy szágul-dani az országúton, ha valaki kerékpározik előttünk, mint ha csak egyedül vagyunk. De hogy ennek a viszonynak a megfordítottja is szerepet játszik, erről csak most veszünk tudomást. Egy német bicikli-újságban valaki azt írja, hogy megerzi, ha más szalad mögötte. A hányzor csak eddig valaki mögötte biciklizett, a nélkül, hogy tudott volna kísérőjéről, olyasforma érzés fogta el, mintha valami láthatatlan erő hátra-felé húzná. Hátranézett, s látta, hogy egy társa kerékpározik mögötte, s őt schrittmachernak használja. Ez az érzés annyira közös a biciklistákban — írja a német megfigyelő — hogy ha valaki észrevesz maga mögött egy kerékpárost, a legnagyobb gorembságokat végja a fejéhez, amért visszatartja... Ennek az érzésnek, mint orvosnárók állítják, sok köze van a hipnotikus szuggesztióhoz.

— Új postahivatal. A székes főváros VII. ke-rületében (Erzsébet-kürt 58. sz. házban, bejárat a Valero-utuban) lévő Budapest 7. sz. kincstári posta- és táviradivatal 1899. évi május 31-én végleg megszűnik, ellenben a VI. kerületben Andrassy-ut 51. sz. a. lévő házban 1899. évi június hó 1-én a Budapest 6. sz. kincstári posta- és táviradivatal működését megkezdik.

— Vasárnapi szünét. A következő egyenruhá-zati intézetek kötelezték magukat, hogy ezévi június 1-étől kezdve augusztus hó 20-ig bezárólag vasár-napon és ünnepnapon üzletüket egész napon át zárva tartják: Tiller Mór és Ta, Blum Sándor, Blum és Ta, Büchler és Rausnitz, Frankfurter Sándor és fia, Rosen-thal H., Spitz B., Weiner és Grünbaum

(x) Legjobb minőségű és szintartó harisnyák és sportruházatok legnagyobb választékban Heyek Adolfnál IV., Szervita-tér 8. A vadászszőb.

(x) Belák István Budapestről, Rottenbiller-utca 4. sz., bérmentve küld 4/4 klg. portoricocokkávét 5 frt 80 krért.

(x) Itélet a Dreyfus-ügyben. A Telefon Hírmondó a francia semmitörök peröntő üléséről részletes tudósítást közöl a nap folyamán érkező távirat alapján. Az este érkező táviratok 10 és 11 óra között olvastatja fel. A Dreyfus-ügyről szóló felolvasásokat mindig háromszoros riadójel előzi meg.

Dreyfus fogházigazgatójánál.

Budapest, május 29.

Az ember sohasem tudja, hogy kivel hol találkozik.

Egy verőfényes áprilisi napon otthagytam az olasz határt és átugrottam a Rivierára. Egy szerény pályaudvar kis hivatalos szobájában megismerkedtem Dreyfus első fogházigazgatójával, Forzinetti őrnaggyal, a Cherche-Midi katonai fogház vez. igazgatójával, ugyanazzal, akinek vallomása hatalmas kiinduló pontja volt a mai revíziós fordulatnak.

Elmondom, hogy mily körülmények közt történt ez a megismerkedés. A monakói fejedelemségben nagy ünnepségre készültek, a tengeri muzeum alap-követeléséhez, amelyre meghívót kértem Monakó városának polgármesterétől, Gastaldi gróftól, aki ezt néhány nagyon udvarias sor kíséretében nizzai lakásomra küldötte. Az ünnepséget a múlt hónapban április hó 17-én ülték meg. Egy fiatal udvari titkár, közvetlenül a monakói fejedelmi pár megérkezése előtt felkérte a nemzetközi sajtó képviselőit, hogy a diplomaták páholyával szemben helyet foglaljanak.

Néhány pernyi szünét volt, és mi kollégák egymás közt névjegyet cseréltünk. Egy szöke, nyulánk francia újságíró kártyáján olvastam ezt a nevet: Robert Forzinetti, a Le Petit Monégasque munkatársa.

— Uram, az ön neve nagyon ismerős.

— Tudom, hogy sokat hallott felőle, Magyarország is. Nos, hát én vagyok a fia annak a sokat emlegetett Forzinettinek. Akarja atyámat látni? — mondotta szinte dicsekvő büszkeséggel, — látja, az az, aki ott beszél Ritt kormányzóval.

— Apja mint vendég van itt?

— Nem. Hivatalosan. Ő a monakói vasutak felügyelője.

Odanéztem. Forzinetti őrnagy frakkján észre-vettem a becsületrend szalagát és egy olasz rend-jelet. Kissé tartózkodó és ünérzetes a modora. Fel-ültőtjét egyik karján tartva, lassu gesztusokkal kíséri beszédét.

Egyzerre ágyulövés dördült el. Mindenki a helyére sietett. A fejedelmi pár megérkezett és az ünnepség után hiába kerestem Forzinetti igazgatót. Eltűnt a meghívottak tömegében.

Néhány nappal később a montecarloi színház-ban újra találkoztam ifjabb Forzinettival, aki bemu-tatott édes atyjának, a Dreyfus-pör legrokonszenve-sebb szereplőjének. Találkát kértem egy hosszabb beszélgetés céljából.

Melanoklikus mosolylyal válaszolt.

— Azt akarja, hogy erről az ügyről nyilatko-zam? Mondhatom, hogy annyiszor hallattak a párisi törvényeséknél, hogy engem ez az affér már nagyon kimerített. De ha kíváncsi arra, hogy ma mi a vélemé-nyem a sok pro és contra vallomás után, úgy ke-ressen fel hivatalomban.

Május hó hetedikén bekopogtattam Forzinetti hivatalos szobájába.

Egy vasuti kalauz tudtomra adta, hogy Forzi-netti őrnagy reám vár a Café du Siècleben, szemben a pályaudvarral.

A Cherche Midi fogház vez. parancsnokát ott találtam este hét órakor a kávéház terraszán, amint a párisi lapokat olvastatta.

Nagyon barátságosan fogadott és beszélgettünk.

RENDELJENEK CSAK

a „TIROLI”-nál
JUSTITZ LEOPOLD

speciálista lóden-öltönyökben

Bécs, IX., Währingerstrasse 48.
Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

LODEN	Iskola-öltöny	3.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bétölve	6.—
LODEN	Szörme-sacco	10.—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szörme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gárdászati bunda	16.—

Sovány, középtermetű ember. Egész lényét bizonyos lehangoltság tölti el. Bizony, nem kell nagy emberismerőnek lennünk, hogy észrevegyük rajta, hogy érzékeny lelkének mennyire fájhat saját honfársainak gyűlöletes magaviselete és hogy ennek a kínos Dreyfus-ügynek ő volt az első igazídozata. Milyen kedves embere volna ő ma is a francia hadügyminiszternek, ha soha nem szót volna egy szót sem!

— Monsieur le commandant, igaz, hogy állásból elmozdították?

— No, ez határozottan nem igaz. Szolgálati időm letelt, nyugdíjba mentem. Rangom megtartásával 3600 frank az illetékem.

— Miért hagyta el Franciaországot?

— Egyszeriben azért, mert Albert monakói fejedelem egy kis pozíciót adott nekem. Családom van és dolgoznom kell. Fiam újságíró, azt elhelyeztem a monakói hivatalos újságnál, a *Le petit Montgasque*-nál. De azért megmaradtam jó franciának. Csöndesen örölm le napjaimat. Szívom a jó tengeri levegőt. Néhány szabad óráim van este, azt a montecarlói színházban töltöm, aztán élek a családomnak.

— Nem untatom, ha most a volt rabjáról, Dreyfusról beszélgetünk? Első vallomása óta volt-e olyan pillanata, amikor kételkedett Dreyfus ártatlanságában?

— Soha, egy pillanatig sem. Véleményem az első naptól kezdve mostanáig hajthatatlan.

Most, ma nem nagy dolog, ha valaki azt mondja, hogy Dreyfus ártatlan! De akkor!

Akkor, amikor senki, egy lélek sem szólalt fel Dreyfus ártatlanságát melletti! Egész Franciaországban senki! Igen, büszke vagyok arra, hogy én voltam a legelső, akinek bátorsága volt szembeszállni az egész közvéleménnyel! Tudtam, hogy csak veszíteni valóm van ezzel. De beszéltem, mert beszélnem kellett és mert az igazi francia katonatiszt parancsolt nekem, hogy „ki az igazsággal!”

— És mi volt első bizonyítéka Dreyfus ártatlanságára?

— Első bizonyítékom husz évi fogházgazgatói tapasztalásaim voltak. Képzeld, hogy husz év alatt mennyi rabbal, mennyi gonosztevő típpussal volt dolgom. Mennyi emberismeretet sajátítottam el azóta! Hát végre is, csak meg tudjuk különböztetni a bűnöst az ártatlantól! Dreyfus úgy viselkedett, ahogyan csak ártatlan ember viselkedhetik. Szemem csalhatatlan. Annyi lélekanti bizonyítékom volt, hogy kész voltam megesküdni ennek a rabnak az ártatlanságára.

A szófúrt órnagy szinte fanatikus daccal és tőle nem várt melegséggel mondotta e szavakat:

— Hát Dreyfus miért gondolt az öngyilkosságra?

Az nem ritka jelenség az ártatlanoknál, amikor súlyos váddal illetik őket. Gondolja meg, hogy *hazadrúddal* vádolták. A szegényeztet még az ártatlant is halálba kergeti. És hogy Dreyfus nem lett öngyilkos, az rajtam múlt. Ez az ember nekem köszönheti az életét! Bizonyos voltam benne, hogy ha nem is vigyáznék rá, nem tesz többé kárt magában. Mert meggyőztem arról, hogy öngyilkosságát éppen ellene használják ki legjobban.

— Órnagy ur, Freycinet hadügyminiszter miért mondott le voltaképpen?

— Mert amikor a hajó süllyed, a pátkányok menekülnek. Restelte a beállott fordulatot.

— És mi lesz a revízió eredménye, ha ugyan lesz revízió?

— Semmi kétségem, hogy az ítélet *főlmentő* lesz. Olvastam az összes tanuallomásokat, és erős véleményem, hogy Dreyfust föl fogják menteni... Egyéb mondanivalóm igazán nincs, mint az, hogy meghat a külföldi sajtó rokonszenves véleménye csekély személyemet illetőleg. Napról-napra küldik hozzám mindazokat az újságokat, a melyek velem foglalkoztak, különösen Angliából. De kérem, egyelőre ne közöljön beszélgetésünkből semmit. A *Figaro* nem rég szóról-szóra közölte utolsó vallomásomat. Belefáradtam abba, hogy annyit foglalkoztak én velem. Beszélgetésünk véget ért.

Forzinetti órnagy haza sietett családjához — estobédre.

Ma levelet kaptam Forzinetti Róbert urtól, amelyben kijelenti, hogy apja, most ágyban fekvő beteg és az ő nevében feljogosít monakói beszélgetésünk közzétételére.

Ime elmondottam mindent. És mintha újra ott ülnek a csendes kis monakói kávéház terraszán, Forzinetti órnaggyal szemközt. Langyos májusi az est. Olajfa-illat fűszerezi a friss tengeri levegőt.

És ez a francia beszél egyszeriben, szerényen olyan esetről, amely évek óta mind az öt világrészt

megmozgatta, ez az ember, aki mert szót emelni hazája közvéleménye ellen, szerény vasuti felügyelő lett. Nem mozdították el, de ment.

S. Ö.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Guber-Forrás Lophatóssal
YASAS-ARZÉNES VIZ
 vérszegénység, ná betegségek, ideg- és érbetegségek stb. ellen.
 Kapható az Összes Árványvízes Üzetekben, Gyógyszertárakban és drogeriákban.
 Mattoni és Wille, Budapest.

Az összes folyó évi június 1-én esedékes szelvényeket már a mai naptól fogva — minden levonás nélkül — váltom be. Mindennemű tökélefeletési papirokat pontosan a hivatalos napi árfolyamon adom el. — Elsőrangú budapesti intézetek 4% és 4 1/2%-os zálogleveleit szintén pontosan az árfolyamon; nagyobb tételekben a középárfolyamon.

Fuchs H. váltóháza
 Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

FŐVÁROS.

(*) **Új szabályrendelet az ívővizről.** A főváros állandó vízvezeték bizottsága ma megkezdte a vízszolgáltatásról és a vízidjakról szóló új szabályrendelet tárgyalását, amelynek tervezetét *Heltai* Ferenc készítette, miután a vegyes bizottság munkálata általános ellenzésre talált. *Heltai* hosszabb beszédben ajánlotta munkálatait, miközben hangsúlyozta, hogy tavaly 200.000 forint deficitje volt e téren a fővárosnak. A fővárosnak nem lehet célja, hogy százezreket ráfizessen és ezért szükségesnek tartja a *kettős könyvvitel* alkalmazását, úgy amint ez külföldön szokásos. *Lamp* Hugó főszámvérvő azt hangsúlyozta, hogy a kettős könyvvitel keresztülvitele lehetetlen, de a bizottság többsége, *Emmer*, *Hieronimi*, *Kajlinger* vízvezeték igazgató és a polgármester hozzászólása után elfogadta *Heltai* indítványát és aztán belefogott a szabályrendelet részletes tárgyalásába. Ennek során a bizottság kimondta, hogy a régi bérházaknál kötelező a vízvezeték bevezetése és a pénzbirosg maximumát 500 koronában állapította meg. A 2., 3. és 4. ponton csak jelentéktelen módosításokat tett a bizottság, amely legközelebb folytatja tárgyalásait.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi adókvetés-bizottságok folyó hó 30-ikán (kedden) a következő új helyrajzszám házakban összeírt adókötelesekre vonatkozó III. osztályú keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni, egymint: az I. ker. krisztinavárosi 958 hrsz. —1619/1., 2., 3-ig; a II. ker. vizvárosi 2486—88 hrsz. —2578—2574-ig; a IV. ker. a 198—218-ig; az V. ker. az első bizottság a 654—655; a második bizottság 889—892-ig; a VI. ker. az első bizottság 3640—2647-ig; a VI. ker. második bizottsága az 2897—2911-ig; a VII. ker. első bizottsága a 4787/5—4795-ig; a VII. ker. második bizottsága a 2788—2821-b-ig; a VIII. ker. első bizottsága az 5523—5544; a VIII. ker. második bizottsága 6419—6449; a IX. ker. a 8812—8829-ig; a X. ker. a kőbányai 7402—7438 házzámig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A jövő század zenéje.** Igazán a jövő század zenéjét hallottuk ma este az Operaházban a *zeneakadémia* operai tanfolyamának évről vizsgálatán, mert mindazokból, akik képességüket bemutatni, csak a jövő században lesznek művészi nagyságok, — ha ugyan lesznek. *Bödi* Ellának, aki a *Parasztabeszűlet* *Santuzáját* énekelte, pompás drámai hangja van és igen értelmesen énekel; a kisasszony tudtunkkal már *Debrecenben* szerződötték is. *Koralek* Paula *Sába királynőjében* alig mutatott haladást, amióta utoljára hallottuk; *Hasz* Paula nagy terjedelmű drámai hangjának és intelligens énekének jövőt merünk jósolni. *Szelepcsényi* Linka (*Dinorah*) mestere, *Pauli* Rikárd kitűnő iskoláját nem hiába látogatta, de hangja nagyon gyöngye. *Scheer* Paula *Lola* kis szerepében tünd föl bájos egyéniséggel és rokonszenves hangjával; a kisasszony, mint első éves növendék hagyja el az intézetet és *Debrecenbe* szerződött, hogy munkában és gyakorlatban keresen tökéletesülést. Mondhatom, a jobb részt választotta. *Raditz* Klára nagyon kedves koloratur-énekesnőnek ígérkezik és szép reményekre jogosít *Pap* Valéria (I. éves) és *Rosner* Karola (I. éves) is. Egyebekben pedig nem akarunk kritizálni, hanem mindenkinek a legjobbat kívánjuk. (—ly.)

** **Betyárvilág.** A Népszínházban ma este *Márkus* József és *Fejér* Jenő pompás operetteje a *Betyárvilág* került színpad színpad közönség előtt, a mely mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte a hazai szerzők érdekes munkáját. Kitűnően mulatott a darab ügyes meseszövésén, pompás ötletein és jókedvűen, lelkesen tapsolt a művészeknek, a kik énekkkel és játékkal érvényre juttatták a magyar

operette szépségeit. *Z. Bárdi* Gabi elragadóan szép volt és a mellett oly gyönyörűen énekel, hogy egyes énekszámait kétszer-háromszor megismételtették; nyílt színen is sok tapsot kapott, ugyancsak *Gazsi* Mariska is, a ki az ezredes unokájának kedves szerepét sok bájjal rubázta föl. *Németh* az orosz tudós szerepében kacagató alakítását nyújtott és *Szirma* szeretetreméltó volt, mint mindig. A többi közreműködők játéka is szépen illeszkedett a gondos előadás keretébe.

** **Növendékszínészek vizsgálata.** A *Rákosi*-féle színész-iskola növendékei tegnap kezdték meg vizsgálati előadásait a *Magyar Színházban*. Az operett-szak növendékei a *Kertész-leány* két első felvonásában, a drámai szakéi a *Báli köpeny* című egyfelvonásos vígjátékban mutatkoztak be. A vizsgálati előadás első sorban arról győzött meg bennünket, hogy az iskola helyes uton halad s a tehetséget — már akiben van — fejleszteni tudja. Tehetséget persze a legjobb iskola sem adhat s azért a jövőendő magyar színészet érdekében óhajtanók, hogy a színész-iskolák már a felvételnél erősebben rostálják meg a színpadra tömegesen tuduló fiatalokat. Ez az egyetlen módja annak, hogy az egyre szaporodó színészploretárius kiirtassék.

A *Rákosi*-iskola növendékei közül, az operett-szakon, első sorban *Matkovics* Aranka kisasszony vonta magára figyelmünket, aki *Jozefát* játszotta. Kedves, rokonszenves leány, akinek szép énekhangja is van s aki minden mozdulatában természetes. Azt hisszük, *Matkovics* kisasszony az, aki a legszebb jövővel biztat. *Fedák* Sári kisasszonyt, az iskola „star”-ját, akit már előzőleg kiállítottak a színpadra, erősen tulbecsüli az iskola. A kisasszony kétségtelen talentum, de nagy, mondhatnók, pótolhatlan, hiányosságokkal. Ezek közt az első, hogy nagyon fogyatékos a hangja és nincs arcjátéka. *Fedák* kisasszonynak legnagyobb előnye a temperamentum és rendkívül kecsessége a táncban. Mind a kettő azonban olyan, hogy inkább a *chanteuse-excentrique*-re, mint az operett-szubrettre vall. Sok szertelenségről kell majd leszoknia, aminek a pódiumon helye van, de nem a színpadon. A férfínövendékek közül *Beóthy* Zsiga emelkedik ki, akinek gyönyörű, iskolázott baritonja van s aki nagy izléssel énekel. Ha több gondot fog fordítani a játékra és megtanul természetesen mozogni, szép jövő vár rá a színpadon. Figyelmet kellettek még a vizsgálaton *Jeges*, *Mejyeri*, *Domokos* és *Gabányi*, a *Nemzeti Színház* teljes művészeinek fia. Nagy kár, hogy organumának semmi ereje nincs, mert komikai tehetség dolgában első helyen állna.

A vizsgálaton, mint a növendékszínészek vizsgálatán rendszeren, annyi taps volt, mint az előkelő theatre-paré-ken. Két leány-növendéket még virágoztak is, ami egy vizsgálati előadáson mindenféleképpen — is izléstelenség. Mi jelentősége van akkor az igazi primadonnák virágzásának. (M—s.)

** **A pétervári ballet Budapesten.** Csütörtökön kezd meg az Operaházban vendégszereplését a pétervári császári ballet személyzetének egy nagy csoportja, élén a ballet két legelső alakjával, *Petipa* és *Preobrazsenszkaja* kisasszonyokkal. A vendégszereplő művésznők és művészek, akik Pétervártól Miklós cár művészeinek nevezhetik magukat, — ki zárólag Budapetre jöttek, hogy nálunk az orosz balletművészetet bemutathassák. Mielőtt eljöttek, gróf *Fredericks* udvari miniszterrel engedélyt kértek arra, hogy a cári udvartartás tulajdonában levő s rendkívül nagy értéket képviselő jelmezeket elhozhassák. A miniszter nemcsak erre adta meg az engedélyt, de kieszközölte azt is, hogy külön vasuti kocsikat kaptak, és hogy máhálkait az orosz határon föl sem kellett nyitniok. Mind ez természetesen nem történhetett a cár tudta és jóváhagyása nélkül. Az oroszok első előadásul a *Lovaság szálláson* című magyar tárgyú balletet fogják előadni, amelyet az első balletáncosnő atyja, *Petipa* Máriaus balletmester irt, s melynek zenéjét az oroszokkal együtt ideérkezett karmesterük *Armsheimer* szerelte. E ballet rendkívül kedvelt Pétervártól, amit leginkább mutat az, hogy ugy a jelenlegi cár koronázásakor, mint *II. Vilmos* német császárnak Pétervártól időzésekor az ünnepi előadásnak egyik főpontja épp e ballet színpadhozatala volt. Az oroszok között a pétervári lapok szerint is a jellemáncosnő *Petipa* és a klasszikus táncosnő *Preobrazsenszkaja* kisasszonyokon kívül, kitűnőeknek mondják a férfi táncosokat *Gerszkyt*, a két *Legatot* és *Obuchoffot*.

** **Blaháné Satoralja-Ujhelyen.** *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk, hogy *Blaha* Lujza ma este odaérkezett, hogy az ott működő színtársulatnál vendégszerepeljen. Az állomáson az esős idő dacára nagy közönség várta a művésznőt, akit *Dokus* megyei főjegyző üdvözölt. *Blaháné* négy estén át vendégszerezni *Sátoralja-Ujhelyen*.

Severin vendégszereplése. A *Vigszínház* arra a nagy sikerre való tekintettel, amelyet *Severin* francia mimodrámai művésze a *Chand d'habits*-ban aratott, a művésznak eredetileg öt estére terjedő vendégszereplését meghosszabbította. *Severin* még egy új némajátékban, az *Après le balban* (Bál után) fog fellépni, amelynek ő maga a szerzője s amelynek zenéjét L. Gangloff írta. *Severin* iránt a közönség különben a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik s a művészt eddig egyre tölt házak előtt lépett fel. A *Chand d'habits*-val együtt színré kerülő apróság, *A királyné aprója* a többi előadásra is úgy tetszett, mint a bemutatón s a közönség a második és a harmadik előadásra is kihívta a szerzőket.

A Kury-ügyhöz. Egy könyvomatós tudósító utján ma a következő sorokat kaptuk:

Kury Klára, a *Népszínház* primadonnája, még mindig ágyban fekvő beteg. Állandóan dr. Lumnicez József gyógykezeléi, akinek véleménye szerint a művésznő valószínűleg még 6 héten fölül él a jövő héten ismét megjelenhetik a színpadon. A *Kury*-válságnak egy áldozata van, és ez dr. Hoffmann Pál egyetemi tanársegéd, a *Népszínház* orvosa. Hoffmann aláírta azt az orvosi szakvéleményt, amelyen Lumnicez és Mihajlovics doktorokkal együtt konstatálta, hogy Kury Klárának komoly baja van. Porzolt Kálmán, a *Népszínház* igazgatója, ezért szemrehányást tett neki, amire dr. Hoffmann leköszönt a *Népszínház* orvosi állásáról.

Ennek a kis könyvomatós tudósításnak az a része, amely a *Népszínház* orvos lemondására vonatkozik, két helyesbítésre szorul. Az egyik az, hogy dr. Hoffmann *Népszínház* orvos nem Pál, hanem Péter. Ez különben a lényegtelenebb. A másik lényegesebb az, hogy dr. Hoffmann Péter nem a maga jószántából, hanem Porzolt Kálmánnak, a *Népszínház* igazgatójának a felszólítására vonta le a konzekvenciáját a hírhedtült *lumbago-bizonyítványnak* és adta be lemondását.

A mai nap folyamán különben, mint értesülünk, két békekövet is meglátogatta Porzolt Kálmán igazgatót. Mind a kettő, a primadonna jó barátai, hosszasan konferáltak az igazgatóval.

Közben Hegyi Aranka szorgalmasan tanulja *Toledad* címszerepét és Z. Bárdi Gabi a *Görög rabszolga* Aspáziáját, amely két darab a *Népszínház* sérelme nélkül nem szorulhat le a műsorról. Hegyi Aranka ma egész nap, a színház főrendezőjével, a saját lakásán próbálta a szerepet.

A művésznő, próbaközben, a következő nyilatkozatot tette:

— Én betanulom, mert a színház érdeke azt így kívánja, de kijelentem, hogy abban az esetben, ha Kury Klára játszani kívánja a szerepet, én bármely pillanatban kész vagyok arról lemondani. Ezt így kívánja az igazi kollegiálitás.

Mint hogy azonban Kury Klára betegsége a szakértő orvosok véleménye szerint, tíz-kizenkét napig el fog tartani, a közönség semmi esetre sem fog elesni attól a művészi élvezettől, hogy *Toledad* szerepét Hegyi Arankától lássa.

Pálmay Ilka programja. Pálmay Ilka, a ki a berlini *Wintergartenben* befejezte vonlégtáncát, ez idő szerint férjének, gróf Kinszky Jenőnek, karinthiai birtokán pihen. Alkalmunk volt a dívának egy budapesti színházi barátjához intézett levelét olvasni, amelyben jövendő terveire nézve, többek közt, a következőket írja:

A multkor azt olvastam magamról, hogy azért nem hosszabbítottam meg berlini vendégszereplésemet, mert *Drezdába* megyek azért, hogy a *Görög rabszolga*ban játszsam. Még februárban kaptam ugyan egy fényes ajánlatot *Drezdából* a *Görög rabszolga*ban való hosszabb vendégszereplésre, de nem fogadtam el. Minden angol operettben egyformák a szerepek, ezt már *London*-ban tapasztaltam; ezekben a szerepekben nem kell alakítani, hanem csak átöltözködni, egypár couplet-t énekelni és ami a fő, nagyon szépen táncolni. Őszintén szólva, ezzel én már jól laktam. Ezért nem fogadtam el a *drezdai* meghívást.

A diva azután azt írja, hogy júliusban két estére *Marienburg*-ba és két estére *Karlsbad*-ba megy s aztán *Franzensbad*-ban tölti a nyarat. A téli évadra nézve még nem határozott *Bécsből*, *Eerlinből* és *Londonból* kapott ajánlatokat, de hogy a három közül melyiket fogadja el, azt még nem tudja.

Új eredeti bohózat. Dr. Szeleburdy cím alatt Guthi Soma (Gutius) és Hegedüs Gyula, a *Vigszínház* tagja, új bohózatot írtak, amely június végén fog színré kerülni a budai nyári színházban. A címszerepet Hegedüs Gyula fogja játszani.

A Népszínházban kedden este Hervé operetteje a *Lili* százötödöszer kerül színré, amely alkalommal a címszerepet Hegyi Aranka fogja játszani, Kassai szerepében (Sainte Hypothese) pedig Kovács Mihály fog első ízben fellépni.

Geistinger — komika. Geistinger Mária, a bécsi operett-színpad egykori star-ja, mint egy bécsi niség írja, a komika szerepkörére lép át. A híres diva

Amerikából visszatérve, belátta, hogy ötvenen túl nem lehet többé rövid szoknyaeszkákban hódítani és az *An der Wien*-színházhoz szerződik komikának.

A Városi Igazgatóság Színházban holnap, kedden a *Madarász* kerül színré. Szerdán adják először *Dankó Pista* új népszínművét: *A halász szeretőjét*. Dankó gyönyörű dalokat szerzett a darabhoz, melynek első előadásán szíveségből Lányi Géza a *Népszínház* cimbalmosa is közreműködik. A főszerepek a legjobb kezekben vannak.

Az operaház előadása otthon. A Magyar Királyi Operaházban holnap (kedden) este *Lehar* Ferenc dalműve a *Kukusza* kerül színré. A Telefon Hírmondó az előadást közvetíteni fogja s így az előzetők otthon is végrehallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

MŰVÉSZET.

Magyar művészek kitüntetése Párisban. A párisi egyesített Szalóban már kiosztotta a zsűri a legérdemesebb művészek közt a kitüntetéseket. Mint párisi levelezőnk táviratozza, magyar művészeknek is kijutott ezuttal a dícsőrségből. *Rippl-Rónai* Józsefet a kiállított műveiről azzal tüntette ki a zsűri, hogy *sociétaire*-vá választotta meg, ami a legnagyobb kitüntetés, amely *Párisban* művészbent érhet. E választás révén *Rippl-Rónai* ezennel részt fog venni a párisi Szalón szellemi igazgatásában és anyagi jövedelmében is, azonfelül évenként nyolc művet állíthat ki zsűrimentésen. *Rippl-Rónai* kitüntetését örömmel üdvözlik mindazok, akik a modern művészet győtelmes terfgyogalása érdekében küzdenek. A másik kitüntetett magyar művész egészen fiatal, talán huszéves szobrász, Margó Ede, aki egyik szobrára *mention honorablet* kapott. Margó másfél év óta Párisban dolgozik, néhány szép műve (egy csoport a Szimbolikus Nagypályában és *Paulay* síremléke a kerepesi temetőben) nálunk is ismeretes. Párisban a *Hannele*, Gerhard *Hauptmann* hasonlóvü drámája főhőseinek szobrát állította ki, amelyhez a darab budapesti előadásán merítette az inspirációt. Az a műve, amelyet most kitüntettek, egy *Aqonia* (Haldoklás) című dombormű. A harmadik kitüntetett magyar *Krieger* Béla, aki egyik festményére ugyancsak *mention honorablet* kapott. *Krieger* Béla kassai születésű, mintegy harmincöt éves, itthon végezte iparművészeti tanulmányait, korán Párisba ment s ott főképp iparművészettel, táj- és állatképek festésével foglalkozott.

Wlassics miniszter és az újpesti kiállítás. Az újpesti művésztelep és az ottani közművelődési kör tagjai képművészeti kiállítást rendeznek a körnek e célra igen alkalmas helyiségében. A kiállítás ünnepélyes megnyitása június 1-jén, esütörtökön délután 3 órakor lesz és arra küldöttségileg hívta meg *Wlassics* Gyula közoktatásügyi minisztert. *Wlassics* miniszter a küldöttségnek adott válaszában örömet fejezte ki, hogy Újpest közönsége az ő művészeti programjának megvalósítására társadalmi uton is megtesz minden lehető s kilitásba helyezte, hogy *Szilinszky* Mihály államtitkárrel együtt jelen lesz a kiállítás megnyitásán. A kiállítás igen szépek lesznek, kétszázalán több mű lesz ott látható, amelyeket a közművelődési-kör termeiben *Linek* Lajos igen szépen helyezett el.

Pálffy Albert emléke. Tegnap leplezték le Gyulán *Pálffy* Albertnek emléktábláját, amelyet *Kalós* Ede szobrász készített. Az emléktábla vörös márványból való rajta látni *Pálffy* Albertnek egy 1848-iki arcképe után készült reliefjét bronzban. A leplezési ünnepen ott voltak az akadémia és több bel- és külföldi irodalmi társaság küldöttségei.

Óriási szobormű. Páris legnagyobb szobra lesz *Dalou* legújabb munkája, mely a köztársaság diadalát ábrázolja. A főalak a köztársaságot ábrázoló bronz-hölgynek sulya 40000 kilogramm lesz, tehát bizvást emondhatjuk, hogy ez a diadalmaskodó hölgy egyszersmind a világ — legsúlyosabb szobra.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Tudományos Akadémia ma üsz-szes ülést tartott báró *Eötös* Lóránt elnöklete alatt. *König* Gyula bemutatta az Akadémia kiadásában megjelent *Bolyai*—Gauss-levélezést, megemlékezve a két nagy matematikus szoros barátságáról a Göttingai egyetemen, ahol a magyar tudós két esztendő tőlött. Azután *Szilj* főtitkár bejelentette *Bock* Ferenc külső tagnak, a kiváló műtörténésznek halálát és felolvasta a legújabb akadémiások közönség leveleit. Az ülés bezárása előtt a főtitkár fölemlítette még, hogy *Mayerhoffer* Gusztáv cseh író lefordította *Jókai*-nak több regényét és fiatalabb írói gárdának számos művét.

A természettudományi társulat kémia-ásványtani szakosztálya május 30-án este 6 órakor az egyetem első kémiai intézetében felolvasó ülést tart. Tárgysorozat: *Glancz* Vilmos: *Egy sz.-gottárdi adalár elemzése*. — *Dr. Nurcsán* József: *A tunsádi ásványos vizek elemzése*. — *Windisch* Richárd: *A propylenidulfinasav előállítására célzó kísérletek*. Előterjesztli: *Wasselszky* Eryla.

A Kisfaludy-társaság e hó 31-én délután 5 órakor tartja nyári szünete előtt utolsó felolvasó ülést. Tárgyai a következők: *Radó* Antal r. t.: *Költe-menyelek* *Carducci* Józsefnőtől és *Negri* Adártól. — *Pétery* Jenő r. t.: *Aristophanes*. — *Hegedüs* István r. t.: *Dolgos kezek*. — *Vérséi* Jenő vendég: *Hektor halála*. (Az *Iliás* XXII. énekének fordítása). — Folyó ügyek.

SPORT.

Vívómesterek közgyűlése. A Magyar Vívómesterek Egyesülete ma tartotta évi közgyűlését *Halász* Zsigmond elnöklete alatt. Miután felolvasták az évi jelentést, a választás következett, melynek eredménye a következők: Elnök lett: *Halász* Zsigmond, titkár: dr. *Keresztessy* József, pénztáros: *Rákossy* Gyula, ellenőr: *Vizy* Károly, háznagy: *Bély* Mihály. A választmányba a következőket választották be: *Arlov* G. lovagot, dr. *Benyovits* Lajost, *Nendvich* Jakabot, *Kisgészenyi* Szabó Istvánt és *Nagy* Sándort.

Cleminson—Pardonról. Minden jockey dícséri ugyan a maga lovát, mindamellett érdekes, hogy miképpen vélekedik a Király-díj győzteséről *Cleminson*, aki e versenyben a híres lovat ültö. A verseny után megkérdezte tőle az öreg *Reeves* a véleményét:

— No, hogy tetszik a ló?

— Csoda egy állat. Azt hittem már, hogy verve van s amikor egyet rávágtam, kiugrott a csomóból és elszaladt. És elszaladhatott volna még jobban...

— Hát van-e olyan jó, mint *Tokió*? — kérdezte tovább tréfásan a mester.

— Azt hiszem még jobb. *Irigylem* *Adamst*, *ő* *Derbyt* nyer az idén...

A Derby-meeting. A Gomba-verseny a holnapi, negyedik versenynap főszáma, kivülé egészen kis díjak dőlnek el, nem sokat ígérő sportesemény. De a főszám maga nagyon érdekesnek ígérkezik, különösen az által, hogy ismét ad egy kis mértéket a három éves és idősebb lovak egymáshoz való viszonyáról. Annnyit minden esetre be fog igazolni, hogy a négy éves évjárat rossz, jöllehet *Busserl* is a résztvevők közt lesz, és hogy így a három éveseknek az idősebbek közül újra csak egyetlen komoly ellenfelük lesz, az öt éves *Statesman*. Ha részt venne a versenyben *Timár*, más ló alig nyerné meg az 5000 koronát, mint ő, de mert *Lederer* lovak crackje nem fut a Derbyig, más három éves lesz kénytelen *Statesman*-nel a küzdelmet kivívni. A három éves korosztályt *Sándor* fogja alkalmasint a legjobban képviselni, mellette *Weddingeve* és *Napfény* lesz a legjobb és *Statesman*-re legveszedelmesebb. Csak hogy azt hisszük, hogy ezuttal revancheot vesz *Wahrmann* Richard lova a három éveseken, a neki való 1600 méteres távolság legalább ezt engedni következtetni. A Király-díj 1800 méteres távolságán a mostani teherviszonyok között *Timárt* is verte s ha a Cambuscan versenyben ki is kapott tegnapelött *Cidőt*, a mértőföldes távolságon alighanem verni fogja a *Timárnál* rosszabb három éveseket. Nem lesz érdek nélkül való holnap a schütteli-díj sem, melyben az idősebbeket *Contra* és *Mirkó*, a hároméveseket *Féerie* és *Eclair* fogja a legjobban képviselni. A Trudomgátverseny igen mérsékelt klasszisu résztvevői közül még *Orchef*, *Sylvester* és *Wagner* futhat a legjobban. A holnapi nap típei a következők:

I. *Dráher*-istálló—*Gecko*

II. *Dacapo*—*Fille*

III. *Statesman*—*Sándor*—*Weddingeve*

IV. *Swell*—*Párta* III.

V. *Springer*-istálló—*Péchy*-istálló

VI. *Sellő*—*Szemere*-istálló.

VII. *Orchef*—*Sylvester*

A beszéző újság a bécsi löversenyekről. A holnapi (keddi) bécsi löversenyek eredményéről a *Telefon Hírmondó* bécsi tudósítójának telefonjelentései alapján már a délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Báró Splényi Ödön fegyelmi ügye. A Splényi-Engel ügyben *Oláh* vizsgálóbíró tegnap kihallgatta *Splényi* Ödön báró rendőrtanácsost. A kihallgatás délelött 10 órától délután 2 óráig tartott.

§§ Solgabíró és községi orvos. Dr. *Goldner* Adolf kispisti községi orvosnak pár évvel ezelőt sok kollemtensége volt az előjárósággal, különösen amióta a szocziáldemokratákhoz csatlakozva képviselőjelöltnek is fellépett a mult választásokon. Egyszer *Ács* László bíró tett ellene *Ivánka* Pál monori solgabírónál valami sértés miatt panaszt. Időközben dr. *Goldner* Budapestre költözött és a tárgyalást az ő távollétében megtartva a solgabíró 25 forint pénzbüntetésre ítélte dr. *Goldner*-t. Ez a belügyminiszteriumhoz felebbezett, ahol megsemmisítették az ítéletet azzal, hogy a solgabíró nem volt illetékes az ügy elbírálására. Ebben a felebbezésben azonban dr. *Goldner* olyanfélént mondott, hogy a solgabíró meghamisította a tárgyalási jegyzőkönyvet, mert azt írta, hogy ő nem volt jelen, holott meg sem volt idezve. A solgabíró nyilvánosra

galmazás miatt tett feljelentést dr. Goldner ellen, akit ma vont felelősségre a budapesti büntető törvényszék. A nagy érdeklődést keltett tárgyalást Haupt Albert bíró vezette, az ügyészséget dr. Polgár ügyész képviselte, míg a vádlottat dr. Gál Jenő védte. Az elnök a tényállás ismertetése után kihallgatja dr. Goldner, aki kijelentette, hogy a felebbezésben nem akarta sérteni a szolgabírónak sem egyéni, sem hivatalnokai becsületét. Csupán a belügyminisztérium figyelmét akarta arra felhívni, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv adatai nem felelnek meg a tiszta valóságnak. Másrészt azonban bizonyítani tudja és kéri a törvényszéket, engedje ezt meg, hogy a tárgyalásra nem volt beidézve.

Elnök: Itt egy idézés, amelynek átvételét ön aláírásával ismerte el.

Dr. Goldner: Ez más ügyre vonatkozik.

Elnök: Itt egy másik idézés, amelynek átvételét Weiss Róza takarítónő ismeri el.

Dr. Goldner: Ezt nem kaptam meg.

— De a kézbesítési cédulán rajta van az ön aláírása is.

— Kérem, az ítélet után, február 6-ika után, eljött hozzám egy kézbesítő és rimánkodott, hogyha nem akarom a vesztét, írjam alá a vétértesítést. Megtettem neki, de nem tudtam, hogy arról az úgyről van szó.

— Ez furcsa.

— Bocsanat, nem furcsa, mert mint községi orvos sokszor kaptam idézést és nem jelentem meg, mert nagy volt az elfoglaltságom. Azt hittem, ilyen idézés volt az is, melynek vétértesítését a rimánkodásra aláírtam.

— A VIII. kerületi előljárósgot egyszer megkereste a szolgabíró, hogy tudassák önnel, aki akkor már a fővárosban lakott, a tárgyalás elhalasztását. Itt a jelentés, hogy ez megtörtént. Rajta van az ön aláírása.

— Ez nem az ön aláírásom.

— Csak nem állítja, hogy az előljáróság, vagy a községi előljáróság hamisított egy jelentést?

— Ismétlem, ez nem az ön aláírásom; a jelentést nem láttam soha.

Dr. Gál védő indítványozza, hogy írás-szakértők vizsgálják meg, vajji az aláírás dr. Goldneré-e? Egyszermind, minthogy közhatalnokokról van szó, engedje meg a törvényszék a felebbezésben állított tények valódiságának bizonyítását.

A törvényszék elrendelte a szakértők meghallgatását és átír a VIII. kerületi előljáróshoz, hogy miképp történt az idézés. A valódiság bizonyítását is elrendelte a törvényszék. A szakértői véleményt beérkeztetig pedig a tárgyalás folytatását elnapolta.

§§ **Az olasz vivás a Kuria előtt.** Néhány év előtt adta bérbe Rimanóczy Kálmán építész a Kerespesi-uton lévő mór stílusú házának második emeletét Santelli Italo vivómesternek. Alig nyílt meg a vivóterem, a lakók panaszkodni kezdtek, hogy egész nap iszonyu zaj hangzik onnan. Erre Rimanóczy a bírósághoz fordult, hogy bontsák fel a Santellivel kötött szerződését. A járásbírósg elutasította a keresetet, mire Rimanóczy a törvényszékhez felebbezett, ahol azt panaszolta, hogy a bérleti szerződés megkötésekor nem tudta, hogy az olasz vivási módszer olyan lármával jár és ezt a körülményt Santelli előtte elhallgatta. A felebbezési bíróság erre meghallgatta Benyovics Lajos vivó-szakértő véleményét, vajjon a magyar vagy az olasz vivási módszer alkalmasabb-e az épület megrendítésére, mert a kereset erre a körülményre volt alapítva. E vélemény alapján aztán megállapították, hogy mind a magyar, mind pedig az olasz módszer oly zajjal jár, mely szokatlan háborítást idéz elő. A módszer közötti különbség csupán az, hogy az olasz vivás a gyakoribb ugrások és ezzel kapcsolatos lábdobbanások miatt a zajt intenzívebbé teszi. Ha tehát a háztulajdonos a helyiségeket tudatosan vivó-iskola céljára adta bérbe, a civás gyakorlatokkal járó zajt tűrni tartozik. Ugyanilyen indokolással a Kuria felülvizsgálói tanácsa és elutasította Rimanóczyt a felebbezési bíróság ítélete ellen beadott felülvizsgálói kérelmével.

§§ **Értécsökkenés.** Az *Agence de Paris* írja: Tavaly az orleans-i vasút egyik vonalán kisebbfajta szerencsétlenség történt, amelynél azonban egy fiatal leány lábát törte, úgy hogy most csak sántikálva tud járni. A fiatal leány 40.000 frank kártérítésre beperülte a vasúttársaságot és a bíróság tegnap hozott ítéletében meg is állapította számára a kívánt kártérítési összeget, tekintve, hogy a fiatal leány házassági szempontból lényeges értécsökkenést szenvedett.

§§ **Halálra ítélt apagyilkos.** Lőcséről táviratozza tudósítónk, hogy az odaváló törvényszék ma Polnisch Ferencet, aki a saját édesatyját meggyilkolta s azután kirabolta, két éltől halálra ítélte. Az éltélt felebbezett.

TÁVIRATOK

A Deroulède-pör.

Páris, május 29.

Az esküdtszék ma délben kezdte meg a *Deroulède-ügy* tárgyalását. A tárgyaló-terem zsúfolva van. Ott vannak többek között: *Rogel* tábornok, *Rochefort*, *Monteil* ezredes, *Coppés* és *Beaupaître*.

Mikor *Deroulède* és *Habert* a terembe léptek, a közönség körből néhány ember ovációban részesítette őket. Az elnök megkezdi a bevezető formalitásokat.

A vád felolvasása után az elnök kihallgatja *Deroulède*t, akinek szemére veti, hogy a *hadsereget kötelessége megszégyesítve akarta rábírní.*

Deroulède azt válaszolja, hogy meg akarta menteni Franciaországot a hadsereg segítségével és arra akarta rábírní a dandárt, hogy az Elysée elé vonuljon és *buktassa meg a parlamenti köztársaságot.* *Deroulède* azután kikel a zsidók és a parlamentarizmus ellen és azt mondja, hogy eszelkedtetél jól megfontolta. Azután az 1875-iki alkotmányt támadja, célzást tesz *Marchandra*, majd megtámadja a diplomáciát és beszél *Loubet*-ről és ennek köztársasági elnökké választásáról.

Az elnök félbeszakítja és felhívja, hogy *Loubet* nevét ne keverje a dologba. *Deroulède* tovább is támadja *Loubet*-t.

Az *államügyész* feláll, hogy tiltakozzék. A közönség ünnepli *Deroulède*t, úgy hogy az elnök a terem kiürítésével fenyegetőzik. *Falaleur*, *Deroulède* védője, ügyfele nevében montegetőzik, mivel az incidens befejezést nyert.

Deroulède folytatja beszédét és ismétli, hogy forradalmat tervezett a parlamentarizmus ellen. A bírák meg fogják vizsgálni az indító okokat, melyek őt eljárásban vezették. A tárgyalást erre felfüggesztették. A tárgyalás újból való megkezdése után *Habert*-t hallgatták ki. *Habert* beismeri, hogy forradalmat akart támogatni, majd megszalta *Deroulède*t, akit vezérenek nevez, azután a liga munkájáról beszél és hosszú memorandumot olvas fel, amelyben kikel a parlamentarizmus ellen.

Habert kihallgatása után az elnök megint *Deroulède*hez fordul és összegezi az ellene emelt vád főbb pontjait. *Deroulède* azt mondja, hogy a rendet nem megbontani, hanem helyreállítani akarta. Elismeri a vád összes főpontjait, kivéve azt, hogy nemesak ösztönözték, hanem egy tábornokot is akart magával vinni.

Az elnök azután megint *Habert*hez fordul, aki ugyanugy nyilatkozik, mint *Deroulède*.

Azután megkezdődött a tanúkihallgatás. *Rogel* tábornok azt vallja, hogy *Deroulède* megfogta lova kantárszáját, de ő kirántotta a kezéből. Tüntetők jöttek utána, a kik azt kiáltották: *Éljen a hadsereg!* *Deroulède* mellette ment és ismételtén arra akarta rávenni, hogy vonuljon Páris belseje felé.

Több katonatiszt és két katonája azt vallja, hogy hallotta, a mint *Deroulède* azt kiáltotta: *Éljen a hadsereg!*

A tárgyalást holnap folytatják. Az ülés végén és a palotából való távozáskor néhány ember *Deroulède*t éltette.

A hágai konferencia.

Hága, május 29. A leszerelő bizottságban Oroszország delegátusa azt a javaslatot terjesztette elő, hogy minden hatalmasság kötelezze magát arra, hogy öt-tíz évig a mostani rendszerű ismétlőfegyverek javítására nem fognak törekedni. A delegátusok kijelentették, hogy ebben a tekintetben nincs utasításuk s azért időt kérnek, a míg instrukciókat kapnak kormányaiktól.

A mai esti ülésen jegyzőkönyvbe foglalták az Egyesült-Államoknak a választott békebírósgokról szóló javaslatát. Szerdán fogják tárgyalni az erről kidolgozott három tervezetet. Az orosz képviselők két konferenciát kívánnak tartatni a genfi konvenció és a tengeren a magántulajdon biztosításának kérdésében.

Hire jár, hogy a békekonferenciát július elején a jövő tavaszig el fogják napolni; előbb azonban letárgyalják a választott békebírósgokra vonatkozó javaslatot, amelynek elfogadására biztosítva van a többség. (ut.)

Hága, május 29. A békekonferencia elnöksége hivatalos jelentést tesz közre a három bizottságnak a mult héten végzett munkájáról. A hivatalos közlemény teljesen megerősíti az eddigi közleményeket. A hivatalos közlemény szerint a harmadik bizottság elhatározta, hogy az intervenció és a választott bíróságok tárgyában bemutatott orosz, angol, olasz és amerikai javaslatok tárgyalására albizottságot küld ki, amelyet az javaslatok megvizsgálásával és összehasonlításával biz meg. Az albizottság tagjai: Asser tanár (Hollandia), Docamps (Belgium), báró D'Estournelles (Franciaország), Holls (Egyesült-Államok), Lammasch tanár (Ausztria-Magyarország), Martens (Oroszország), Odier (Svájc) és dr. Zorn (Németország).

Tüntetés Brüsszelben.

Brüsszel, május 29. Este monstre-demonstráció volt. Huszezer főnyi tömeg tüntetett a klerikális választási törvényjavaslat ellen, amely az ultramontán párturalom mindenhatóságának biztosítására törekszik. A beláthatatlan sokaság az utcákon végigvonult és egyre zugta: — Le az ultramontánokkal! A parlament ellenzék elhatározta, hogy távol marad a képviselőháztól, ha a kormány nem vonja vissza a törvényjavaslatot. (ut.)

Az állami segély elfogadása.

Nagysebden, május 29. A görög-keleti rendkívüli egyházkongresszus ma délelőt tartott ülésén dr. *Mihu* a kilencos bizottság nevében az állami támogatás elfogadását ajánlotta a metropolitai pártoló előterjesztése értelmében. A vita során amely igen élénk volt, dr. *Mangra* az állami támogatás visszautasítását ajánlotta, mert szerinte a most tárgyaló törvény az első lépés az egyház államosítására. Azután délután 4 órára halasztották az ülést. Délután 4 órakor újra megnyílt az ülés. Élénk vita után elhatározta a kongresszus, hogy elfogadja a *lelkészek állami támogatását.* Ugyiszintén elfogadták *Kozmának* azt az indítványát, hogy megkérk a vallás-és közoktatásügyi minisztert, hogy oláhoakat is alkalmazzon a vezetése alatt álló minisztériumban.

Khinaí kalózok és rablók.

London, május 29. A *Times*nak jelentik Hongkongból 27-iki kelettel: A *Joon* angol gőzöst a Szikiangon *kalózok* támadták meg, akik 7000 dollár értékű pénzt és egyéb érték tárgyakat raboltak el. Azokat a szigeteket, amelyeket Anglia ujabban szerzett, feyzeres *rablóbandák* fosztogatják. A rendőrség nem képes megakadályozni a fosztogatást.

Antisémita tüntetés.

Yassy, május 29. Antisémita diákok gyűlést tartottak, amely után többen közülük, akikhez járókelők is csatlakoztak, a zsidónegyvedbe mentek. Néhány boltnak az ablakait és ajtóit betörték. A rendőrség és a katonaság helyreállította a rendet. Néhány rendőr és több tüntető könnyen megsebesült. Számos letartóztatás történt és a vizsgálatot megindították.

A pestis.

Alexandria, május 29. A pestisbetegek száma mindössze nyolc, egyikük tegnap betegedett meg. Haláleet eddig nem fordult elő.

Trieszt, május 29. Az orvosi kamara kijelentette, hogy a kormány által a pestis behurcolása ellen tett intézkedéseket *elégletleneknek tartja.* A kamara kéri fogja, hogy az alexandriai hajóknak tizenkét napi veszteglést rendeljenek el és hogy elegendő pestis-szerumot küldjön.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 29. A déli vasút közgyűlése hosszabb vita után elfogadta az igazgatótanács jelentését és javaslatát, többek között azt, hogy a részvényeseknek egy franknyi osztalék fizettségük. A 774 milliónyi adósság konverziója dolgában az igazgatóság érintkezésbe lépett a bel-és külföld legkiválóbb financier-ivel, akik egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy ekkora konverzióra a pénzücök nem képesek, az operáció megújulása pedig aláista volna a társaság hitelét. Az igazgatótanács kilépett tagjait újra megválasztották. A közgyűlés után az igazgatótanács ülést tartott, melyben elnökük báró *Chlumetzky* titkos tanácsost és alelnökké gróf *Szchenyi* Tivadart újból megválasztották. Épp úgy megerősítették hivatalában az igazgatótanács eddigi állandó bizottságát is.

Berlin, május 29. (Gabonapiac). Az amerikai tőzsdék javulása és az ausztriai és magyarországi emelkedés óvatossá tette a kínálatot. A vételkevd mérsékelt volt. Buza és rozs szeptemberre 2, illetve 1¼ márkával, júliusra egy márkával emelkedett, Zab szilárd. Zárlatkor buza szeptemberre 2¼ márkával, rozs szeptemberre 2 márkával, buza és rozs júliusra pedig 1½ márkával drágább volt. Az idő borus.

London, május 29. (Gabonapiac). A gabonapiac irányzata általában nyugodt. Buza és zab 3 p-vel csökkent. Városi liszt 23 sh. 6 p. — 23 sh., repceolaj 21 sh., tengeri liszt 18 sh. 3 p. (eladók). Bebozatal: buza 60.000, árpa 30.000, zab 100.000 métermássa. Az idő szép.

Bécs, május 29. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzékek: Buza május—júniusra 9.—11.8. Buza őszre 8.86—8.89. Rozs őszre 7.10—7.09. Zab május—júniusra 5.90.

Bécs, május 29. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A *délutáni nagyforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 357.19 Magyar hitelrészvény 388.75. Angol-Osztrák bank 152.75 Unien bank 317.—. Ländlerbank 242.25. bankgyesület 276.75. osztrák.

magyar államvasút részvény 356.50, északnyugati vasút részv. 249.—, elbavölgyi vasút 262.50, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 237.10, májusi járadék 100.75, osztrák koronajáradék —, magyar aranyj. —, magyar koronajáradék 97.— német bírodalmi márika májusra —, júniusra 58.96, török sorajegyek 65.30, rimamurányi vasút 307.25 déli vasút —, dohányrészvény 140.—, Napoleon d'or 9.55, Lombard 55.37.

Berlin, május 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezred részvény magyar aranyjáradék 100.20, magyar koronajáradék 97.50, osztrák hitelrészvény 223.10, osztrák-magyar államvasút 152.40, déli vasút 26.10, északnyugati vasút —, elbavölgyi vasút —, orosz bankjegy középső 216.35, Buschtiebradi —, orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, május 29. Árfolyamok májusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 223.30, osztrák-magyar államvasút —, déli vasút 26.20, Osztrák arany —, Olasz járadék 95.—, Laura-kohó 270.20, Harpeni 201.60, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankjegyeslet —, Csöndes.

New York, május 29. Ünnepe volt.

Chicago, május 29. Buza márciusra 76.4/s. Tenger májusra 32.5/s.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Gyorsíró. Ha a magyar gyorsírást *Gabelsberger-Markovits* rendszere szerint tanulta, akkor a németben is kövesse ugyanazt. Rendelje meg a Mittler E. S. berlini cégnél a Gabelsberger-tankönyv legújabb kiadását.

Lafkus. Hát biz ez még nem szerelem, de lehet belőle az is, meg el is mulhatik, mint a jó idő, vagy a rossz idő. Várja be az első határozott jelenséget, a mi történik benne, hogy hátat fordít és elmegy-e a fiatal ur, vagy föllep, mint kélek. Akkor aztán önmagától is kifalja azt, a mit tőlünk kérdez, hogy szeret-e és hogy szeretik-e? Ilyen messziről, teljesen egyoldalú információk alapján nagyon nehéz nekünk az ön kis szívét be látni. Türelem...

F. H. Dsz. 1. Anleitung zur deutschen Stenographie von Franz Stolze. 53. kiadás. Megrendelhető a kiadónál: Berlin, Mittler S. E.-nél vagy bármely könyvkereskedő utján. 2. Tizenöt gyorsírási óra. Irta Adorján Emil, Nagyvárad. 3. Alig lehetséges.

N. N. Körmend. A közigazgatási és minden más tisztviselő csakis saját hatáskörében, a szolgabíró tehát csakis abban a járásban rendelkezhet, amelybe a vármegye közbiztonság bevétele. Sürgős esetekben vasárnapi napon, vagy vallásának ünnepein is megidézhetik, gorbombáskodni azonban sem kőznapon, sem pedig vasárnap nem szabad, sajnos azonban, hogy azért mégis szoktak s alig van orvosára.

W. S. Budapest. Bizony a válasz megkésztet küssé. Mástkülömben szívesen szoritottunk volna számára helyet.

84.948. sz. előfzetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tankerületi főigazgató ajánlatára rendszert megcsokta engedni, hogy a folyamodó egy évben két osztályvizsgát tehesen. Az ön fia tehát, ha folyamodásához megszéri a tankerületi főigazgató ajánlatát, az összevont vizsga letétele megkaphatja az engedélyt. Az érettségi vizsgának magánután való tanulást után leendő letételeit újra folyamodni kell a közoktatásügyi miniszterhez s a folyamodásban meg kell jelölni azt a tantárgyat, ahol az illető vizsgázni akar. Az a magánintézet, mely a fia elkészítésére vállalkozhatnék, nem bir ugyan nyilvánossági joggal, de azért miniszteri ellenőrzés alatt áll s nem humbug. Az érettségi vizsga után mindenesetre ajánlunk az államszámvitel megtanulását is, amiből egy év alatt diplomát szerezhethet.

Cs. Gy. Nehéz kérdések. Aki szónokolni akar tudni, szónokoljon, aki az irást akarja megtanulni, írjon. Addig írjon, míg vagy jól ír, vagy rá nem jön arra, hogy nem neki való a penna, okosabbat nem igen mondhatunk.

Török. Ez még nem jó. Majd talán siker koronázza a kitartást.

Hivatalnok. Kérdésére már régebben válaszoltunk. Meltőztassék csak a szerkesztői üzenetek közt megkeresni.

Lelkés. 1. Tábori rabbi csak a tartalékban vannak, tényleges szolgálatban nincsenek. Ilyen állásért tehát nem is folyamodhatik. 2. Tartalékos tábori lelkes minden év decemberében tartozik jelentkezni s lelkesi alkalmaztatását igazolni. Az igazolás az illetékes járási tisztviselő előtt, a kinevezési okmány bemutatásával, teljesítendő. 3. Tábori rabbi az egész cs. és kir. közös hadseregben csak kilenc van, a rabbihelyettesek száma a tartalékban nincs bizonyos számhoz kötve.

Sch. A. Nagyvárad. A honvédelmi miniszter ez idő szerint a kiegyezési válság miatt Bécsben tartózkodik s ma még nem lehet tudni, június 2-ikán Budapesten lesz-e vagy sem. Rendes fogadó napja: csütörtök déli 12 óra. Ha a miniszter nem tart audienciát, Gromon Dezős államtitkár helyettesíti.

Szerző. Bizony nem emlékszünk már a levélre. Ha megkaptuk, akkor válaszoltunk is reá, mert nincs az elintézendők között. Ha megismélti a kérdést, igen szívesen megadjuk a választ újra.

Ambicózus. Ezáltal még nem tehetünk eleget kívánásának. Majd egy másikak sziveskedjék szerkesztőt próbálni.

B. K. Gyöngyös. Budapestben két tanítói segélyegyesület van. Egyik, a *Budapesti Tanítók Segélyegyesülete* csak fővárosi tanítók segélyezésére áll fönn. A másik, az *Eltérő-Álap* országos jellegű. Elsőnek az elnöke dr. Verdy Károly kir. tanfelügyelő (VIII. Pál-utca 4. sz.), a másiknak Péterfy Sándor tanítóképzőintézet igazgató (VII. Szegényház-ter, Óvónó-képző). Mind a két egyesületből csak azoknak tagjai nyerhetnek első sorban segélyt.

5830. számú előfzetés. Mi is ötödösör üzenjük már meg, hogy a Szent Margitsziget adminisztrációs ügyeit József főherceg jószágkormányzásra intézi, amelyhez irhat Alcsuthra, Budapestre vagy a Szent Margitszigetre is.

M. J. Sopron. Bocsanatot kérünk, de miután a szerkesztői üzenetek homlokán mindennap kihirdetjük, hogy kéziratokat nem küldünk vissza, a kéziratokat bizony elolvasás után megsemmisítettük.

Klári. Hogy hogyan tartsa távol magától azt az urat, arra az ön női ösztöne jobban megtanítja, mint mi. Legyen erélyes, de nem bántó s mindenek fölött világosan adja tudtára, hogy ön az írógép mellé szerződött, nem pedig egyebekre.

H. A. Kissé hosszadalmas — és kevés van benne mondva.

Bite Pál ur sziveskedjék velünk közelebbi címét tudatni.

Szersz. A darabot sehol se lehet előadni. Firka ez, nem darab.

Sibilla. Nem üti meg a mi mértékünket.

N. N. Bp. V. Nem közölhetjük. Nem nekünk való.

J. J. F. Tehetséges munka, de nekünk még nem elég jó.

T. M. Sajnálattalra ez nem közölhető, sziveskedjék másikat küldeni.

B. B. Számunkra még nem elég jó.

K. Róbert. Nem közölhető.

E. K. Nem üti meg a mi mértékünket.

85.024. számú előfzetés. A kértézet dologról semmiféle újabb értesülésünk nincsen. Valószínűleg öszre halasztják az újabb sorozatot. — **W. V. Sziszek.** Igaza van, nem mely használandó a mondatban, hanem aki. Külömben a mondat meglehetősen pogányul van stilizálva. — **Rezervista K. G.** Az év végéig még mindig behívhatják. — **Perjel.** Meltőztassék türelemmel lenni, mert sorrendet kell tartani a beérkeztet versek elbírálásában. — **Cs. J. II. 1.** Akármelyik kertészgáza szívesen ad utbaigazítást. 2. Állítólag finomított terpentinnel eltávolíthatja a foltot. — **E. F. Álbánár.** 1. Bármelyik zeneműkereskedésben megkaphatja. 2. A zeneszerző Gyórfi terdőrőfkapitány. — **Sámszondi bakfis.** Operett. — **Igazság.** Nem jól tudja. Az a betörő még mindig fogságban van. — **N. J. Hódmező-Vásárhely.** Utókurára ajánljuk Marilla völgyet vagy Stoószt, ahol pormentes, tiszta levegő van.

— **Erdényes.** Sem társadalmi, sem erkölcsi tekintetben nem kifogásolható B. elhatározása. — **Biró. Sz. J.** nem francia származású, hanem magyar. Szegeden született. — **E. L. Izabella-utca.** Meltőztassék ezt a magyar államvasút elnök-igazgatójánál (VI. Andrássy-ut 75.) megtudakolni. Mi csak akkor tudjuk meg, mikor a kinevezések már megtörténtek. Addig hivatalos titok. — **F. K. Beled.** Nagyon sajnáljuk, de kívánságát nem teljesíthetjük, mert megsértünk vele a köteles diszkreóit. A szerző nem hatalmazott fel bennünket, hogy inkognitóját eláruljuk. — **Dr. F. I. Esztergom.** Közönlük a szives felvilágosítást. Levelét átadtuk Abrányi Emilnek, ő majd válaszol a benne foglalt kérdésre. — **A. V. Budapest.** A kolozsvári színház igazgatója ez idő szerint: Follinus Aurél. — **Erdélyi előfzetés. 1.** A pályamunkát idegen kézzel kell leírni s bekötetni. Melléklendő hozzá egy levélke a pályamű szerzőjének nevével és lakásával, a boríték aztán leragasztandó s reá irandó a jelige. Az így fölserelt pályamunkát aztán beadhatja. 2. A költeményre később kap üzenetet. — **Kereskedelmi Kaszinó. 1.** Az a cím megillet minden önálló embert. 2. Az érettségi bizonyítvány nem jogosít fel még reája. — **K. Csillag.** Erről a kérdésről nem is lehet vitatkozni. Bizalmas ismerősök vagy jó barátok miért ne tegezhethetnek egymást, még ha foglalkozásaik különbözök is. — **Szerda 5.** Jókai Mór lakása: Bajza-utca 17/b. A költő svábhgyei villájában szokta tölteni a nyarat. — **Zimony.** Sajnáljuk, de el vagyunk látva. Ne meltőztassék a levelezést folytatni, mert csak önmagának okoz vele hiába való költségeket. — **Sticulus.** Kéziratát legnagyobb sajnálattalra nem használhatjuk. Nagyon sokat foglalkoztunk utóbbi időben ezzel a témával. — **F. F. Budapest.** A cikket nem közölhetjük. A kéziratot már meg is semmisítettük. E rovat élen különben mindennap olvasható, hogy kéziratokat nem küldünk vissza. Még kivételesen sem tehetjük, mert mások részéről jogos apprehenziókra szolgáltatnánk vele okot. — **Sárka baba.** Csak küldje be, gondoskodni fogunk róla, hogy megjelenjen. — **X. Y-zé.** Olyan intézet például a László Mihály-féle magán gimnázium (V. Hold-utca 17.) A föltételeket az intézet igazgatójánál tudakolhatja meg. — **B. J. Pápa-Kovács.** Azt a festő és feloldó anyagot nem ismerjük. Meltőztassék azonban a Józsefműgyetem vegyteni intézetéhez (VIII. Múzeum-körút 6.) fordulni, ott szívesen adnak felvilágosítást. — **Pápcsi előfzetés.** Szerzeze meg *Doboz István A községi közigazgatás kézi könyve* című könyvét. A három kötetes munkát 10 forint 20 krajcárért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. Ez a legújabb és legteljesítősebb szakkönyv ezen a téren. — **Rajnalca. Dombóvár.** Olyan című könyvről nincs tudomásunk. — **P. Gy. Arad. (K)** jegy alatt Kabos Ede kollégánk ir vezércikkeket. — **P. K. Vasvár.** A beküldött hírt azért nem közöltük, mert nem volt országos érdek. Az a beszámoló sem az, tehát nem kerülj. — **E. S. V. Hátzeg.** Szívesen tettük. Üdvözl. — **Sch. I. Nagy-Kun-Madaras.** Az bizony pikáns könyv. Ami a többit illeti, kérjén egy levelezőlapot

akármelyik budapesti könyvkereskedőtől árjegyzékét, abból válogathat tetszés szerint. Ezen a helyen nem sorolhatjuk fel valamennyinek a címét. — **M. 85.790. sz. 1.** Bécsben a 4., 25., 61., 64., 68., 71. és 84. sz. és az 1. és 4. sz. bosnyák gyalogezredek, Budapesten pedig a 6., 23., 32., 33., 52., 69. és a 3. számú bosnyák gyalogezredek. 2. B. B. nem tanár, nem is volt sohasem. — **E. F. 6736.** Azokat a pályázatokat csak a *Posta-Közönlő* hozza, a napilapok nem. — **K. Béla. Budapest.** Akármelyik kávéházban megkaphatja a hivatalos lap kérdéses számát, tessék abban megkeresni. — **R. S. Szobok.** 1. Mind a két mondatforma használható s így el is fogadható. 2. A kértézet bünpöröl annak idején több könyv jelent meg, de egyik sem közli tárgyilagosan az esetet, a vótárgyalást pedig szórterint csak az akkori napilapok hozták, melyeket ma már csak a múzeumokban találhat meg. — **B. Z. Miskolc.** G. G. református vallású. Ez idő szerint Egerben lakik. — **E. Gy. Ipolyvágh.** Mária-Dorothea egyesületi sorsjegyei nem nyertek. Üdvözlétet közönlük és szeretettel viszonzunk. — **Imre. Zágráb.** Talán még ebben a hónapban publikálják, de a jövő hónapban bizonyosan. A névsort közönlük fogjuk. — **M. B. V.** A sorsjegyek számat csak megírta, azt azonban elfelejtette hozzátenni, *minő* sorsjegyekről van szó. Ismételt meg tehát a kérdést ezzel a kiegészítéssel, akkor szívesen utána nézetünk és válaszolunk. — **J. Szatmár.** Nagyon zavaros a kérdése, nem tudtuk megérteni. Irja meg világosabban, hogy mit akar. A verse pedig nem közölhető. — **Guido.** 1. Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság. V. Mária Valéria-utca 14. szám. 2. Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság. V. Ferenc József-ter 6. — **Juzsi.** 1. A behívót az illetékes hadkiegészítő parancsnokságtól kapja. 2. Annak több olyan jelensége van, amit egy figyelmes szemnek észre kell vennie. 3. Mióta a világ áll, az emberek minden időben vallanak szerelmet. Miért ne ilenék hát éppen a berukolás előtt! — **J. A. Pozsony.** Folyamodjék felvilágosítást az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz. A folyamodáshoz orvosi s lehetőleg katonai orvosi bizonyítványt kell mellékelni. — **Beteg. 1.** Azt a betegséget nem a fürdő gyógyítja meg, hanem az orvos és a jó, tiszta levegő. Magyarországon különösen ajánlható Marillavölgy és Stoós. Mind a kettő pormentes. 2. Kedvezőnyit is kaphat, ha folyamodik erre a fürdőigazgatósághoz. Vagyontalanságát mindenesetre ki kell mutatni. 3. Újabb rendeletet még nem adott ki a kérdéses dologban a közzét. miniszter. Ha adna is, az már csak a jövő iskolai évre vonatkozhatnék. — **83.520. számú előfzetés. 1.** Dienst-Reglement I. kötet 60 kr. II. kötet 54 kr. III. kötet 20 kr. 2. Organische Bestimmungen f. d. Infanterie 10 kr. 3. Wahrvorschrift II. kötet (mit Nachtrag) 65 kr. IV. kötet 40 kr. 4. Ehrenrühliche Verfahren 30 kr. 5. Exercier-Reglement f. d. Infanterie 60 kr. 6. Schiess-Instruction 25 kr. 7. Vorschrift über die Behandlung besonderer Personal-Angelegenheiten etc. 20 kr. de ez a könyv ez idő szerint nem kapható. Ha a postaköltséget is hozzáteszi a megírtárakhoz, a *Budapesti Napló* kiadóhivatala utján megrendelheti a könyveket **2759. sz. előfzetés.** Nem ismerjük a bajt, tehát nem is mondhatunk felőle véleményt. Annyi azonban bizonyos, hogy magyar orvos rosszul teszi, ha külföldi fürdőre küldi a páciensét, mikor nekünk is vannak gyógyfürdők, a melyek becsülettel versenyezhetnek a külföldiekkel. — **B. S. Kassa.** A lapot be kell jeleníteni megjelenése előtt, az illetékes közigazgatási tisztviselőnek, Kassán a polgármesternél. A bejelentésnek tartalmaznia kell a lap címét, a megjelenés idejét, a felelős szerkesztő, laptulajdonos és nyomdász teljes címét. Kaució, miután évenként csak négyezer megjelenő folyóiratról van szó, nem kell. A polgármesteri hivatal körülbelül nyolc nap alatt tudomásul veszi a bejelentést s akkor ugyanilyen uton, a polgármesteri végzés melléklésével, a postaigazgatóságnál kérelmezheti az 1 krajcáros hiriapblévkedvezményt. — **Nagykanizsai előfzetés.** A közepiskolai reformot néhány nappal ezelőtől bő kivonásban ismertettük, meltőztassék azt elolvasni s megtalálja kérdéseire a választ. — **E. S. Nagy-Becskerek.** Ez kérdés tárgya sem lehet. A fel tartozik orvosnak minden költséget megérteni, akár volt szükség az orvosra s az általa kizárólag arra az alkalomra beszerzett gyógy- és kötszerekre, akár nem. — **Kesz-hely.** Csak országos érdektől eseményekről kérünk (akkor is gyorsan) tudósításokat. A miiket eddig küldött, csak helyi érdekűek voltak, a mit nem is használtak fel. — **P. M. Eger.** Akármelyik kávéházban megtudhatja a vasúti menetrendből. — **Dáda.** Az a füzetek még nem jelent meg. Most van sajtó alatt. Annak idején mindegyik dohánytözsében megkaphatja. — **Vilma.** A betegség gyógyítható. Forduljon bizalommal dr. Dellinger Gyula tanárhoz, aki délelőttünkint az üllői-uti klinikai sebészeti osztályán, délután a lakásán (VII. Kerepesi-ut 52.) rendel. — **Ca. N. Kismárk.** A kinevezézet névsort közöltük, meltőztassék abban megkeresni. — **G. V. Budapest.** Aki a hülyégeket kiseri, az akár férfi, akár nő: garde des dames. — **Műkedvelő.** Vegye meg például Szécsi Ferenc *Legénybucsu* című monológját. — **M. M. 13. Barcsitelep.** Olyan névvel többen is vannak Budapesten, de hogy nevesek-e vagy sem, nem tudjuk. — **Halmi.** Szives ajánlatára sajnálattalra nem reflektálhatunk. — **Kis-Terence.** Már régebben válaszoltunk. Ha megkeresi, meg is fogja találni. — **F. J. P.** Szerzeze meg a Merkur bank és váltóüzlet sorsolási közönlőjét (V. Dorotty-utca 12.), az megbízható. — **85.333. sz. előfzetés.** Olyan nevé képviselőt igenis volt a mult országgyűlésen egyikén, de hogy az a kértézet alispán fia volt-e, vagy sem, nem tudjuk. Ezt legbiztosabban Békésmegye alispán hivatalánál tudhatna meg. — **M. Zs. Szászvár-Máza.** Meltőztassék a Fischer-féle porcellán és majolikagyárnál (IV. Bécsi-utca 3. szám.) kérdezősködni. oit bizonyosan tudni fogják.

KÜLÖNFÉLEK

Ninon dalaiból.

Inselkedve, nevetgélve
Sétálgatunk fel s alá.
Én Istenem, mit is szólna,
Ha valaki hallaná?

De a tenger sokaságban
Minden ember idegen,
Reánk tekint, tova szem
Közönyösen, hidegen.

Oh, hogy kutat, leskelődik,
Ha valakit sírni lát,
De a boldog emberekkel
Nem törődik a világ!

Szentessy Gyula.

† **Királynő és pásztor.** Az angol királynőt ünnepelték most nyolevanadik születése napja alkalmából, természetesen tehát, hogy az angol lapok ez alkalomból reminiscenciákkal kedveskednek a közönségnek. Ime egy epizód az angol királynővel: Mikor a még fiatal királynő Balmoral közelében a mezőn festegedett, egy paraszt suhanc vetődött arra, aki skót dialektussal rákiáltott a királynőre, hogy hogy siessen félre az utból, mert a nyájának kell a hely. A királynő ügyet sem vetett a goromba föl-szólításra.

— Halloo, leddies, wull ye gang? — kiáltotta torkaszakadtából a pásztorgyerek és nekihajította a nyáját a királynőnek.

— Nem tudod, kivel beszélsz? — kérdezte tőle a királynő udvarhölgye.

— Nem tudom, de nem is vagyok rá kíváncsi. Elég az hozzá, hogy ez az ut az én nyájam számára való.

— No, de a nyájad csak helyet fog engedni az angol királynőnek?

A legényke végig mustrálta a nyugodtan ülő királynőt és meglehetősen fitymáló hangon mondotta: — Hm, királynő? Bizony akkor másképpen is ültöközhetnek, hogy mindjárt meg lehessen tudni, kicsoda.

És mormogva tovább hajította a nyáját.

† **Dumas, a hipnotizáló.** Az öregebbik Dumas, ezt kevesen tudták róla, a mellett, hogy nagy író volt, még a hipnotizálásban is szép eredménnyel dicsekedhetett. És dicsekedett is. Mindenekelőtt bevallotta, hogy egészen véletlenül jött „magnetikus erejének” a tudatára, amikor egyik regényéhez tanulmányokat csinált. Aztán hipnotizált is többször és szívesen elbeszélte hipnotikus kalandjait. Egyszer Joignyben előkelő társaságban volt, ahol a magnetizmusról be-

szélgettek. Néhányan kétségbevittek a magnetizmust, s hozzájuk csatlakozott a háziasszony is. Dumas erre megkérdezte a háziasszonyt, vajjon átgondolná-e magát arra, hogy magnetikus álomba juttassa. Az urnó hajlandó volt erre, mire Dumas oda állt a széke mellé, segítségül hívta minden magnetikus erejét és megparancsolta neki, hogy öt perc alatt aludjon el. A háziasszony csakugyan el is aludt, s Dumas megkezdte vele a legosudaltosabb kísérleteket és ő minden parancsának engedelmesskedett. A jelen voltak feszült érdeklődéssel figyelték a jelene- teket, s csaknem borzongani kezdtek, amikor a kiltő egyszer csak egy csontpapírvágó kést adott a médium kezébe és így szólt hozzá:

— Ez egy élesre fent kés, ezzel meg fogja ölni a szomszéd szobában dolgozó varrónőt.

Azzal a kis szabad akaratral, amely még megmaradt, beszéli Dumas, a háziasszony ellenkezni próbált. Huzódott, belekapaszkodott a butorokba, hogy ne hulljon előre nemne, de neki csak akarnia kellett, s kezét a megjelölt irányban kinyújtania s az asszony ment előre. Szeme tágra volt nyitva s különben szelid, szép arca az izgatott lelkiállapottól sajátságos kifejezést öltött. Olyan volt, mint egy őrut, aki gyilkolásra készül. Dumas természetesen felköltötte, még mielőtt a megjelölt szobát elérte volna.

† **Az őskor feltámasztása.** Páris egyik munkánegyedében néhány héttel ezelőtt megjelent egy próféta, aki az ősembert dicsőítette és prédikálta az őskori életre való visszatérést, amikor az ember még nem használta a romlott kulturának az eszközeit. A dolog iránt, mint Párisban minden különös jelenség iránt egyáltalában, akadtak, akik érdeklődtek s a legközelebbi vasnapra kirándulást terveztek az őskori élet megkezdésére. Annyi bizonyos azonban, hogy a kirándulók egy civilizált kocsmában találkoztak, megerősítették magukat a romlott kultúra egyik produktumával, a pálinkával, aztán mentek ki ugyancsak a civilizált újkor egyik modern alkalmatosságán, vasuton Fontainebleauban. Ott fölkerestek mindenekelőtt egy erdőt és megkezdtek az őseletet. Az első kérdés ez volt:

— Hogyan táplálkozott az ősember?

Kenyér és bor volt a tarisznyákban, de mivel az erdőben tilos volt a vadászat, tehát a halászat rutákozott csak felhasználhatónak a táplálékszerzésre ősi módon. Az apostol vezényelt és mindenki helyet foglalt a folyó partján. A palackból horgászókészülékét csináltak.

— Ó borzalom! — kiáltott fel hirtelen az apostol — az ősemberek nem horgásztak, az ősemberek pusztá kézzel fogták a halat!

— De ahhoz mi nem értünk! — felelték a hívők.

— Akkor tanuljátok meg!

vább aztán mosolygott. Bemutatáshoz: „A, kiszti-hand”, bucsuzáskor: „Ó, kiszti-hand”, más megjegyzésre egyszerűen, „Kiszti-hand”, ez volt az egész szóbeszé. Az ő kalauzolásuk mellett végig-sétáltak aztán a piac-után, míg a zöld zsulugáteres ablakok mögül irigy pillantásokat vetettek reánk a városbeli lányok.

— A póstáskisasszonyok meg fognak pukkadni, ha nagysádot meglátják, — magyarázta a körjegyző. — Ők ugyanis a kőnesői társaság előtt abban a hirben állanak, hogy divat és viselkedés dolgában a fővárosi szokásokat követik. Csakhogy ők nyole évvel ezelőtt voltak utoljára a fővárosban, akkor is Budán, ahol az apjuk postamester. Most tehát, hogy egy igazi fővárosi kisasszony látogatja meg Kőnesőgöt, az ő tekintélyök teljesen elhomályosul.

— De én nem szeretnék kellemetlenséget okozni a kisasszonyoknak — szoltam nevetve. Schnell Adam megigazította a gallériját és jobb lábát felemelte. Különös tulajdonsága, hogy valahányszor bókot mond, felemeli a jobb lábát, grációzan, mintha azzal is segítené elmésségét.

— Ami nekik kellemetlen — szolt — az reánk nézve kétszeresen kellemes.

— Önök tulságosan elnézők.

— A, kiszti-hand, — mondta a „szép” Feri mosolyogva...

Később megnéztük a kaszinót is. A nagy teremben szóták tartani a vasárnapi táncmulatásokat, de hétköznapokon pálinkát és szeszes italokat mérnek benne.

— Ez a hely volna predesztinálva — mondta a körjegyző, csizmája zúrat vergetve, — hogy Kőnesőg előkelősége találkozt adjon egymásnak benne. De a társadalmi klikkek oly széthúzó...

Este felé járt már az idő, amikor haza hajtottunk Kőnesőgről. Gavallérimat teljesen meghódítottam és ők megígérték, hogy a napokban ellátogatnak Bács-Ujfaluba. Cigányt is fognak hozni, hogy annál jobban mulassunk.

— És ezenkörben éhen vesszünk?

— A horgászás után az apostol tüzet akart kicsiholdni kövekkel. De a társaság ezt is unalmasnak találta és elővette a gyújtókat. Amikor pedig a halakat megsütötték, megették, az apostol prédikációt akart tartani. De a hívők megfutmodtak — a kocsmába.

† **Cserébe.** Egy párisi szabónővel esett meg a következő kis kaland: Hosszabb utat tett omnibusz s utközben egy elegánsan öltözött fiatal ember szállt be a kocsiába, ujján pompás gyémántgyűrűvel s leült melléje. A szabónő sokáig bámulva nézte a briliánsok csodás ragyogását. A mikor kiszállt a kocsi-ból, nagy rémületére észrevette, hogy pénztárcája hiányzik. A pénztárca helyett nagy megütközésére a zsebében találta a pompás gyémántgyűrűt, amelyet az elegánsan öltözött tolvaj akkor vesztett el, amikor a zsebében kotorászott. A pénztárcaiban össze-vissza kilencvenkét frank volt, a gyűrű értéke pedig ezer-öttszáz frank. Az az ur, aki ott felejtette a zsebben a drága gyűrűt, aligha fog jelentkezni.

† **A cseléd becsülete.** Françoise Mistron Arrasban, amikor a cselédjét elzavarta a házából, tanuk előtt tolvajnak nevezte őt. A cseléd, ugylátszik, ártatlannak érezte magát, mert panasz tett a volt asszonya ellen, akinek aztán a következő kis elő-adást kellett meghallgatnia:

— Tekintve azt, hogy a tolvajlás vádját semmivel sem lehet bebizonyítani, tekintve azt, hogy cselédek, akiknek nincs egyebük, mint munkaerejük és becsületes nevük, amelyet meg kell védeni a számkura s jussuk is van arra, hogy a becsületüket ne bántsa senki, amíg csakugyan becsületesen viselkednek, tekintve azt, hogy a vádlottat ezekkel a szociális alapelvekkel meg kell ismertetni, — a bíróság a vádlottat ötven frank kártérítésre ítéli becsület-sértés miatt.

Arrasban ezek után az ártatlan cselédnek nem is igen fogják banni, ha asszonyok tanuk előtt tolvajnak, s mi egymásnak fogja őket nevezni.

† **A világ legkisebb énekesnője.** Észak-Amerika, amely sok mindenben nem cserelne a vén Európával, néhány hét óta azzal is dicsekedhetik, hogy ővé a világ legfiatalabb énekesnője. Mindent bizonyít a tény és azért nem vitathatja el senki, hogy az Egyesült-Államokban egy két esztendő kis leány lép föl mint énekesnő és énekével elragadja a közönséget. A kis Milored Estelle Bryer azonban sem az ábécé titkaiba nincs beavatva, sem a kóták jegyeit egymástól megkülönböztetni nem tudja, hanem hal-lása, az van csudálatos és a mellett kedves csengő hangocskája. Azonkívül a szótak tisztán mondja ki

... De így, vacsora után, amikor a gyönyörűn tiszta csillagos égboltozatra bámulok, különös vágyódás fog el valami ismeretlen utó-érhetetlen dolog, magam sem tudom, mi után. A közjegyző és a patikus, meg Loránthék és az egész pusztá nevelésesen egyszerűnek és kiesiny-nek tűnik fel. Olyannak, mintha börtönként zárna magába, holott lelkem egy lobogó csillag sugarain elröpül innen, messze... világtalan világok végére... és néha Budapestre is...

Május 5.

Itt van a csodaszép május hónap és annyi a zöldség körülöttem, hogy magam is zöldülni kezdek már... Ez a pusztai élet éppenséggel nem mondható változatossan... Margit és Aladár egyebet sem tudnak, mint a maguk boldogságáról beszélni. Az öreg Loránt minden nap kezteséskölés és hat-szor mondja el ugyanazt a bókot... A nagyszony nemanynira kedvesen, mint házsártosan szörtölködik vele... Unom már, hogy mindenki kedvem keresi és azt kérdezi, hogyan érzem magamat?... Ha még egyszer kérdezi valaki, goromba leszek hozzá. És ez az egész pusztai élet... Reggel fölkelni, este lefeküdni, közben sokszor és jó ét-vágygal itkezni, ebből áll az egész. No meg egy kis csillagvizsgálás szénailattal és ábrándozással vegyítve! A libák gágognak, a bárányok bégetnek, a borjúk bögnek, ma is éppen úgy, mint első napon, a mikor láttam őket. Végre is, ha az ember nem hall egyebet, mint gágot és bégetést, szükségét érzi némely emberi hangok-nak... De az itt nincs. Hiszen ezek nem emberek, maguk is átalakultak már ebben a mély-séges csöndben és nyugalomban. Vágyakat, izgal-makat, harcot nem ismernek. Olyan elégték és olyan boldogok, hogy kényelmetlenül érzem ma-gam közöttük. Halálosan unatkozom, melleleg... Homok Menyhért, Schnell Adam, Zöld (a „szép”) Feri és a többi, libák, juhok és pulykák, tanyai idill és boldog szerelem, kérlek, hagyjatok egy kissé magamhoz térnem...

REGÉNY.

MARIETTE.

(13) — REGÉNY. —

Írta: MARTOS FERENC.

Lovaeskám szánakozva néz, mintha kérdezné, mi bajod urnóm? Bob ckos kis fejét hízelegve csuszattja ülemben... Ugy pihenek, pereekig, órákig. Nem számolom az időt. Nem gondolkodom. Csak nézek a sűrűségbe és hallgatom az erdő titokzatos hangversenyét. Aztán hazaiügetek és rendszeren igen jó étvágygal érkezem az ebédhez, vagy a vacsorához.

Április 29.

Kezdek vágyódni emberek után. Loránthék ugyan igen kedvesek, de nem tulságosan mulatatók. Ők maguk is érzik a szükségét, hogy szórakozást szerezzenek számomra, hát ma behajtottunk Kőnesőgre. Kőneső ugyanis mezőváros, mintegy másfél órányira Bács-Ujfalutól. A bácsi kijelentette, hogy ott nagyon jól fogunk mulatni, mert értesítette a gavallérokat, hogy várjanak bennünket a kaszinó előtt. A gavallérok tényleg vártak bennünket. Schnell Adam, a patikus, Homok Menyhért, a körjegyző, és Zöld, vagy másképpen a „szép” Feri, az al-jegyző. Ők hárman képviselik Kőnesőgön az arany fiatalágot. A körjegyző elhízott, veres orru, őszül agglagényi, csizmában jár és egy lovaglópálával yeregeit folytonosan a csizmája szarát. Schnell Adam a divatos eleganciát képviselte sárga nadrágjával és fekete gérokjával. Egészen kifogástalanul volt öltözve, de a gallériján egy nagy peccsöt volt és ez tönkre tette a hatást. A szép Feri volt a legkedvesebb; ő nem beszélt senkihez többet, mint: „Kiszti-hand”. To-

s a repertoárjában már nagyon sok népszerű dal szerepel. Szóval Amerikában a hangversenyteremben is megkezdődött már a cirkusz.

† **Az új szakácsnő.** *Uruló:* Reggel hét órakor szoktunk reggelizni.

Az új szakácsnő: Igen is nagy sága, kezit csókolom, de azért ha el találék aludni, azért csak tessenek nyugodtan nélkülöm megreggelizni . . .

† **Önfeláldozás.** — *A házigazda:* Tudja már a feleségem, hogy elötörtem a vázát?

A cseléd: Nem, magamra vállaltam a dolgot.

A házigazda: De Mari . . .

A cseléd (jó szívvel): Azért a pár garasért? . . . Aztán én nem kapok érte ugye verést . . .

KÖZGAZDASÁG.

ipar és kereskedelem.

A gyümölcsértékesítés érdekében. A földmiveltésiügyi minisztériumban ma Kiss Pál államtitkár előkeltte alatt ankét volt, amely a gyümölcs-értékesítés kérdéseivel foglalkozott. Az ankétan az ország különböző vidékeiről mintegy negyvenen jelentek meg. Tízszáz László köszönetet mond az értekezlet összehívásáért és kifejti, hogy a szövetkezeti uton tartja csak elérhetőnek a sikert. Gróf Benyószky Sándor a gyümölcstermelés hiányával foglalkozik. Uray Imre a tarifák leszállítását, Krakkóban és Varsóban eladási raktárak föllállítását sürgeti. Ugron Gábor javítandónak tartja a gyümölcsnek a vasutakon való szállítási módját. Szervezni kellene a bel- és külkereskedelmet és ahol szükség van, bizományosokat kellene szerződtetni. Mihályi Péter egy gyümölcsértékesítő szövetkezet létesítése mellett érvel. Forster Géza a jelenlegi oszmagolás és osztályozás silányságáról szól. Szegedy György a kecskeméti gyümölcskereskedelemben szerzett tapasztalatait adja elő. Csizler Nándor a termelők megbízhatatlanságát hangoztatja. Ez a silányság az oka annak, hogy még a saját piacainkat sem elégíthetjük ki. Parlagi Ferenc a helyes oszmagolást, a gyümölcskereskedelem szervezését, a fuvardíjak leszállítását, a szállítmányok gyors továbbítását és a csomagoló anyagok olcsóbbá tételét sürgeti. Tokaji László a gyümölcsökvetítő ügynökök kiküldését ajánlja. György Endre nem hiszi, hogy a létesítendő szövetkezet segíteni tudjon a meglévő hiányokon. Végül az elnök összegezte az elmondottakat és köszönetet mondott a megjelenteknek.

Az Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére. Ó császári és királyi fensége József főherceg védnöksége alatt vasárnap ó hó 28-án tartotta meg báró Nikolics Fedor világságos belső titkos tanácsos előkeltte alatt helyiségeiben (Erzsébet tér 1.) VI. rendes közgyűlést. A bemutatott üzleti jelentés

hangzatos szavak nélkül, de annál hibebeben tükrözi vissza az intézet folytonos fejlődését, amelynek valóban tekintélyes arányai annál is inkább méltánylandók, miután a társaságnak, amely tudvalevőleg alig hat év előtt a katonai szolgálat esetére való felállítását a monarchiában meghonosította, ma már biztosítási állománya immár 33 millió koronára rug, ez oly szám, amelyet biztosító társaság tudunkkal ily rövid idő alatt még el nem ért. A jelentés adatait egyebekben is csak újabb haladásnak ad-jék tanujelét; így a többi között kiténik azokból, hogy a díjbevétele az elmúlt évben 1.404.741 korona 19 fillérre rugott, míg kamatokban és irásdíjakban 136.182 korona 29 fillér lón bevétele; a díjtartással 1.621.718 korona 61 fillérrel gyarapított az ezzel 3.966.230 korona 5 fillérre emelkedett. A kiadások ezuttal is normális határok között maradtak s dacára az üzlet nagymérvű terjedésének nem mutatnak lényeges többletet, amint hogy az igazgatóságnak a takarékoság különben is vezérelve, ami abból is kiténik, hogy szerzési jutalékok a biztosított tőkének cseppán 1.429%-a, míg beszedési jutalék címén a díjbevételek cseppán 1.77%-a adatot ki. A mérleg 62.712 korona 55 fillér nyereséggel zárul, amelyből 11.000 korona a részjegytöke alap-szabályszerű kamataira, 5.044 korona 36 fillér leírásokra fordított, míg a 46.668 korona, 19 fillér maradék új számlára vitetett át. A közgyűlés végül köszönetet szavazott egy a központi választmány, valamint az igazgatóságnak önzetlen és ügybuzgó fáradozásáért s báró Nikolics Fedor s dr. Münnich Aurél elnökök éljenze kérték oszlott szét.

Borkereskedők értekezlete. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a szálló-tulajdonosok, kereszmárosok és vendéglősök budapesti ipartársulatát, nemkülönbön a borkereskedelemnek kiváló képviselőit értekezletre hívta egybe, amely ma Hútl Tivadar alelnök vezetése alatt tartott ülésében behatóan tárgyalta a borkereskedelem szervezésének ügyét. Mindenekelőtt felmerült az a körülmény, hogy a borértékesítő mozgalomnak egyik főkiinduló pontja a földmiveltésiügyi miniszternek az utolsó költés-gyűlési vita során tett nyilatkozatában található fel, amely szerint a budgetgyűlés lefolyása után első teendője lesz a borértékesítés ügyét kezébe venni és pedig óhajtaná ezt a kérdést egy központtal, lehetőleg a mintapince szövetkezetével kapcsolatba és az egész ország szövetkezeti alapon összeköttetésbe hozni, úgy hogy ebben minden község részt vehessen; továbbá kijelentette, hogy azon a 23.000 frton feül, mely a borértékesítés előmozdítására két címen van a földmiveltési tárca költségvetésébe feívve, a mintapincek átalakítására és ezzel kapcsolatban a szövetkezetek létesítésére a pénzügyminiszter körül 100.000 forint hitelt bocsátott rendelkezésre. A mintapince eddigi működése a miniszter szerint sokkal szűkebb körben mozgott, semhogy az egy országos intézmény feladatának megfeleljön, s minthogy annak oka főleg a mintapince jelenlegi szervezeteiben s a rendelkezésre állott eszközök elégtelenségében rejlett, a miniszter ez intézmény megfelelő átalakítását, szélesebb alapon való újjászervezését s esetleg a vidéki pinceszövetkezetekkel való összekapcsolását tervezi. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a borértékesítés országos szervezésére részletesen kidolgozott javaslatában, amelyből az tűnik ki, hogy itt egy az állam által megszemenő anyagi és erkölcsi támogatásban részesülő nagy üzleti vállalatról van szó, egyebek

között azt kívánja, hogy a szőlőgazdák közszégi szövetkezesi szervezék meg a székhelyükön és környékükön az italmérést és e törekvésükben a kormány által támogatassanak. E célból kéresek fel a földmiveltési miniszter, hogy ez a támogatás az italmérésről szóló és a képviselőház előtt fekvő törvényjavaslatban törvény utján biztosítsassék.

A kamari értekezleten mindezekkel a törekvésekkel szemben hangsúlyozták, hogy nem eshetik kifogás alá, ha a szőlőgazdák szövetkezeti alapon szervezkedve, akár a borértékesítéssel is foglalkoznak. De helytelen az olyan mozgalom, amely arra törekszik, hogy egyik foglalkozási osztály a másiknak rovására, állami, vagyis az összes honpolgárok adóilléréiből adott segítséggel, mindennemű anyagi és erkölcsi támogatással előnyben részesítsassék. A vendéglős ipar szempontjából különösen aggodalmas az O. M. G. E. az a törekvés, hogy az italmérési engedélyek a termelők szövetkezeteinek adassanak, sőt hogy ez törvény által számukra biztosítsassék. A ily egyedülről egyenlő volna a vendéglős iparnak kártalanítás nélkül való kisajátításával és sok ezer adófizető polgárnak egzisztenciáját tenné tönkre. A borkereskedelemszempontjából pedig különösen megfontolandó, hogy a mintapincének nagy anyagi áldozatokkal való átalakítását és az egész országra kiterjedő szerves kapcsolatot létesítést tervezik, amiben az erdekelt kereskedelmi körök azt a törekvést látják, hogy a borkereskedés az egész országban az állam fokozott anyagi és erkölcsi támogatásával, a hivatalos tekintély és befolyás nagymérvű érvenyítésével a borkereskedők kezébe egészen kivéteessé és a szövetkezeti alapon országosan szervezett termelők kezébe adassék. Felvetették azt a kérdést, vajon minő okok vezérleheték a földmiveltésiügyi kormányt ebben az eljárásban. Kifejezést nyert az a nézet, hogy a miniszternek nem lehet az a célzata, amit a gazdák neki imputálnak, hogy ezzel a borhamisításokat hathatósan meggátolja. Mert hiszen a miniszter előtt sem lehet ismeretlen az a köztudomású tény, hogy a termelők közt s kiváltéppen a kisebb gazdák közt is — kiterjedt borvidékeken — évek óta nagyban üzik a borknak, különösen vizzel való meghamisítását. Erre nézve számos példát hoztak fel az értekezletben. Elegendőnek látszik e részben arra a legújabb időbeli ekláns példára hivatkozni, hogy a belügyminiszter egyik borkereskedőt elmarasztaló ítéletében súlyosított körülménynek vette, hogy az ítéletben megnevezett borvidékeken a gazdák általában gyakorolják a borknak vizzel való meghamisítását és a kereskedő mégis tudatosan ott vásárolt be. A borkereskedésnek a termelők szövetkezeteiben való koncentráltása tehát nem szüntetné meg a borhamisításokat, hanem azt eredményezné, hogy a meghamisított bork részére a szövetkezetek utján esetleg nagyobb forgalom biztosítatnék. A borhamisítások megszüntetése, amelyet a szolid kereskedelmi körök maguk is és a kamara évek óta kitartóan sürgettek, e körök megyűződése szerint csak egy minden tekintetben jó közigazgatás oly működésétől várható, amely az elegendő módot nyújt törvény szerűen és pártatlanul mindenkire, a kereskedőre épp úgy, mint a borhamisító termelőkre egyenlően alkalmazza.

Az értekezleten hangsúlyozták továbbá, hogy az államkormány, amely pártatlanul áll az egyes osztályok és érdekcsoportok fölött és éppen ezért az egyiket a másikkal szemben igaztalan előnyökben nem akarhatja részesíteni, bizonyára távol van annak a másik célzatnak még gondolatától is, amelyet bizonyos oldalról az egész mozgalomnak már eddig is tulajdonítanak, hogy állami támogatás közreműködésével a termelők egyedülrésége, állami protektív és védett borkereskedése, egy minden községre kiterjedő országos borking létesítsassék. Az államkormány bizonyára nem tekini feladatának azt sem, hogy a versenyviszonyokat az egyik osztály előnyére felforgassa és így okot adjon széles körök, egész foglalkozási ágak jogos elkeseredésére. Annal kevésbé lehet ezt feltételezni, mert az eddigi tapasztalat is azt mutatja, hogy minden ily hivatalos üzleti szervezés kísérlete hiabavalóan bizonyult. Minden szervezet, amelyet bürokratikus alapon, kereskedelmi elvek és kellő mozgékonyaság nélkül kereskedelmi terep eddig felállítottak, már nehézségénél fogva sem tudott jelentékeny, számottevő sikereket elérni. A borértékesítés terepét erre a mintapince. Országos segély és egyéb jelentékeny anyagi, meg erkölcsi támogatás, hivatalos protektív és társadalmi terep folytatott agitáció mellett is cseppán minimális, az általános borkforgalomban számba sem jöhöt eredményeket bírtak ezzel elérni. Az értekezlet bevarja a júniusi ankét eredményét és attól teszi függővé az akció további sorsát.

Vajtermelői központok. A baranya- és tolnamegyei községi tejszövetkezetek küldöttjei tegnap délelőtti értekezletre gyűltek össze Szegedre. Az értekezletet Sierrán Janos országos közigazdasági felügyelő nyitotta meg és beszédesen kifejtette, hogy a vaj minőségének és kivitelképességének biztosítására a vajtermelői központok felállítása okvetlenül szükséges. Többek hozzájárulása után az értekezlet elhatározta a vajtermelői központok felállítását és kimondta, hogy az első központot Dombóváron fogja létesíteni.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 16.25 forint pénzben, 16.50 forint áruban. Ebben az irányzat változatlan. A kontingentált kész-
áru 16.80 forint pénzben, 17. — forint áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 503 darab juh. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 21½ — 22½ krajcár, páronként 19 — 21 forint, középmínőségű ürü 20 — 21 — krajcár, páronként 16 — 18 forint, anyajuhok legjobb minőség — krajcár, páronként 1. — forint, kivételesen — krajcár, rackajuhok I. sz. minőségű — krajcár, páronként — forint, kiverési juhok — krajcár, páronként — forint. A szükséglet igen csekély minőségűre a

Georgine Mariettehez.

Május 10.

Édes kicsikém,

Bár, miután bucsuzás nélkül távoztál tőlünk, meg sem mondvá, meg sem üzenve, meg sem írva, hová, mikor, meddig, csak úgy, mint a mesebeli tündér, kód előttem, kód utánam, bár mondom, ezért nem is érdemled meg, hogy busuljunk utánad és foglalkozunk szivecskéd affaire-jével, mégis fölkereslek, ime, hosszukás betűim-mel. Lásd ebből, hogy én jobb barátod vagyok, mint te és jobb barátod vagyok, mint amilyen-
nek hittél.

Nos tehát, chérie, megtudván édes mamádtól, hogy a pusztai idillt élvezed mostanában, sietek tudomásodra hozni, hogy Miklós, kétségbe-
esve, (nem tudom, miért?) savanyúan a világ-fájdalomtól és feketén a nógyülettől, (bizonyosan tőle sem bucsuztál, kis udvarias!) nagy külföldi utazásra készül. Tegnap volt nálunk bucsuzásra és ha jól emlékezem, a jövő héten indul. Egy esztendőre, vagy még tovább, lesz távol.

Nem akarom hosszán zavarni kellemes szórakozásaidat, azért befejezem soraimat. Ezt a dolgot, szivecskéd német fonalait ismervén, meg kellett írnom. Egyébként nem tanácsok semmit. Tégy a legjobb belátásod szerint.

Nagyságos Tamássy Gedeonnának.

Budapest.

(Távirat.)

Május 11.

Este érkezem. Várjatok a keleti pályaudvar-nál. Értesítsétek Georginet is érkezésemről.

Mariette.

Mariette naplója.

Május 14.

Tegnap kellett volna találkoznunk Georgine-éknál. Georgine egészen bizonyosan ígérte, hogy ő ott lesz . . . hiszen beszélnem kell vele

utazása előtt . . . s az én utazásom is, ki tudja, meddig fog tartani? Ha mérlegelem az eseményeket, amelyek hazaérkezésem óta történtek, azt kell hinnem, hogy minden célzatosan, előre ki-gondolva s ügyesen megvalósítva, történik. A pályaudvaron mindnyájan várna, Georginéal együtt, aki mintha csak kerülte volna, hogy egyedül maradjon velem. Így, természetesen, mindenről beszélhetünk, csak arról nem, ami legjobban érdekelt. Az édes mama első szava hozzám, hogy még ezen a héten elutazunk a fővárosból . . . Nagy utazást teszünk, a Rivierán, tengeri fürdőkön, s Isten tudja hol . . . és azért okosan tettem, hogy hazaérkeztem, csomagolani . . . Georginet kérdeztem, hogy mikor látogathatom meg, fontos beszélni valóm volna vele. Ő azt feleli, másnap ne jöjje, mert nagy do-logban van. Csomagolnak, szintén. Eszakra utaznak, Ostendba. Hanem egy-két nap mulva, akkor majd kényelmesen cseveghetünk . . . És ma végre dobogó szívvel fölkeresem . . . otthon ta-lálom . . . egyedül . . . És azt adja hírül, hogy Miklós már elutazott. Száraz, rideg hangon mondta, mintha csak az édes mamával beszél-tem volna, aki, képelem, hogy retteg ettől a dologtól. Elutazott, hová, nem tudja. Meddig marad, bizonytalan. Üzenete nincs, . . . azaz hogy, mégis . . . ezt a fenyegető csokát küldi nekem . . . S ideadott egy kis tülevél galyat.

Ez hát a vége? Elutazott s én is elutazom és talán soha sem látjuk egymást viszont. Az én kis regényem ugyan nem sokáig tartott. És most jön a próza, sivár, unalmas, hétköznapi . . . Az egész hosszú, kétségbejött hosszú élet, órák, napok, évek, évtizedek . . . mint a mesebeli óriás, tornyosul föl a jövőndő előttem, s mint törpe, fekszősöm lábainál, tehetetlenül, közönyö-sen, fásultan. — Ki tudja, mit hozhat a jövő? mondja Georgine, homlokomat csókolva. Mindent, de a multat többé vissza nem hozhatja . . .

(Folytatása következik.)

85 darabos 13.—13.25 forint. Szilvács: szilvóniai 14.—14.50 forint, szerbiai 13.25—13.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsede.

Az előzőszen nagyobb visszavásárlásokra való tekintettel a depresszió megszűnt. A kiegyezési válságot is nyugodtabban itélik meg a tőzsédn.

A déli tőzsde csendes. A zárlat szilárd, tartott.

Eős, május 29. (Magyar értékek zárlata.) 4% arany járadék 119.50. Tízmi és szegedi kölesön sorsjegy 138.40. Magyar vasúti kölesön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasúti állami kölesön 120.10. Magyar leszámloló pénzváltóbank 267.—. Rímamurányi vasútrészvény 307.—. Magyar koronajáradék 97.—. 4% os Magyar földterhm. kötvény 95.20. Magyar hitelbank részvény 385.75. Magyar nyeremény kölesön sorsjegy 160.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 186.25. Magyar kereskedelmi bank 1417.

Bécs, május 29. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjádék 100.75. 4% os osztrák aranyjádék 120.15. 1860-iki sorsjegy 139.25. Osztrák hitelsorsjegy 200.25. Angol-osztrák bank 152.75. Bécsi bankkegyesület 278.75. Osztrák-magyar bank 915.—. Déli vasút 55.30. Dunagőzhajózási részvény 430.—. Dohányrészvény 140.—. Császári és királyi arany 5.76.—. Német bankváltók 88.92. 4% os ezüst járadék 100.35. Osztrák koronajáradék 97.—. 1864-iki sorsjegy 197.—. Osztrák hitelintézeti részvény 357.25. Unionbank 317.50. Osztrák Länderbank 242.—. Osztrák-magyar államvasút 356.38. Elbavölgyi vasút 262.50. Alpesi bányarészvény 237.50. 20 frankos arany 9.55.—. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramway 498.—. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 29. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde egyenlőtlenül nyílt meg. A mai és holnapi new-yorki tőzsdehiánya miatt az amerikai értékek igen csendesek voltak. A párisi piactól függő értékek a holnapi elsőbbségi nyilatkozatok renyhék voltak. Spanyolok Londonra szilárdak. Bankok igen csendesek. Kohórézvények ma előtérben állottak a rajnavideki jelentések következtében, hogy a Thomas-vas árárt újra emelik. Laurakohó 1 százalékkal emelkedett kedvező évnegyedes jelentés reményére. Vasutak nagyjából jól tartották magukat. Utlimópénz 5% o. Magánleszámlolási kamatláb 3% o.

Berlin, május 29. (Zárlat.) 4% os papírjádék —. 4% os osztrák aranyjádék 101.75. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 97.15. Osztrák-magyar államvasút 152.50. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 169.55. Magyar vasúti beruházási kölesön 102.30. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 198.25. Általános villamosági Edison 297.90. Gelsenkircheni 204.50. Laurakohó 271.50. 4% os ezüstjádék 100.10. 4% os magyar aranyjádék 100.30. Osztrák hitelsrésvény 223.40. Déli vasút 26.10. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegy 216.05. 4% os új orosz kölesön 100.50. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 95.10. Magyar hitelbank —. Dynamit Trüst 178.40. Harpeni 201.90. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 29. (Zárlat.) 4% os ezüstjádék 99.80. 1880. sorsjegy 147.25. Déli vasút 26.—. 4% os osztrák aranyjádék 101.25. Osztrák hitelsrésvény 223.—. Osztrák-magyar államvasút 151.75. Olasz járadék 95.40. 4% os magyar aranyjádék 100.20. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, május 29. (Zárlat.) 4% os papírjádék 100.30. 4% os osztrák aranyjádék 100.10. Magyar koronajádék 97.30. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasút 26.10. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.05. Bécsi bankkegyesület 138.—. Villamos részvény 159.90. 8% os magyar aranykölesön 85.40. 4% os ezüstjádék 100.10. 4% os magyar aranyjádék 100.20. Osztrák hitelsrésvény 222.80. Osztrák-magyar államvasút 151.90. Északi. vasút —.

Bécsi váltóár 169.55. Párisi váltóár 811.33. Unionbank 160.—. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Páris, május 29. (Zárlat.) 3% o francia járadék 102.07. Olasz járadék 95.80. Osztrák-magyar államvasút 776.—. Francia törleszt. járadék 102.07. 4% os magyar aranyjádék 102.50. Török dohányrészvény 302.—. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járadék 102.57. Osztrák 1864-hitelintézeti részvény 1215.—. Déli vasút —. 4% os osztrák aranyjádék 101.90. Ottomanbank 592.—. Párisi bankrészvény 1105. Alpesi bánya részvény 500.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 29. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg hízott (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 45—45 1/2 krajcár. Öreg közep páronkint 300—400 kilogramm terjedő sulyban 45 1/2—46 krajcár. Fialat nehez (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban 48 1/2—49 krajcár. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm való sulyban) 48—49 1/2 krajcár. Fialat könnyű páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 49—50 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) — krajcár. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) — krajcár. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachel). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 47 1/2—48 krajcár. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 47—47 1/2 krajcár. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 46—47 krajcár. Sertésleltetés május 27. napján volt készlet 47.908 darab, 1899. május hó 27. napján felhajtott 953 darab, 1899. évi május 28. napján elszállított 1435 darab, 1899. május 29. napjára maradt készletben 47.426 darab.

Napirend.

Naptár. Kedd, május 30. — Római katolikus: Ferdinánd. — Protestáns: Nándor. — Görög-ország (május 18.) Pét. D. vt. — Zsidó: Szivan 21. — A nap két reggel 3 óra 53 percek. — Nyugazik este 7 óra 30 percek. — A hold két este 11 óra 38 percek. — Nyugazik reggel 7 óra 34 percek.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 4—5-ig. Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) délelőtt 8 óratól. Sorra kerül az idegenek közül 170 ember. Az országos nemzeti szövetség igazgatósági ülése este fél 7 órakor (József-körút 72. sz.). Nemzeti Múzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Tavaszi nemzetközi tárlat a műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 50 krajcár. A Nemzeti Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9-től este 9-ig, a Kossuth Lajos-utcai Czirákypalotában. Belépő-díj 20 krajcár.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja, nyitva délelőtt 9—1-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva este fél 7 órától fél 9 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódolói dísztelepülés. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-piaci központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepponokon délelőtt 9 órától 12-ig. Allatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, május 29.

A légnyomás maximuma Angolország fölött helyét megtartotta s egyáltalában Európa északnyugati felében magas a nyomás. Az alacsony légnyomás Olaszország, az Adria, Magyarország és Balkán fölött van, minimuma Magyarország fölött.

Az idő Európa északi, északnyugati, nyugati vidékein tulnyomóan szaraz, míg déli, délkeleti vidékein esős. A hőmérséklet a kontinensen általában alacsony.

Hazánkban az eső ismét országos volt (Zombolya és Nagylak zivatart jelent), az eső helyenkint — különösen délen és keleten — igen bő volt. Az ország északi és nyugati vidékein igen élénk északi, északnyugati szelek fújnak. A hőmérséklet alacsony.

Küldés: Élénk északnyugati szelekkel hűvös és esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Dunna, Tisza, Körös) and water level measurements for different dates (május 27, 29, 30).

Tavaszi és nyári évad 1899. Valódi brünni szövetek. Eny 3-10 méter hosszú szelvény. 2.95, 3.70, 4.50 frt job. 6.— és 6.90 frt jobb. 7.75 frt finom. 8.65 frt legfinomabb. 10.— frt legeslegfinomabb. Siegel-Imhof Brünnen. Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgáltatásról kezeskedünk.

GUMMI és hálhagy tucaonként 2 frt 3, 4, 5—10 frtig. Capote ameri caine (rövid) 2—6 frtig tucaonként. Női különlegességek 1.80—2 frtig darabja. Női óvszivaoskák tucajta 2—8 frtig. Minta-gyűjtemény urak számára (25 drb) 5 forint. Rendelvények rögtön és titoktartás mellett szállítottnak. Rothauser M. Ignác és fiai Budapest, Király-utca G.N. sz.

Használjunk csak DALLIA kerékpárokat, mert a „Dallia” gépek lopás és baleset ellen biztosítva vannak a Nonzeti baleset biztosító társulatnál. EICHORN EMIL kerékpárgyára BUDAPEST, VII., Izabella-utca 5. Árjegyzék ingyen.

Egészségi fehérmemű chappe- és bourett-selyemből, a bel- és külföldi számos orvosi tekintélyektől a legjobb és higiénie legtekintetesebb alsóruhának javallva és elismerve, nélkülözhetetlen mindenkinél, turistáknak, sporthoz és utazáshoz, nyáron és télen is megfelelő minőségben hordható. rendkívül tartós, könnyen mosható, 2-50 krtól feljebb minden árban kapható. Nagy választék a legegyszerűbbtől a legdivatósabb mintáig. Valódi minőségben kapható a selyemfehérmeműgyárban: Pohrer & Huscher, Asch, Csehország. Saját gyártmányú női- és férfifehérmemű, női bluzok. Saját szövőgyár. Eladás méterenkint. Tessék ingyen és bérmentve Aschből képes árjegyzéket, mintákat stb. kérni.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAPPAN PAPPAN PAPPAN. 1. Összehajtható vasúti 3. macraclon 10.—. 1. drb. rouge paplan 1.70. 1. cachmir paplan 2.50. 1. satin cachmir paplan 3.50. 1. atlasz cachmir paplan 4.80. 1. atlasz selyem paplan 7.50. 1. fodros atl. seleg. paplan 12.—. 1. jó vászon agylepedő 1.20. 1. drb. jó vászon chilton paplan lepedő 1.80. 1. drb. fanel takaró pokróc 1.50. 1. drb. jó idekőcs 1.50. 1. acél sodrony ágybetét 5.—. 1. tengorifü fejtálcák 1.—. 1. levarott számszék 2.30. 1. macraclon 3.30. 1. Crinde Africai matrac 4.50. 1. löszér 12.—. 1. párnázott ruganyos matrac 15.—. 1. nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50. 1. ablak tunis függöny 1.50. 1. bouret agyterítő 2.20. 1. futásosgyep méterenkint 25 krtól 4 frtig. GICHNER JANOS és TÁRSA paplan, matrac és hártárolóru grátosok, szőnyeg, függöny, ágycs és asztaltartó stb. nagy vá. asztalban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tartozó árukat kérés nélkül, vagy a pénz visszajaduk.

Magyar Könyvtár. Szerkesztő: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiald). A legújabb számok a következők: 113. Papp Dániel. Utolsó szereltem és egyéb elbeszélések. Papp Dániel kétszékűvel egyike a legújabb magyar ebeszélő irodalom legkiválóbb műveifnek. Gondolatelmélyég, eredeti életfelfogás, eleven, művészi stílus teszik ereyénét. 114. Mollière. A botanikail dokt. R. Vigjáték három felv. Ford. Gabányi Árpád. Mollière ez egyik legnépszerűbb és legdivámabb darabját Gabányi kitünően ültette át magyarra. 115. Virág Benedek válogatott költeményel. Bovezotte és jegyzetekkel ellátta Zilinszky Aladár. A magyar klasszikus iskola a legelső kiválóbb költőjének minden tekintetben sikerült kiadása. 116. Murai Károly. Mese-mese. Nem gyermekmesék, hanem a népszerű szerző derült világnézetének a mese köntösében való megnyilatkozásai. 117. Dr. Korchmáros Kálmán. Kerékpáros káté. E számos képpel ellátott füzet minden magyar kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen. A kerékpárral való bánást, a nagyobb turokhoz való készülést stb., szóval mindent alaposan és világosan megmagyaráz. Megrendeléséknél elegendő a füzet számát jelezni. Egy-egy füzet ára 15 kr. Minden füzet egyenkint kapható. Megrendelhetők: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám. Teljes jegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. OGAK 2 frtól a nélküli, hogy a gyfő szápadlással s a nélküli is (hidmunka). Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — Fogkoronák gyökerekre illesztetnek, melyek a szápadlást feleslegessé teszik. Fogorvos Dr. NEUFELD. Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám. Vasár- és ünnepponokon d. v. k. k.

Színházak, szórakozó helyek.

A MAGYAR KÖNYVTAR

120 száma:

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

Közönyt közönnnyel.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Moreto. Spanyolból fordította Györi Vilmos. Zenéjét írta Nikólios S. Személyek:

A gróf	Egrosy	Bearne	Horráth
Diana	P. Márkus E.	Gaston	Pálfi
Cinthia	Gerő L.	Polilla	Zilahy
Fenissa	Kecseri I.	Laura	Nagy I.
Carlos	Mihályfi		

Kedzte 7 1/2 órákor.

Szerdán Bónós szerelem. Csütörtökön Válság előtt. Pénteken A nők barátja. Szombaton Fehér nász. Vasárnap Zách család.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

Kukuska.

Lírai dráma 3 felvonásban, 4 képben. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc. Szövegét írta Falzari Félix. Fordította Várady Sándor.

Személyek:

Szergő	Ney D.	II.	Kertész
Anuska	Kaczér	I.	Zolnay
Alexej	Arányi	III.	szármúzt Szabó
Szasa (pusztai Beck	IV.	Nyiregyházi	
Djerid) kirgizek Várady	V.	Pokorny	
I.) halász	Juhász	I.	Kiss
II.)	Ney B.	II.	Ney B.
III.)	Károly	III.	Kárpát
Pimen	Hogódiá	II.	Wlassák V.
Punin	Szalay	Katinka	Bakonyi I.
Rasza	R. Hilgermann	Parasztleány	Bakonyi I.
Nikolajev	Mihályi	Katona	Strósz
Ai utolsó stárost	Szendrói		

Kedzte 7 1/2 órákor.

Szerdán Jancsi és Juliska — A babatündér.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

G. Séverin ur mimodrámai művész vendégfőlépésével.

Gaszner Boriska k. a. a. m. kir. Operaház tagja mint vendég:

„Chand d'habits!“
(A házaló.)

Zenés némajáték 3 képben. Szövegét írta: Catulle Mendés. Zenéjét szerzte: Jules Bouval.

Ezt megelőzi:

A királyné apródja.

Vigjáték egy felvonásban. Irták: Heltai Jenő és Makai Emil.

Kedzte 7 1/2 órákor.

Szerdán „Chand d'habits!“ A (házaló) és A királyné apródja. Csütörtökön d. u. Az „Arany Kakas.“ Este: „Chand d'habits!“ (A házaló) és A királyné apródja. Pénteken, szombaton, vasárnap „Chand d'habits!“ (házaló) és A királyné apródja.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban. Irták: Hennequin és Millaud. Fordították Fái J. Béla és Evva Lajos. Zenéjét szerzte Horvá.

Személyek:

Plinhard	Szirmai	Bouzinourt	Szabó
Bateliere	Lubinsky	Bouzinourt	Siposné
Hypothese	Kovács	Amelie	Hegyi A.
Bompan	Horráth	Antoine	
René	Raskó	Victorine	Vidorné

Kedzte 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

Az operabál.

Operett 3 felvonásban. Irták: V. Leon és H. Waldberg. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzte: Heuberger Richard.

Személyek:

Beaubuisson	Boross	Aubier	Rózsahegy
Palmyra	Szilassy	Angéle	Világ G.
Dumenil	Giráth	Henri	Bilkei
Marguerite	Höben	Hortense	Ledofsky

Szerdán „Az apja, az anyja, meg 6. Vasuti baleset (először). Csütörtökön és pénteken Az apja, az anyja, 6. Vasuti baleset (harmadszor.) Szombaton B.A. L. E. K. Vasárnap d. u. A becsület, este; Az apja, az anyja, meg 6. Vasuti baleset.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

a Kriztina városban.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

A kóklér.

Kedzte 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi május hó 30-án.

Előszór:

A halász szeretője.

Eredeti énekes népszínmű, írta és zenéjét szerzte: Dankó Pista.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

A mulató 16 fokra szellőztetve van.

Kedzte 1/29 órákor, vége 12 órákor.

Ma

Közkívánatra!! Közkívánatra!!

a komikus bohózat énekkel

Die Perlschnur

KUTSCHERA ALAJOS-tól.

WOLLER Tivadar a kitűnő jelenetben

Die Frau Soferl

a Burg-színházban. Dal, couplet.

Wallertól

Miss Edith Cora

egész új szorptin táncival.

Mile Vecsera dán énekesnő.

BROTHERS de COCK, egymint az

összes műerők.

Holnap szerdán 1899. május 31-én

Delbög A. ur kedvelt bohóc jutalomjátéka.

ŐS-BUDAVARA.

Ma kedden május hó 30-án

A fényes májusi műsor utolsóelőtti napja.

Este 1/28 órákor

Hadnagy uram civilben (vigjáték).

Este 1/29 órákor

A gésa-gimnasia (operette).

(a négy Madcaps-leánnyal).

Este fél 10 órákor

Megyünk a mamához (bohózat).

Este 10 órákor

Nagy nemzetközi variété előadás.

Este fél 11 órákor

Nagy magyar variété előadás.

Belpé díj este 7 óráig 30 krajcár, azután 50 kr.

Mérsékelt áru belépőjegyek a dobánytűzadéban.

GROSZ ODON

szálloda, vendéglő és kávéház alkalmazzott elhelyezője, valamint üzletek adásvételét közvetítő ügynöksége

Nagymező-utca 7. sz.

alatt létezik.

Jó és olcsó!

1 vég legjobb ing-sifon, 20 m. hosszú, 86 cm. széles 4 ft
1 vég színtartó ing-oxford, 24 m. h. 73 cm. széles 5 ft
1 vég órásvászon, 20 méter hosszú, 84 cm. széles . 3 ft 50 kr
1 drb női alsókötény 90 cm. hosszú, 240 cm. széles . 55 kr

1 vég 28 1/2 m. hosszú, 78 cm. széles. . . . . 6 ft 20 kr

Louisiana gyolcs,

tartós, fehér terméskészítésű, apruura nélkül mindenféle formában kiválóan alkalmas.

1 drb, 20 m. hosszú, 90cm. széles. . . . . 5 ft 60 kr.
Zsephírek, plüsztek, fanellék, damasztok, törülközők, ág- és asztal-
neműk bámulatos olcsó áron utóvérték.

KRAUS JÓZSEF vászon rugár, NACHOD, Csehország.
Minták ingyen és bérmentve.

Áruk, melyek a kívánalmaknak meg nem felelnek, visszavértékelnek.

Arc-szór ellen

a LOLA-SZŐRIRTÓ-KENŐCS a legesedőlató-
tűnőbb szer, minthogy a kenés már 10 nap használat
után a hőlgyekről annyira kellemesen arcszórát alapon
szőkekeztől mindenkorra eltávolítja, teljesen
ártalmatlan és a legesélyesebb nyomot sem hagyja
hátra. Bizonyított utasítás mellékelve van. 1 üvegy ára
6 ft. Szegedenseket diszkóció mellől fogantatos

SCHMDEK I., Budapest, VII., Nyár-utca 18. III. em. n.

A Kőbányai Királysöröző

Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlások: Dr. Korányi, Dr. Kétyl budapesti, —
és Dr. Benedikt bécsi egyetemi tanár uraktól.

Megrendelhető
„BUDAPESTI NAPLO“
kiadóhivatalában,
József-körút 18-ik szám.

Kiss József

összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a legha és mese a varróép-ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő aorképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legszebb, leg-olcsóbb s legkedveltebb ALKALMI o o o ajándék. o o o

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre keltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában.

Most jelent meg!

Jukker-leány.

Irtá PEKÁR GYULA.

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában. Budapest, József-körút 18. szám.

Benczykyné Rajza Lenke

válogatott regényei 28 díszkötésű kötetben.

1. Nyomavészelt 2 k. 4.—
2. Delia . . . . . 1. 2.—
3. Az anyajegy 1. 2.—
4. Egy szegény leány története 1. 2.—
5. Hercegi korona 2. 4.—
6. Családi bagyomány 3. 6.—
7. Ot órákor . . . . . 1. 2.—
8. Meglést . . . . . 2. 4.—
9. A titok . . . . . 1. 2.—
10. Átültetett virág 2. 4.—
11. Ruth . . . . . 1. 2.—
12. A vér hatalma 1. 2.—
13. Arany kigyó 2. 4.—
14. Opál . . . . . 1. 2.—
15. Szőke mint a huza . . . . . 2. 4.—
16. Ár és apály . . . . . 1. 2.—
17. Az erdei lak . . . . . 2. 4.—
18. Beestletész . . . . . 2. 4.—
- A 28 kötetből álló gyűjteményt egyszerre való megrendelés esetén 56 ftrt ér szállítjuk, mely összeg 2 frt 50 kros egymásután következő havi részletekben törleszhető. — Az egyes kötetek a kiret bolti áron külön is kaphatók. Az ár és 20 kr. portó előleges beküldése esetén bérmentve.

Megrendelhető „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában, József-körút 18-ik szám.

Szerkesztő: Radó Antal. Kiadja: Lempel Róbert (Wodlner F. és fia). Az eddig megjelent 120 szám együtt véve havi 1 ftrt részletfizetésre is kapható.

Az alább részlet kiadására után a 120 szám aryszerre számítottatik. Egyes szám ára 15 krajcár.

1. Katona József. Bánkban. (Beöthy Zs.)
2. Maupassant. Apró elbeszélések. (Tóth B.)
3. Berzsenyi Dániel válogatott ódái.
4. Coppée. A kovácsok sztrájkja s más elb. költ. (Radó A.)
5. Kisfaludy K. A kérék. (Beöthy Zs.)
6. Szilpus. Humoreszek.
7. Da Amicó. A bor. (Tóth Béla.)
8. Zrinyi. Szigeti veszedelem. (Bánóczy.)
9. Maurier-Potter. Tribly. (Fái Béla.)
10. Csokonai. Dorotty. (Négyessy.)
- 11—12. Arany János válogatott balladái. Isk. k. (Riedl.)
13. Olasz elbeszélők tára. (Radó.)
14. Petőfi. Utí rajzok.
15. Dumas. A kaméllás hölgy. (Szemere A.)
16. Szomaházy István. Légyott hármásban.
17. Francia elbeszélők tára. (Ambrus.)
18. Rovetta. A becselének (Bánóczy.)
19. Kisfaludy Károly válogatott költeményei. (Bánóczy.)
- 20—21. Shakespeare. Szteván-éji álom. (Arany J.) Isk. kiad.
22. Kármán. Fanni bagymányai. (Bánóczy.)
23. Byron. Manfred. (Ábrányi Emil.)
24. Argal A. Vioლა Vera.
25. Sardou és Najao. Válgún. (Fáy Béla.)
26. Deák Ferenc 1861-iki felirati beszéde.
27. Aischylosz. A leléncolt Prometheusz. (Zilahy.)
28. Bárony István. Vadász történetek.
29. Murger-Barrière. Bohémélet. (Radó A.)
30. Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (Szabó—Mika.)
31. Molière. Dandin Gy. (Hevesi.)
32. Graza György. 1848. március 15.
33. Bourget. Három elbeszélés. (Hevesi S.)
34. Szabolcska Mihály. Versok.
35. Turgenyev. Az ötödik kerék. (Sz. Noglál J.)
36. Kossuth Lajos 1848. jul. 11-iki beszéde.
37. Flammarion. Csillagos esték. (Tóth Béla.)
38. Tóth Kálmán. A király házasodik.
39. Droz. Azur, az asszony és a baba. (Béri Gy.)
40. Vértési Arnold. Kisvárosi történetek.
41. Ibsen. A négyülős. (Vikár Béla.)
42. A kurucvilág költészet. (Kardos.)
43. Schiller. A messinai menyassz. (Váradi A.)
44. Petőfi. Elbeszélések és hírlapi cikkek.
45. Poe. Rejtélyes történetek. (Tolnai V.)
46. Jókai. Emlékbeszéd Rudolf trónörököséről.
47. Kozma Andor. Vig elbeszélések.
48. Butti. Az erkölcstelen. (Tóth Béla.)
49. Petőfi. naplója és levelei. (Jókai.)
50. Tennyson. Arden E. szöveg. (Lőrinczy Zs.)
51. Mural Károly. Huszár-szerelme.
52. Magyar néphalladák. (Morvay.)
53. Cavallotti. Énekek éneke. (Radó Antal.)
54. Fáy András válogatott mesái. (Badics.)
55. Szalagub. A medve. (Ambruszovics D.)
56. Ambrus Zoltán. A hajótörtek.
57. Meyer Konrad. Egy szegény fiú szenvedése. (Hevesi.)
- 58—59. Jókai. Helvita.
60. Csehov. Falusi asszonyok. (Szabó Endre.)
61. Kölcsey válogatott beszédei.
62. Vke. Ujjászületés. Amerikai regény.
63. Áldassy Antal. Pázmány Péter élete.
64. Falk Miksa. Erzsébet királynéről.
65. Ciceró. Az öregségről. (Fábián Gábor.)
66. Rudyard Kipling. Indiai elbeszél. (Mikes L.)
67. Kabos Ede. A csengeri kalapok.
68. Szalárdi János iralmas kronikája. (Angyal D.)
- 69—70. Arany. Toldi. Isk. k.
71. Molière. A fosvény. (Hevesi Sándor.)
72. Jókai. A fekete vér.
73. Plutarchos. Perikles. (Kacsovics K.)
- 74—75. Arany kisebb költeményéből. (Moravcsik) Isk. kiad.
76. Spanyol elbeszélők. (Szalai Emil.)
77. Nansen. Éjen és jégen át. I. A Fram utja. (Brózik K.)
78. Ugyanaz. I. r. Aszánut.
79. Gvadányi. A peleskei nótárius. (Kardos.)
80. Bracco. Pietro Caruso. Verga. Parasztszület. (Radó A.)
81. Mikszáth Kálmán. Két elbeszélés.
82. Coppée. Henriette. (B. Tölgyessy Margit.)
83. Matilde Serao. Lányok. (Tóth Béla.)
84. Sophokles. Antigona. (Kemenes József.)
86. Ábrányi. Márc. dalok.
86. Tolnai Lajos. A nagygyárosok.
- 87—88. Arany. Toldi estéje. (Bánóczy.) Isk. kiad.
89. Giacosa. Borus szerelme. (Radó A.)
90. Heltai Gáspár válogatott mesái. (Imre.)
91. Musset. Tizián fia. (Marquiss Géza.)
92. Kielland. Elbeszélések. (Ritók Emma.)
93. Wells. Világok harca. I. rész. (Mikes Lajos.)
94. Wells. U. az II. rész.
95. Kölcsey válogatott versei. (Négyessy.)
96. Boccaccio válogatott elbeszélései. (Radó A.)
97. Keleti G. Markó Károly
98. Francia elbeszélők. II. sorozat. (Ambrus Z. és Tölgyessy M.)
99. Olasz elbeszélők. II. sorozat. (Tóth B.)
100. Jókai Mór. Szép Angyalka. Kis képek.
101. Arany. Az első lépés. Jókai öröge. (Isk. k.)
- 102—105. Arany. Személyek Toldi szerelme c. époszából. (Moravcsik G.) Isk. kiad.
- *106—108. Shakspera. János király. (Arany J.) Iskola kiadás.
- *109—112. Shakspera. Hamlet. (Arany J.) Isk. k.
113. Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések.
- *114. Molière. Botesinálta doktor. (Gábfányi A.)
115. Virág Benedek válogatott költeményei.
116. Mural Károly. Mese-mese.
117. Dr. Koromháros Kálmán. Korékpáros Kátó.
118. Farina. Erősebb a hánál. (Tóth Béla.)
119. Grosz elbeszélők tára. (Ambruszovics D.)
120. Cserep Mihály. História. Kiad. Angyal D.

A *gal jelöltek színművek. A zárjelbe tett név a fordító, átdolgozó, vagy közzebeviteli neve.

BUDAPESTI NAPLO kiadóhivatala József-körút 18.

Megrendelő bárc.

Aliulról megrendelem a „Magyar Könyvtár“ 120 számát 20 frt értékben. Kötelezem magamat mindaddig minden hol eslejen havonként 1 frtot fenntervezett éegnék befizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetés be nem tartása esetén a cég a részlet postai megbízás utján beszedi. A megbízás be nem váltása esetén a számla teljes összegre azonnal esedékessé válik.

Név és állás: Lakhely és kelet:

Patyi Testvérek Butor-áruháza.

Budapest, Kerepesi-ut 9/A., földszint és I. emelet, Pannónia-szálló mellett.

Nagy választék, kizárólag szállár hazai gyártmányu asztalos és saját készítményű kárpitozott butorokból, minden versenyt és hirdetett áratok felülmúló olcsó áron. Teljes lakásberendezések, nyaraló, fürdő- és szálloda-butorok 2 évi jótállás és felelősség mellett szállítgatnak.

Tévedések elkerülése végett öcünkre és öcünkre figyelni kérjük. Díszes butor-áruham 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

VASBUTOROK. DIVATÁRUK. PÉNZSZEKRENYEK. GYERMEK-RUHÁK. FA-BUTOROK. KALAPOK. UTAZÓ-CZIKKÉK. CZIPÓK. EZÜST-ÉKSZER.

PARISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, VII. KERÉPESI ÚT 38.

NÁSZ-ÉS ALKALMI AJÁNDÉKOK.
TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.
KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

FEGYVEREK. JÁTEK-ÁRUK. INGA-ÓRÁK. DISZMŰ-ÁRUK. ZSEB-ÓRÁK. CHINA-EZÜST. ESERNYŐK. SZÖVETEK. KOSAR-ÁRUK.

Minden 10 frtyai bevásárlásnál, bármely fénykép után, művészies kivitelű, hű

INGYEN

1/2 méter nagyságban, a Párisi Nagy Áruház

3 nap alatt t. vevőinek, de csakis 1899. június havában szállít. A fénykép önmagában bármely műteremben 10 frtba kerül

életnagyságu fényképet

Orvosi rendelő intézet

súlyos krónikus betegségek gyógyítására
Budapest, V., Váci-körut 18.

Számos súlyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyekben tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvosdoktor Hämopata

nj hämopatiail gyógymódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásának bizonyult a Hämoterapia;

Asthma, szív és gyomorbántalmaknál; **köszvény**, sápkórás és hólyagbántalmaknál; súlyos **idegbajok** (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia) makacs **vér- és hörbántalmaknál**. (Utóbbi betegségeket kémiai orvosságok mellőzésével, saját találmánya betegzési gyógymódjával gyógyítja.)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **Szélhűtés**, kezdődő vaktság és elmezavar ellen.

Rendelés naponta 9-1-ig és 3-7-ig. — Levélre válaszol. — Meghívásra betegét látogat (a vidéken is). — Kívánatra külön rendelés.

Minden kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen zsebkönyv.

Kerékpáros Káté.

Írta: Dr. Korchmáros Kálmán.
Megjelent a Magyar Könyvtárban (117. szám.)
Ára 15 kr.

Térkép kerékpárosoknak.

Budapesti kirándulási térkép.
Készítette: HATSEK IGNÁC.

A főváros környéke Esztergom, Martonvásár, Monor és Hatvanig.
Az állami, megyei és közösjégi utak, vasut- és hajóállomások jelzésével. Kilométermutatóval.

Ára 50 kr.

Ugy a Kerékpáros Káté, valamint a Kirándulási térkép kapható minden könyvkereskedésben.

Az ésszegek beküldése esetén bérmentve küldi a „Budapesti Napló” kiadóhivatala, Bpest, VIII., József-körut 18.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmolegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapial rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. 1. om.

A legelhanyagoltabb hűgyesóflyások, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magümléseket, nőknél fohérfoflyást befoeskezendés nélkül, a legmakacsabb börbetegségeket, valamint ifjúkori hünyök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hágerinebajokat gyógyít a legujabb gyógymódszerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelött 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárata. Külön váróterem.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmolegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉ

BUDAPEST, VI. Teréz-körut 44. l. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelött 8-1-ig, délután 2-8-ig.

A már 45 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arctisztító kenőcs
bőrszépítő szappan

szepítő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági persensek, orrvörösségek és minden egyéb arcvirágzások ellen, valamint a Dr. SPITZER-féle mely az arkenődeséssel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyeneknek is viruló s fiatal kinezést kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arképe látható.

Főraktár: BUDAPEST, Király-utca 12. sz., Török J. gyógyszerháza.

Epilepszia.

(Nyavalyatörés, nehézkör.)

Biztos gyógyulás az „Antiepileptique de Liege” által az idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyógyíthatatlannak tartott epilepsiából. A röpirat bő felvilágosítást és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyítványokat tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megkaphatja, ki bérmentes levélben kéri.

Cimezendő:
M. FANYAU gyógyszerész Lille (Nord)
vagy TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. szám.

Éppen most jelent meg!

A Sárga Dominó.

Írta: PRÉVOST MARCEL.
Fordította: Dr. Bethlen Oszkár.
Ára: 50 krajcar.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. szám.

A nekünk bennutított számtalan megbizható, hiteltel, közzömrut folytán ezen nevezészed óta fennálló rendelő-intézet a legmolegebben ajánlható.

Titkos betegségeket

hűgyesóflyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierőt, magümléseket, a bujakóros következményeit, nőknél fohérfoflyást, bármennyire teütek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanul egyik főokója az bőrbetegségeket gyógyító új gyógymódszer, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dok, volt esasz. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERU UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) neml betegségeket és ezek ésszerü gyógykezeléshez elmű könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beklüldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A neml élet öbördése. — III. Az önfertőztetés és az öjeli magümlések. — IV. Hűgyesóflyatár (trüpper) és hűgyesóflyutótekek. — V. A bujakór (syphilis). — VI. Fohérfoflyás. — VII. Elgyengült férfierőt. — VIII. Női magtalanul. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek tünetjezője a gyógyulása.

BUTOR.

Fővárosi asztalos és kárpitos butortelepemet a nagyérdemű közönség és becses revőim figyelmébe ajánlva, szükségesnek találom megjegyezni, hogy fősllyt fektetek arra, hogy a legegyszerűbbtől a legdrágább kivitelű szállard anyagból készült butoraim ugy minőség, mint ár tekintetében minden igénynek megfeleljenek. — Legnagyobb választék teljes lakberendezésekben minden kivitelben. Raktáram megtekintését a t. butorvevő közönségnek saját érdekében igen ajánlom.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébetter és Sas-utca sarok, I. emelet.
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregmegyei uradalomból.

Dr. Kélli, dr. Bókai, dr. Widerhoffer
tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitünő sikerrel ajánlatik

A szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, cukorbetegség, hűgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomorbetegedésnél.

Kitünő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és az uradalmi forráskezelőszégnél Szolyván (Beregmegye).

Minden szó egyszeri beiktatása... 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRO HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegtel kell mellékelni.

APRO HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következőkben: Breuer névűk, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarak. Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Szöke Levél várja kért jelövel a kiadóban. Előkelt, fess uri asszony vagy idősobb leány érdek nélkül ismerettségét keresi egy fiatal nős orvos, ki feleségével igen boldogulana el. Levelet "Szerecsén" orvos 29." címen továbbít a kiadóhivatal. 4377

"6"-mnek! Igen fontos ügyben Post-restant levél iram megbeszélit jelönek által. Főpostán, ott, ahol címemre "csomagot" feladnod vedd át. Ha sürgősen nem vedd át, ha sürgősen nem vedd át, ha sürgősen nem vedd át. Nagyon szeretlek, epedve vágyok viszontlátásunk után. Milliószer csokol: Első szerelmed. 4378

Azon két szép asszonyt, kiket vasárnap este a városi körútből jöve villamoson a lapra figyelmeztettem, nagyon kérném, hogy tudassák leveléig, vajjon valamely delután hol találkozzunk. Levelet "Első siker" címen továbbít a kiadóhivatal. 2332

Menyasszonyok! Völegények! A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a németi akadályok elő való felmentése kieszközölése s a kihirdetések körüli eljárások sok vezsédséggel, pénz- és időpazarlással járnak. Legelőszérőbb tehát úgy a fővárosi, mint vidéki házassulandóknak az "Országos Eszközlelti Ügyvivőség"-hez VII. Keresési ut. 14. fordulni, hol csekély díjért néhány nap alatt minden elvégzettetik.

Gyermektelen házaspár házimesteri teendőket és takarítását, magánházaban szép lakást kap. Értekezés fél 2-é fél 3-ig naponta. Cim a kiadóban.

Szatokszület jó forgalommal, mely több év óta élénk helyen fennáll, más vállalat miatt azonnal eladó. Megvenni szándékozik kéretnek B. K. jelöge alatt a kiadóba címzett leadni. 2331

Titkárnak, felolvassanak, utazásra kíséretnek vagy esetleg más bizalmi állásra előkelt urhoz vagy hölgyhöz ajánlkozok 23 éves jogbaligatos tartalékos hadnagy, övadékképes. Közvetlők kizárva. Levelet "Megbízható 23" címen a kiadóba kéretnek. 4380

COPYING OFFICE. Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven, ngymint gyorsírói v. fonograf felvételeket elvállal a "YOST" írógép r. t. Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

A "Budapesti árjegyzőlap"-ban nem jegyzett összes értékpapírokat és pedig vidéki takarékpénztár-, valamint bankrészesvényeket, továbbá vidéki malom és iparrészvényeket legutányosabban vesz, elad és azokra kölcsönt ad Fuchs H. váltóháza, Buda pest, IV. k. Keeskméti-utca 1. Egyetem-tér.

5 drb látképes levelező-lapot Fiuméből portálva, díretek címzevo 20 kr. beküldése ellenében küld: cim a kiadóhivatalban. 7638

Joggyakornokot, ki a magyar, német és tót nyelven járta, hosszabb időre azonnali felvételre keresek. Dr. S. Gy. jelövel a kiadóhivatalhoz.

Egy vidéki biztosítási irodában a magyar és német nyelven, valamint kétfős könyvtárban tökéletesen jártas másodiknyelvű azonnali felvételre kerestetik. Ajánlatok "W. S." jelövel kiadóhivatalhoz.

Kiváló szép írásu kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember ügyvéd irodában vagy nagyobb vállalatnál, esetleg gyári irodában szerény fizetés mellett, állandó alkalmazást keres, ajánlatok W. B. cim alatt továbbít a kiadóhivatal. 2318

Kis családi házat keresek megvételre a tisztviselőtellen vagy Budán. Ajánlatok "K. M." jelövel a kiadóhivatalba kérek küldeni. 2308

Kántor fiatal nős keres nagyobb izraeli, hitközösnél állást, ki mint ilyen már alkalmazva volt, a metzés és egyéb ezen állással összefüggő teendőben járta. Kifüggő hanggal és jó bizonyítványokkal rendelkezik. Cime megdudhatón a lap kiadóhivatalában. 2332

Egy intelligens megjelenésű urt ember pénzbeszedő, raktárnoki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg övadékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2220

Kiadó szép butorozott szoba a Dohány-utóban a Keresési-ut és Károly-körút közelében. Cim a kiadóhivatalban. 2307

Magyar ruha teljesen jó karban és sarkantys lakozasmak olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2228

Fiatallu ki delutánonként zeneiskolába jár, keresne délelőtre írásbeli foglalkozást, esol g hegedő-akat is adna szerény díjazásért. Cime a kiadóhivatalban megdudható. 2328

Dohánytőzsde megvételre vagy átvételre kerestetik. Ajánlatok "K. L." alatt a kiadóba kéretnek. 4355

Olesón kiadó a Sas-utóban egy üzlethelyiség beelőpített deszkacemelet és lépcsővel. Cim a kiadóhivatalban. 2287

Szépen berendezett különbejáratu utcai szoba fűrdőszobahasználatlall junius 1-re 12 frórt egy urnak vagy hölgynek kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2304

Csinosan butorozott különbejáratu szoba, esetleg fűrdőszobahasználatlall szőlő nőnek junius 1-től olesón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2270

Különféle butort egész szobabereendezésekkel óhajtok olesón venni. Kisebb részletekben is vásárlók. Ajánlatok "Butor" jelövel kérek e laphoz.

Olesó villa az Újpest-Palota Állomás és a villamos vasút közvelen közelében jutányos áron azonnal átvethető készpénzfizetés mellett. A 4 szoba, fűrdő, és gyermekszobán kívül szép nagy gyümölcsös és virágkört is tartozik hozzá. Cim a kiadóban. 2283

Nagyon szépen butorozott szalon kényelmes hálószobával együtt, mely két személynek is alkalmas, teljesen különbejáratu, féregmentes és tiszta, egykét urnak vagy hölgynek junius 1-re kiadó. 2290

Ingók és ingatlanok (földbirtokok, házak, üzletek, engedmények) vételét és eladását közvetíti cíces áron egy megbízható, szolid ügyvédségi iroda. Cim a kiadóhivatalban tudható meg, esetleg írásbeli ajánlat, tó is "Bizalom" jelöge alatt ide intézendők. 2257

Fiatall szigorló orvos irodai teendőkre vagy magántitkári állásra, esetleg állandó szerény igények mellett ajánlkozok. Cim a kiadóhivatalban. 2315

Képes levelező-lapot óhajtanék váltani előkelő szellemes fiatal hölgyvel, magam is előkelő család fiatal tagja lévén, későbbi személyes ismeretség nincs kizárva a legnagyobb discretióról biztosítva, levelet "Secssió" jelövel továbbít a kiadóhivatal. 2284

Bankhivatalnok delutáni foglalkozást keres szerény díjazás mellett, szives megkeresések "Török" címen a kiadóhivatalba kéretnek. 2293

Ügyes és olesó szabónő hához kerestetik. 2312

Tőzsdeműveletek a budapesti és külföldi tőzsdéken való keresztyűtőre ajánlkozok egy megbízható és jól informált szakember. Levelet "DISCRET" címen a "Budapesti Napló" kiadóhivatalba kéretnek. 2323

Közhögnél, rekodszónál vegyen 30 krért Réthy-féle pemetőkorkát.

Kereskedelmi szaktanfolyamot kitűnő sikerrel végzett szép írásu fiatal leány magyarnémet levelező, alkalmazást keres. Cime a kiadóhivatalban. 2154

Kis családi házat keresek megvételre 6000-7000 forintért részletfizetésre Budán vagy a tisztviselőtellen. Ajánlatok "W. W." jelöge alatt a kiadóba kéretnek. 2325

Makulatura papír eladó. Cim a kiadóban.

Fontos ir ódának Kereskedelmi tanfolyamot végzett, gép- és gyorsírást ban kitűnően minősített kisasszony alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Cim a kiadóban. 2271

Takarítást olvállalok. Cim a kiadóhivatalban. 2204

Ügyvédjelölt doctor juris fővárosi és vidéki gyakorlatlall nagyobb vidéki ügyvédi irodába ajánlkozok. Megkeresést Vidék címen a Budapesti Napló kiadóhivatalába kérek. 2311

Jó és szépírásu fiatal ember bármínó megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban. 2048

Kereskedelmi iskolát végzett fiatal leány ki a magyar és német nyelvet bírja, a gyors- és gépírásban teljesen járta, egy szállítási üzletben már két évig volt alkalmazva állást keres. Cime a kiadóban. 2268

Kiadó Kispesten azonnal egy elegáns s minden kényelemmel ellátott lakás, mely áll 2 utcai szoba, fűrdőszoba, konyha, kamra, pince a padlásból, (a konyhában vízvezeték.) Bővebb cim a kiadóban tudható meg. 2302

Született angol hölgy francia és anglo lelkéket ad méreket árért. Megkereséseket "Albion" jelövel e laphoz kér.

Kiadó szoba a Keresési-utón a Népszínház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen féregmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2251

Makaacs viszketeg - sömör - brúktitésekből, izzádszobában szenvedők gyegenek. Erényi-féle "Leniol-Saly-cilt" tégelyenkint 3 korona utasítással. Czim a kiadóhivatalban.

Siófokon a vasutállomás itellenében a Magyar Koronához címzett szálkő-kávéház 1900. évi április hó 1-től kezdve újra berbe adatik, esetleg kedvező feltételek mellett el is adatik. Bővebbet a tulajdonosnál: Mody László, várm. főpénztárosnál Szegárd. 4378

EGYETEMES PÉRENYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jgyezték az Egyetem-es Regénytár eddig megjelent kötetekinek.

Gyarmatháth. Asszonyokról asszonyoknak... -50 Gyp. A szeleburdi... -50 Haggard Rider. "O."... 1.- Haggard Rider. Salomon király kincse... 1.- Haggard R. Ismeretlen ország... 1.- Herzog F. Fenn és lenn... 1.- Herzog F. Simon... 1.- Zuzsa... 1.- Herman Ottó. Knopfmacher... -50 Hnyse P. Felejtethetetlen szavak... -50 Hungerford Mrs. Kis hercegnő... -50 Hungerford Mrs. A kis hőbortos... -50 Jókai. A ki a szivét a homlokán horjja... -50 Kazar. Lég és föld. Kitorölt évek. Két elbeszélés... -50 Kézár. A szivárvány... -50 Kövér Ilma. Damáz Margit... -50 Kövér Ilma. Két világ közt... -50 Kupa A. A napszámok... 1.- Kupa A. Képzelt királyok... 1.- Letneff. Anjuta. Orosz regény... 1.- Lindau. Jung Helén. Elbeszélés... -50 Lindau. Lázban... -50 Margitay. Megölt lelkem... -50 Mezőes. Noémi... -50 Mikszáth. A lobinifa... -50 Mikszáth. A fészek regénye... -50 Mikszáth. "Almanach" 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899-re... 1.- Moeller O. M. Azarany Mudrony S. Ideinó leánya... 1.- Ohnet. A bánya... 1.- Ohnet. Lise Fleuron. 1.- Ohnet. A Croix-Mort grófnők... 1.- Ohnet. Sarah grófnő Ohnet. Akarat... 1.- Ohnet. Rameau orvos... 1.- Ohnet. Utolsó szerelem... 1.- Ohnet. A vasgyáros (hámoros)... 1.- Ohnet. A Pierre lelke... 1.- Ohnet. A gyűlölség adója... 1.- Ohnet. Nimród és társai... 1.- Ohnet. A gyermek joga... 1.- Ohnet. Régi harag... 1.- Ohnet. Hiába való gazdagság... 1.- Ohnet. A képviselő leánya... -50 Ohnet. A faviéresi lelkes... 1.- Ohnet. Páris királya. 1.50 Ohnida. Freskók... -50 Pekár Gyula. Lavina... -50 Pekár Gyula. Hatalom... -50 Petelel. A fülemile. Elbeszélés... -50 Prevost M. A titkos kert... 1.- Rákosi V. Téli regé... -50 Reade Charles. Titok... 1.- Roberts Sándor. Lou... -50 Rovetta G. Az első kedves... -50 Rovetta. Egy leány miatt... 1.- Thury Z. Ulrich főhadnagy... -50 Savage R. H. Hivatalos feleség... -50 Megrendelhető a "Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körút 18.

2 fríig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beklldése ellenében teljesíthetnek.

Az országos magyar gyorsírási egyesület május hó végén

Báthori Dezső középiskolai tanár ur vezetése alatt új magyar és németnyelvű gép- és gyorsírási tanfolyamot nyit. Jelentkezőket felvesz a "YOST" írógép részvételtársaság Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Kétségtelenül a leghatásosabb szesz Rösler fogvize

mert ez nyomban előlítja a legmarkosabb fogfájást és megszünteti a szájbűzt. Egy üveg ára 35 kr. Vi dékre 55 kr. előleges beklldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerára, Király-utca 12.

Weisz M. Miklós oklev. gépészmérnök szabadalmi és műszaki irodája Budapest, Bécsi-utca 6.

Ugy szabadalmi, mint műszaki ügyekben felvilágosítások ingyen adtnak.

Saison! beálltval figyelmeztetem a n. é. közönséget azon szép és jó új berendezésre, hogy nálam darabonként 1 forintért lehet szép és elegáns kidolgozott Makart-fényképek készíttetni. Hölgyeket vagyok bátor figyelmeztetni, hogy világos ruhákban is tökéletes sikerült képeket készítek. Vidéki fényképek után nagytitkos lelkiismeretes kivitelben jutányos áron eszközöltemek. WAITZNER fényképész, Budapest, Erzsébet-körút 20. szám.

Uj aranyozó, melylyel mindenki azonnal mohabatón új aranyozhat elavult tükör- és képmat szobrot stb. Üvegre ecsettel 80 kr., 1/4 literes 3 frt, 1/8 literes 1 frt 50. Megrendelhető Kertész Tódornál Budapest, Kristóftér.

Eppen most jelent meg: Jósolás a kézből. Több külföldi író nyomán írta: G. Lónyay Sándorné. Ara 1 forint. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

2 fríig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beklldése ellenében teljesíthetnek.

Köznepszatály, Frakk 5 frt. Nadrág 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt. Jaquet 3 frt. ROTHBERGER JAKAB Kristóftér 2. I-ső emelet

Szolid jó butorok, Háló és ebédli-szoba asztaltól beraktározva gyári áron kapható Váci-körút 16. szám az udvarban.

Viri. Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten eidlich vor Gericht meine überaschende Erfindung gegen vorzige Schwäche! (Männer.) Broschüre mit Gutachten und Gerichtsurtbeil. a. Doppelbil. franco für 50 Kr. Marken. Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45.

Fiu-öltönyök: Iskola öltöny 6 frt. Matróz 6. Havelok 5. Sajka kabát 5. Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállítónál Budapeston IV. Váci-utca 23.

Használt ruhák ujra kikészíttetnek és a legmagasabb árban beszámlittatnak.

Könnyű fizetési feltételek! Diszes, olesó vasbutorok, gyermekcsesik, gyermekágyak, ruganyos acélcsőny-ágybetétek, afrik- és lőször-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalterítők, kárpított fá-butorok, tükrök, és fuggólampák kaphatók Pápal és Nánhan gyárosoknál, Budapest, VI., Andrássy-ut 2. (Fonocera-palota). Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgálunk minden árfelemléssel nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Olesó arany és ezüstteladás, részletfizetésre is, valamint a legszebb ékszerágyak, u. m.: arany fért láncok grammja 85 kr., arany fűrészek 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fűbevaló, brosstúk, 6 frt 50 kr-tól kezdve. 12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkész-szervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálak és e szakmába való cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fényképpel van ellátva, Veszünk szülőházi cédulákat.

Grünberger A. Béla örökösél Budapest, Városház-tér 8. (Haris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.